ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ತುಳುಪತ್ರಿಕೆ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗು ಒರ

75 ವಜ್ರ ಸಂಚಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪುಟ-3 ಸಂಚಿಕೆ-3 10 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2017 ಬೆಲೆ: ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು: 80+4

ಬೋಳಾರ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಂಸ್ಮರಣೆ

ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೆರೆ ನೆಂಪು

ಸಾಯಿತ್ಯ–ಕೃಷಿ–ಹೋರಾಟ–ಕಯ್ಯಾರ ನೆಂಪು

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ 75 ಬೊಂತೆಲ್-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಗಟ್ಟಿ ಬೋಳೂರು

ಸಹ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ವೈ.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್
ಶ್ರೀಮತಿ ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ ಎಸ್., ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
ನರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU
Tulu Quarterly
VOL - 3, ISSUE - 3
Date : October 2017
Pages : 80+4
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 15/-

Published & printed by
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf of
Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy

Owned by
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY

Published at
KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY
TULU BHAVANA, ASHOK NAGAR POST,
MANGALURU-575 006,
DAKSHINA KANNADA, KARNATAKA.

Cover Design : Kallur Nagesh

Printed at
AAKRITHI PRINTS
Light House Hill Road, Mangaluru.

Managing Editor :
CHANDRAHASA RAI B.
on behalf Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪು ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ 75ನೇ ಸಂಚಿನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆಗ್ ಸಂತೋಷ ಆಪುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಪುನಕಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನತ್ತಂದೆ ದಾಖಲೆ ಆವಂದಿ ತುಳುತ್ತ ಏತೋ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಓದರೆಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುನವು ಈ ಪತ್ರಿಕೆದ ಉದ್ದೇಶ ಆದುಂಡು. ನೆಡ್ದ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ನಮ ತೆರಿವ ಅತ್ತಂದೆ ಬರೆವೆರೆ, ದಾಖಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಲೇಖಕರೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕಲಾ ಆಪುಂಡು.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಸಮಿತಿ ಅಧಿಕಾರೊನು ದೆತೊಂಡಿಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನವು ಉಂದು ರಡ್ಡನೇ ಸಂಚಿಕೆ. ಅವೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಉಂದು 75ನೇ ಸಂಚಿಕೆ. ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನಕುಲು ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೊಡೆತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್ ಐಕಾದ್ ನೆಟ್ಟ್ ಸಾಕಾರ ಮಲ್ತಿ ಮಾತಾ ಸದ್ಯೆರ್‌ನಕಲೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಮದಿಪುನು ದುನ್ನ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತ ಲೇಖಕೆರೆಗ್ಲಾ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದಾಖಲೀಕರಣ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನವು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೇಲೇನೇ ಮಲ್ಪು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಕಮ್ಮಟ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪರ್ದೆ ಅತ್ತಂದೆ ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಲ್ನ ಬದ್‌ಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವೆನ್ ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನಂಚಿನ ಬೇಲೆನ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮಾತಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ಕಾರಣ ಅತ್ತ್. ಉಂದೆನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ತುಳುವೆರಾಯಿ ನಿಕುಲು. ನನ ದುಂಬಗ್ ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತುಳುಕ್ಕಾದ್ ಬೆನಿಯೆರೆ ನಿಕಲ್ನ ಸಹಕಾರ, ಚಿಂತನೆ, ಎಂಕಲ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕುವ.

ಕುಡ್ಲ,
20-2-2018

ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆ ಆಯಿ ಮದಿಪುದ 75ನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಓದುಗೆರೆ ಕೈಟ್ ದೀಯೆರೆ ಬಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆಪುಂಡು. 1996ಟ್ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಯಿ ಮದಿಪು ಕರಿನ 22 ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚಿ ಓದುಗೆರ್ನ, ಬರೆಪಿನಕಲ್ನ, ಸಂಪಲ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕಲ್ನ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ಪೊರ್ಲುಡು ಮೂಡುದು ಬರೊಂದುಂಡು. 25ನೇ ಸಂಚಿ ಬೊಲ್ಲಿ ಬೊಲ್ಪು ಸಂಚಿ–2003 ಪಂಡ್ದ್ ಮೂಡ್ದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. 50ನೇ ಸಂಚಿನ್ ಮದಿಪು 50 ಕಳಸೆ 2009 ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿನ್ ಉಜಿರೆಡ್ ನಡತಿ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸರಿತ್ತ 75ನೇ ಸಂಚಿಕೆಗ್ ವಜ್ರ ಸಂಚಿ ಮದಿಪು–75 ಪಂಡ್ದ್ ಪುದರ್ ದೀತ.

ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆ ಮಸ್ತ್ ಬರಹಗಾರೆರೆಗ್ ಐಟ್‌ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಪೊಸ ಬರಹಗಾರೆರೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಬುಳೆಪಾವೊಂದು ನಡಪಾವೊಂದು ಬೈದ ಪಂಡ್ದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಚರಿತ್ರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಲೇಖನೊಲು ನೆಟ್ಟ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ವಿಚಾರೊಲು ದಾಖಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಅತ್ತಂದೆ ಪೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಇಡೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂತಾರಾದನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯ, ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪೊಲಬು, ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೇ ಹೆಚ್ಚಾದುಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಓದುನಕುಲು ಬಯಕುವೆರ್. ಇಂಚ ಪೊಸ ದೇಕಿಡ್ ಮದಿಪುನು ಕನವೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತೊಂದುಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ನಿಕಲ್ನ ಸಹಕಾರ ಅತ್ತಂದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತೆರಿಪಾಯರ್‌ಡ ನನ ದುಂಬುಗು ಪ್ರಕಟ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿ ಮದಿಪು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮಗ್ರ ದಾಖಲೀಕರಣ ಬಗೆಟ್ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಪೊಸ ಪೊಸ ವಿಚಾರೊಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರಡ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಎಂಕಲ್ನ ಆಶಯ.

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್

ಪುಟ ನೋಟ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ		3
ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ		4
ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ಚರಿತ್ರೆಕಾರೆ ಪಿ.ಆರ್. ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೊಂಚಾಡಿ	7
ಗಾಂಧಿ ಅಜ್ಜೆರೆ ಈರೇ!	ಎಂ. ಹೊನ್ನಪ್ಪ ಈಶ್ವರಮಂಗಲ	10
ಪಿರ ಬರುವಾ...	ನಯನಾಕ್ಷಿ	11
ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗ್ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್	ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ	12
ಸಮದಾರಿಕೆ	ಯಶೋದ ಮೋಹನ್	15
ಗೊತ್ತುದಾಂತೆ ಗೊಬ್ಬುವ	ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್	15
ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್	16
ಬಿರ್ದ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್	ಮೂಲ್ಕಿ ಮಾಧವ ಅಂಚನ್	22
ಪೆದ್ದೆ	ಸುಖಲತ ಶೆಟ್ಟಿ	22
ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿದ ಮಾನಾದಿಗೆ	ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು	23
ಕಕ್ಕೆದ ಪಿಟ್ಕಾಯಣ (ಒಂಜಿ ಕಕ್ಕೆದ ಕತೆ)	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ	31
ಕಲ್ಜಿಗೊ	ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ	36
ಎನ್ನಂದಿ ಬರ್ಸ ಮದಪಂದಿ ಬೊಳ್ಳ	ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ	37
ಓಲೋ ನಾಡಿಯೆ । ಇಜ್ಜಂದಿ ದೇವೆರೆನ್ ।	ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್	42
ಅಮರಾವತಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಬಿಕೂಟೊಡು ತುಳು		43
ತೌಳವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ		44
ಕಂಬುಲ	ಅಮೃತಾಕ್ಷರಿ	45
ಅಣಿ ಅರದಲ-ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ:ಒಂಜಿ ವಿಲೋಕನ	ಬಿ.ಜಿ.ಎ.	46
ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಾಗಾರ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅರಿಕೆ		48
ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಕುಶಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್	49
ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಗ್ ಎದುರಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಕಷ್ಟೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ	ಸ್ವಾತಿ ಎನ್ ಎಸ್	50

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈಬರವುದು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಅದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ಫಾಂಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮ್ಯೆಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.
- ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/–

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು
ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389
tulu.academy@yahoo.co.in

ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ಚರಿತ್ರೆಕಾರೆ
ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ಪಿ.ಆರ್. ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೊಂಚಾಡಿ

ಭಾರತ ದೇಶದ ಐನ್ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ತಮಿಳ್, ತೆಲುಗು ಬೊಕ್ಕ ಮಳಯಾಲಂ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಪರಿಗಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಐಕ್ ಅನುಗುಣವಾಯಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಭಾರತ ದೇಶದ ಇಡಿಯಾಯಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ಲಾ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ಈ ಐನ್ ಬಾಸೆದ ಬೊಕ್ಕ ಐಟುಪ್ಪು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮದ್ಯಲ ಪರಸ್ಪರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಲೆಗ್ ನಂಬಿಕೆಗ್ ಸಂಬಂದ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾನತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನ ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸೊಗಸ್‌ನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಗಂಭೀರವಾಯಿನ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ತೊಂದರೆ ಆವೊಂದುಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಇಂಚಿಪ್ಪೊಗು ಬಾರೀ ಚರ್ಚೆಗ್ ಉಂಡಾಯಿನ ವಿಷಯ. ಆ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಲೇಸ್, ಸಬೆ ನಡತೊಂದು ಉಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಭವಿಷ್ಯ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಸ್ತಿತಿಗತಿ, ಸವಾಲುಲು ಸಮಸ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಂಡ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಈ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುದು ಬತ್ತಿನ ಸ್ವರೂಪ ಬೊಕ್ಕ ಚರಿತ್ರೆದ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನವು ಬಾರೀ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ವಿದೇಶಿಯೆರಾಯಿ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆನ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ರಂಗನಾಥ್ ಪೂಂಜೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪನೊಲಿ. ಮೇರ್ ಕರಿನ ಇರ್ವನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಥಮಾರ್ಧ ಭಾಗೊಡು ಈ ಸಮ್ಮಂಧವಾದ್ ಬರೆಯಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಬೂಕುದ ಪುದರ್ "ಇಂಡಿಯಾಸ್ ಲೆಗೆಸಿದ ವರ್ಲ್ಡ್ ಹೆರಿಟೇಜ್–ದ್ರಾವಿಡಿಯನ್" ಪಂಡ್ದ್. ಉಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆಡ್ 1948ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಆದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಈ ಬೂಕು ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷೇಶವಾಯಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟೆರೆ ಸಹಕಾರಿ ಆದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪನ್ಪಿನವು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸಮ್ಮೇಳನ, ಸಮಾರಂಭದ ಜನ ಸೇರುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತ್ರ ಉಂತುದಿಜ್ಜಿ. ಐಕ್ ಬದಲಾದ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿನ ತರ್ಕದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತರ್ಕದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪಾತೆರ್ನಗ ಒಂಜಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನ ಚರಿತ್ರೆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಡ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಐಕ್

ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿನ ಜನ ಬೆಂಬಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೊನು ಜನೊಕುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್ ಪಂಡ ಐಕ್ ಐತಾತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚದ ಬಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತುಂದೆ ಆ ಜನಕುಲೆಗ್ ಸ್ವತಃ ಅಕುಲು ನಂಬಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಮಾತಾ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಹಿರಿಯ ಚಿಂತಕೆರ್ ಆಯಿನ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಾತಾ ಚಳುವಳಿ, ಬಾಸೆ, ಸ್ಮಾರಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆದ ಕಟ್ಟೋಣೊಲು, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಪೂರೆಲ್ಲಾ ಮಲ್ಪುನ ಸುರುತ ಬೇಲೆ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟಿನಂಚಿ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ. ನೆತ್ತ ಆದಾರೊಡೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತರ್ಕೊಲೆನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೆರ್. ಈ ಒಂಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನಂಚಿಂದ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ಸಂಶೋಧನೆನ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾಸೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊನು ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಸಾಧನವಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಮ ಪೊಸ ಪ್ರಯತ್ನ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು.

ಆಂಡ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ ಎಂಚಿನ ಪನ್ನಗ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಕಟ್ಟುದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿಜೆರ್. ನೆತ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾದೇ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದಾರೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆವಡ್ ಅರೆನ ಸಂಶೋಧನೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆವಡ್ ಗಂಭೀರವಾಯಿನ ಚರ್ಚೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನ ಮದ್ಯೆ, ಜಾನಪದ ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಮ್ಮಂಧ ಪಡೆದ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ ಜನಕುಲೆನ ಮಹಾ ಗ್ರಂಥೊಡು ಇಂಬೆರ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ.

ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ಈ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುನು ರಡ್ಡ್ ಕಂತ್‌ಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಐತ ಸುರುತ ಕಂತ್ ದ್ರಾವಿಡೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದ ಪ್ರೆಸ್ಸ್‌ಡು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದೆರ್ ನೆತ್ತ ರಡ್ಡನೇ ಕಂತ್ ಆರ್ಯೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆತಿನವು. ಆಂಡ ಈ ರಡ್ಡನೇ ಕಂತ್ ಪ್ರಕಟ ಆತಿಜಿ. ನೆಕ್ಕ್ ದಾದ ಕಾರಣ ಪಂದ್ ಗೊತ್ತಾತ್ತಿಜಿ. ಆಂಡ ಕೈಟ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಸುರುತ ಬೂಕುದ ಮುನ್ನುಡಿ ಓದುನಗ ತೆರಿದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದ ತರ್ಕದ ಪೊಲಬು

ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ್ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ಈ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಡು ಆರ್ ಮಲ್ತಿನ ವಾದ ನರಮಾನಿನ ವಿಕಾಸವಾಯಿನ ಚರಿತ್ರೆದ ಆದಿಸ್ಥಾನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ, ಐಟ್‌ಲಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಗ ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪಡೆಯಿನ ಈ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಇತರ ಮೂಲೆಗ್, ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ದೇಸೊಗ್, ದಕ್ಷಿಣಆಫ್ರಿಕ, ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಪರಡ್‌ದುಂಡ್.

ಈ ತರ್ಕ ಕರಿನ ಶತಮಾನದ ಮದ್ಯ ಬಾಗೊಡು ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ವಾದೊಗು ಎದುರಾದುಂಡು. ಈ ಪೊಸ ತರ್ಕೊಗು ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ದ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನೊಕುಲಾಯಿನ 'ಯೆನಾಡಿ' ಸಮುದಾಯದ ಜನಕುಲ್ನ ಮಂಡೆದ ಆಕಾರ ನಿಯಾಂಡರ್ ಪನ್ಪಿ ನರಮಾನಿನ ಆಕಾರೊಗು ಸರಿಯಾದುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ತರ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ತರ್ಕೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕಡಲ್ದ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನಕುಲ್ನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಗುಲ ಫಿನಿಕ್ಷಿಯನ್ ಜನಕುಲ್ನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಗುಲ ಸಂಮ್ಮಂಧ ಉಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ರೀತಿಡ್ ಓಡ ಒಚ್ಚುನಲ ಬೊಕ್ಕ ಸುರುತ ಓಡದ ರೂಪೊಗುಲ ಫಿನಿಕ್ಷಿಯನ್ ದೇಶದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸಂಮ್ಮಂಧ ಉಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ತರ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದುವೇ ರೀತಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಗು ಸಂಮ್ಮಂಧ ಪಡೆದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತನೇ ಮಾನವ ಜನಾಂಗ ಪುಟ್ಟುದು ಬತ್ತಿನ ಆದಿ ಪಂಡ್ದ್ ತರ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ತರ್ಕೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ದಲಿತ ಹಿಂದುಳಿನ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್.

ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಪ್ರೀಮಿಯರ್ (ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿ) ಆದಿತ್ತಿನ ಓ.ಪಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ರೆಡ್ಡಿಯಾರ್ ಈ ಬೂಕುನು ಓದುದು ಅಭಿನಂದನೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಈ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಕಾಕಜಿನ್ ಆರ್ ಬೇಶಡು ರಡ್ಡು ಪೋನಗ (1949) ಬರೆತೆರ್. ಈ ಕಾಕಜಿನ್ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ಈ ಬೂಕುದ ಸುರುಕು ಅಚ್ಚಿ ಒತ್ತಾದೆರ್. ಈ ಬೂಕುದ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ಬಾರೀ ಬಂಗ ಬೈದೆರ್. ಆರ್ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಜನಾಂಗೀಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪುರಾತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ತಿಳುವಳಿಕೆನ್ ಪಡೆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಸತ್ವೊನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಕ್ಕ್ ಅನ್ವಯಿಸಾದ್ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತರ್ಕೊನು ದುಂಬು ದೀತೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದುವೇ ಕಾಕಜಿಡ್ ಆರ್ ಬೇತೆ ದೇಸದ ಚರಿತ್ರೆಗಾರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಏಷ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ದೇಸೊಲು ಮಾನವ ನಾಗರಿಕತೆದ ಉಜ್ವಾಲ್ ಪನ್ಪಿನ ತರ್ಕೊಗು ತುಲನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡ ನಾಗರಿಕತೆನೇ ಉಜ್ವಾಲು ಪನ್ಪಿನ ತರ್ಕೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಜನಕುಲೇ ಸುರೂಕು ತೂತ ಬಳಕೆ, ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಎಲುತ ಹತ್ಯಾರ್ ಬಳಕೆ, ದೂಪೆ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮ ಉಂದು ಮಾತ ಮೂಲೆ ನಾಡ್ ಪತ್ತಿನಿ ಪಂಡ್ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುದೆ, ಕಡಲುಲೆನ್ ಓಡದ ಸಹಾಯೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸ ಊರುನು ಸುತ್ತುನ ಕ್ರಮೊನು ಸುರುಕ್ಕಾದು ನಾಡ್‌ದ್ ಪತ್ಯೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ರೆಡ್ಡಿಯಾರ್‌ನ ಕಾಕಜಿಡ್ ಸಭಾಸ್‌ಗಿರಿ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಈ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಡು ಪಂಡಿಲೆಕ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ಎಚ್. ಈ. ವೇಲ್ಸ್‌ನ ಹಿಸ್ಟೋರಿಯನ್ಸ್ ಆಫ್ ಹಿಸ್ಟರಿ, ಒಡ್ವೇಲ್ಸ್‌ನ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಫಿಗ್ರಫಿ, ಆರ್ಕಿಯೋಲಜಿಗ್ ಸಂಮ್ಮಂಧ ಪಡೆದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಡ್ದು ಆಧಾರೊನು ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಜನಾಂಗೀಯ ಕಲಿಕೆದ ಬಾಗವಾದ್ ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್ಸ್ಟನ್‌ನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗ್ರಂಥದ ಸಹಾಯೊನು ಪಡೆದಿನವು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗವಾದ್ ಸಂಶೋದನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡು. ಈ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಗು ಸಿ.ಪಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಇಂಬೆರ್ ಸುರುತ ಪಾತೆರ ಬರೆತೆರ್.

ಬಹುಷ ಕರಿನ ಶತಮಾನೊಡು ರಡ್ಡನೇ ದಶಕದ ಅಂದಾಜಿಡ್ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬುಲೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಪೆರಿಯರ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಕರ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ದ್ರಾವಿಡ ಚಳುವಳಿ ಇಂಬೆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ದುಪ್ಪುನ ಸಾದ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಪಂಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಈ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಒಲ್ಪಲಾ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಉಪ್ಪುನಗ ರಂಗನಾಥ್ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ಉಂದೊಂಜಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ತರ್ಕ ಪಂಡ್ದ್ ಗ್ರಹಿಸೊನೊಲಿ. ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರೊಡು ಸರಕಾರಿ ವಕೀಲೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಬೆರ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇತೆ ಎಂಚಿನೆಲ ವಿಷಯೊಲು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಇಂಬೆರ್‌ನ ಕುಟುಂಬದಕುಲೆನ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೆರೆನ ಕೈಬರಹದು ಬರೆಯಿನ ರಡ್ಡನೇ ಬೂಕುದ ವಿಷಯೊನು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನಪಿವು ಅವಶ್ಯದವು ಆದುಂಡು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಂಗನಾಥ ಪೂಂಜೆರ್‌ನ ತರ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪುನು ತೋಜಾವುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಗಾಂಧಿ ಅಜ್ಜೆರೆ ಈರೆ!

ಗಾಂಧಿ ಅಜ್ಜೆರೆ ಈರೆ ಕಲ್ಪಾಯಿ ಸುರುತ ಪಾಠೊದ ಪಾತೆರೊ
ಶಾಂತಿ ತೂವೆರೆ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆ ರಡ್ಡ್ ಈರೆನ ಶಾಸ್ತ್ರೊ
ಈರ್ ಧನ್ಯೆಲ ಈರೆ ಪುಣ್ಯೆಲ ಈರೆ ಶಾಂತಿದ ದೂತೆಲ
ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಗು ರಾಮರಾಜ್ಯೊಗು ಈರೆ ಬೆನ್ತಿನ ಬೇಲೆಲ
ಐಕ್ಯತೆನ್ ಪವಿತ್ರತೆನ್ ಪ್ರೇಮಿತೊಡು ಕಲ್ಯಾನೊನೂ
ಸಾಧನೆಡ್ ಸಮಾನತೆಡ್ ಸಂದೇಶೊನೇ ಈರ್ ಪನ್ಪುನೂ (ಈರೆ ಧನ್ಯೆಲ)
ಅಜ್ಜೆ ಆತರ್ ಈರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನೀತಿದಾತೆ ಮಹಾತ್ಮೆರೇ
ಖಾದಿ ದುಸ್ತುದ ಈರೆ ಗುಣೊ ಮದಪಂದ್‌ಯೇ ಹುತಾತ್ಮೆರೇ
ಚರಕ ಸಾಧನೆ ಮನ್ತ್ ದೇಸೊದ ದುಡ್ಡ ಬುಳೆ ಬುಳೆಪಾದರೇ
ಜಾತಿ ಬೇದೊನು ದೂರೊ ಮನ್ತ್ ಮಾನ್ಯ ಕುಲೊ ಮೆರೆಪಾದರೇ (ಈರೆ ಧನ್ಯೆಲ)
ಬಾಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಈರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಅರಸು ಗದ್ದಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್
ಸೋಲ್ಪು ಗದ್ದಿಗೆ ಬೊಡ್ಚಿ ತನ್ಕ್ಂದ್ ಉಡಲ ಗದ್ದಿಗೆಡುಂತ್ಯರ್
ಅಜ್ಜೆ ಆತರ್ ಈರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನೀತಿದಾತೆ ಮಹಾತ್ಮೆರೇ
ಖಾದಿ ದುಸ್ತುದ ಚಿನ್ಮಯತ್ತಯೆ ಮದಪುವೆರೇ ಹುತಾತ್ಮೆರೇ (ಈರೆ ಧನ್ಯೆಲ)

ಎಂ. ಹೊನ್ನಪ್ಪ ಈಶ್ವರಮಂಗಲ

ಪಿರ ಬರುವಾ...

ಆ ಕಾಲ... ಆ ಕಾಲ... ಆ ಪೊರ್ತುು... ಬರುವಾ... ಪಿರ ಬರುವಾ...
ಕಿದೆ ನಿಲಿಕೆ ಕೈಕಂಜಿ ಇತ್ತಿನಾ... ಗಿರ್ದೇರು-ದಪ್ಪೆರು ಇತ್ತಿನಾ...
ಗೊಬ್ಬರ್ದ ಮುಟ್ಟೆ... ಒಡ್ಡುದಾ ಮುಟ್ಟೆ... ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ...
ಜಾಲ್‌ಡ್, ಬಾರ್ದ ಮುಟ್ಟೆ ಅಂಗನೊಡು...
ಆ ಕಾಲ... ಆ ಕಾಲ... ಆ ಪೊರ್ತುು... ಬರುವಾ... ಪಿರ ಬರುವಾ...
ಕಿದೆತಾ ಪಕ್ಕಾಸ್ಡ್ ಕರುಕುಮುಡ, ತೌತೆ ಒಲಿ ನೇಲಾದಿನಾ...
ಬಗೆ ಬಗೆ ತರಕಾರಿ ಇಲ್ಲದ ಪಿರಾವುಡು...
ಮುಗುಡು ಮೊಡೆಂಜಿ... ಜಾಗೆದ ಪಳ್ಳಡ್...
ನುದದೀದ್ ಪುಡ್ಕಾಯಿ ಪತೊಂದು ದಪ್ಪುನ... ಸ್ವರೊಕು...
ಕಾಲೆ ಬೊಳ್ಳೆ ರಡ್ ಬೊಳ್ಳಲು ಎಂಕ್ಲೆ ಕಿದೆಟ್
ಬಾರೆದ ತೋಟ, ತಾರೆದ ತೋಟ...
ಬೊಳ್ಳ ಬನ್ನಗ ತಾರ್ಡ್ ಪೋಪಿನ ತಾರಾಯಿ ಪತ್ತುನ... ಕಾಲ...
ಗಾಲ ಪಾಡೊಂದು... ಸುರುತ ಬೊಳ್ಯೊಗು ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ... ಕಾಲ
ಕಾಲ ಕರಿದ್ ಪೋತುಂಡು... ಕಂಡ ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್ದುಂಡು...
ಪಜಿರ್ ದಿಂಜಿದ್ ಪೊರುಂಡು
ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡಾತ್‌ಂಡ್... ಬೊಳ್ಳದ ಖುಷಿ ಉಜ್ಜಿ ಕಿದೆಟ್ ಕೈಕಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ
ಪರವೂರು ಸೇರಿನ ಜೋಕುಲು... ಪರಬೆರೆಗ್ ದಾದ ಆವೂ...
ದುಂಬುದ ಕಾಲ ಬರುವಾ... ಪಿರ ಬರುವಾ...
ಕುಕ್ಕು ಪೆಲಕಾಯಿ ಗೂಂಜಿ ರಚ್ಚ ಅರ್ತಿಕಾರಯಿ ಬಂಜೆ...
ತಿಂತಿನ ಜೀವ... ಕೆಲಸ ನಿಲಿಕೆ ಇತ್ತಿನ ಈ ಇಲ್ಲ್... ಖಾಲಿ... ಖಾಲಿ..
ದೈವ ದೇವೆರ್ ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೆರ್...
ಹಪ್ಪಲ ಸಂಡಿಗೆ-ಸಾಂತನಿ, ಬಾಲ್ಗಾ-ಉಪ್ಪಡ್ ಮಲ್ಪುನ... ಆ ಕಾಲ
ಮದಿಮೆ ತಮ್ಮನ. ಜಾತ್ರೆ ಕೋಲಾ... ಸಂಕ್ರಾಂದಿ... ಆಟಿ ಅಮಾಸೆ
ಪರ್ಬ ಚೌತಿ ಕರಿಪುನ... ಬಲ್ಲೇಂದ್ರನ್ ಲೆಪ್ಪುನ
ಆ ಕಾಲ... ಆ ಕಾಲ... ಪಿರ ಬರುವಾ...

ನಯನಾಕ್ಷಿ

ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗ್ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್

ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ದಿಂಚ ವಿಶಿಷ್ಟೊ ಪರಪುಗು ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಊರು. ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುವೆ ಪೆಲಕಾಯಿದಂಚಿನ ಕಮ್ಮೆನದ ಪಾತೆರಕತೆ, ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪೊರ್ಲ ಪೊಲಿಂಕೆದ ಪಾತೆರೊಲು, ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊರ್ಲುದ ಕುಂಟು ಪಾಡ್‌ದ್ ಮರೆಪುನ ಮುಲ್ತ ಜನಕುಲು, ಬಾರಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಲು. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆತೆರ್. ಉಂದು ಕುಡ್ಲದ ಇತಿಹಾಸೊಗು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಮುಲ್ತ ಯಕ್ಷಗಾನೊ, ಭೂತರಾಧನೆ ನಾಗರಾಧನೆದ ಸೊಬಗ್ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ತೂಯರೇ ತಿಕ್ಕಂದ್.

ಇಂಚಿನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅವುಲಾ ಕುಡಲಡ್ ದುಂಬುಡು ಪ್ರಾಚೀನೊ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಗ್ರೀಕ್ ರೋಮನ್, ಚೀನಾ, ಆರಬಿಯಾ ದೇಶದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರ ಸರಾವು ವ್ಯಾಪಾರು ವಹಿವಾಟ್‌ದ ಸಂಬಂದೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ನಂಕ್ ಪೂರ ಪೆರ್ಮೆದ ವಿಚಾರೊ. 'ಟಾಲಮಿ' ಪನ್ಪಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಈ ಕಡಲ ಬರಿಯೇ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗ್‌ನ್ 'ಒಳವ ಖೇಡ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಅವುಲಾ ಅರಬ್ ದೇಶದ ಆರಬ್ಬಿ ಬೇರದಕುಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹವಮಾನ ಬಾರಿ ಒಗ್ಗುದು ಇತ್ತ್‌ದ್, ಈ ಜಾಗೊಡ್ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೇರ ಸರವುಗ್ ಬಾರೀ ಅನುಕೂಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಖುಷಿದ ಸಂಗತಿ. ಪದಿನಾಲನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದಿಯಿನ 'ಇಬಾನ್ ಬತೊತಾ' ಪನ್ಪಿನ ಪರದೇಶವಾಯಿನ ಅಫ್ರೀಕೊದ ಮೊರೊಕ್ಕೊ ದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿ ತನ್ನೊ ಪ್ರವಾಸಿ ವರದಿಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಾಣಿಜ್ಯೊ ಸಂಪತ್ತುದ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಚಿತ್ರಣೊ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆ. ಪದಿನೆನ್ಮನೇ ಶತಮಾನೊದ ಮಧ್ಯೊದ ಬಾಗೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪ್ರವಾಸಿಗೆ ಅಬ್ದುಲ್ ರಜಾಕ್ (1440) ಕುಡ್ಲದ ಕರಾವಳಿ ಕಡಲ ಬರಿ ಬೇರ ಸರವುದ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಪೊವಾಟ್‌ದ ಕೇಂದ್ರವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆದಿತ್ತಿನ ನಂಕ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ. ಬೊಕ್ಕೊ ವಿಜಯನಗರೊ ಅರಸುಲೆನ ಅಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲೊಡು, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒರ್ಮೆ ಪ್ರವಾಸೊ ಮಲ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿದೇಶಿ ವರದಿಗಾರೆ ಬಾರ್ಬೊಸ್ (1510–1516) ಕುಡಲದ ಕರಾವಳಿನ್ 'ತುಳುನಾಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಲ್ಲೇಖೊ ಮಲ್ತ್ ಬರೆತಿನ ಸುರುತ ಪಿದಯಿ ಊರುದ ಪ್ರವಾಸಿ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ದ

ಪ್ರವಾಸಿ ವರದಿಗಾರೆರಾಯಿನ ತೋಂ ಪಿರೇಸ್ (1512) ಸೀಜರ್ ಪೆಡ್ರಿಕ್ ವೆನಿಸ್ (1568) ಬೊಕ್ಕ ಲಿನ್‌ಕೊಸನ್ (1590) ಮೊಕಲು ಕುಡಲದ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಕಡಲ ಬರಿ, ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಬೇರ ಸಾರದ ವಹಿವಾಟ್‌ದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್, ಮುಲ್ತ ಬಂದರ್‌ರ್ದ್ ಅರಿ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ಸಾಂಬಾರ್ ಜಿನಸ್‌ಲೆನ್ ರಪ್ತು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವರದಿ ಮಲ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರಾಂಕೋಸ್ ಪೈರಾಡ್ಡ (1600) ಪನ್ಪಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರವಾಸಿಗನ ವರದಿಡ್, ಕುಡ್ಲದ ಬೇರದಕುಲು ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಂದು ಬರೆದಿತ್ತ್. ಕೋಟೆದ ಪೇಂಟೆಯಾದಿತ್ತಿನ ಕುಡಲದ ಪೇಂಟೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಲ್ತ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಹಿವಾಟ್, ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕೊ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ 'ಪಿರ್ಸುಲೆನಕರ್' ಮೇರೆನ ಸಂಪಾದನೆದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ದಾಖಲೆ ಕುಡ್ಲದ ಇತಿಹಾಸೊದ ದಿಟ್ಟೊಡ್ ಬಾರೀ ಮಹತ್ವೊದ ದಾಖಲೆ. ಭ್ರಂಗನ್ಸಾ ಪೆರೇರಾ ಮೇರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ದಿನ (Branganca Pereira arquivo Portuguese Oriented) ದಾಖಲೆಡ್ ವಿಷ್ಣುದಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಬೇರದಾಯೇ ಕುಡ್ಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ನಾಲ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಪ್ಪಲ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ್ಲದ ಕಡಲ್‌ಬರಿರ್ದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮುಟ್ಟ ಬೇರ ಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಉಲ್ಲೇಖ ದಾಖಲೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಊರು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇರ ಸಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟ್‌ದ ನೆವನೊಡು ಬತ್ತ್‌ದ್ ವಿದೇಶಿ ಬೇರದಕುಲು ಗುಟ್ಟ್‌ಡ್ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಗುಟ್ಟಾದ್ ಒರಿದಿಜಿ ಮೂಲು ಪರದೇಶದಕಲು ದಾಲಾ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎತೆದಾಂತೆ, ಪೋಡಿಗೆದಾಂತೆ ಊರೊರ್ಮೆ ತಿಗೊರ್ಂದು ಇತ್ತಿನ ಸಂಗತಿ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ್‌ನಗ ಅಜಪು ಅಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಕುಡ್ಲ ಕರೆಬರಿಯೆ ಸಾರ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲಾತ್ತ್‌ಂಡ್, ಬುಲೆದ್‌ಂಡ್ ವಂತೆ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ, ಗಲಾಟೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಅಲ್ಪ ಅಲ್ಪ ನಡತ್‌ದ್, ಕುಡ್ಲದ ಊರುಗು ಕರಿ ಪೂಜುನ ಕೆಲಸ ಇತ್ತೆ ನಿಚ್ಚಲಾ ಅವೊಂದುಂಡು ಅಂಚ ಅಂಡಲಾ ಕುಡ್ಲದ ಊರುಗು 'ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಊರು' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಬೈದಿನ ನಂಕ್ ಮಾತ ಪೆರ್ಮೆ ಅಪುಂಡು. ಈತ್ ಮಾತ ಇತಿಹಾಸೊ ಇತ್ತಿನ ಊರು 'ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲ' ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರತಿ ಒರಿಯೆಗ್‌ಲಾ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ.

ಇಂಚ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಊರು ಕುಡ್ಲದ ಮದ್ಯೊಬಾಗೊಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಉರ್ವ ಚಿಲಿಂಬಿ ಊರು ದುಂಬುದ ಸುಲ್ತಾನ್ ಬತ್ತೇರಿ, ಉರ್ವ, ಲೇಡಿಹಿಲ್ ಪೆಟ್‌ಲೆಂಡ್ ಪಂಟೇ ಪ್ರದೇಶೊಡು ನೆಲೆಯೂರ್ದು ಅಂಚಿ ಹಳ್ಳಿಲಾ ಅತ್ತ್ ಇಂಚಿ ಪೇಂಟೆಲಾ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಶೇಷ ಚಿಲಿಂಬಿಗ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡ್ ಮೂಲು ಕಾರ್‌ದೀನಗ ನೆಗೆದ್ ತೋಜುನ ಪಚ್ಚೆ ಪೈರ್ ಅಕ್ಕಸೊಗ್ ಲೆಂಚಿ ದೀಪಿನ ತೆಂಗ್‌ಕಂಗ್. ವರ್ಷ ಇಡೀ ಜುಳು ಜುಳು ಪರಪು ನೀರ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಐಸರ್ ಅವೊಡು. ಚಿಲಿಂಬಿ ಪಂಡ ನೀರ್‌ದ ಜಾಗೆ ಪನ್ಪಿನವು ಈ ಊರು ತನ್ನ ಪುದರ್‌ನ್ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚಪ್ಪೊಗ್ ಬರ್ಸ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ ನೀರ್‌ಗಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒರ್ಮೆ ಅಕ್ಕಸಗು ನಿಲ್ಕುನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುಡ್ಲದಕ್‌ಲೆಗ್ ಬತ್ತ್ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಚಿಲಿಂಬಿ ಊರುಗು ನೀರ್‌ದ ಬರ ಬೈದಿನ ಕಮ್ಮಿ. ಪೊರ್ಲುದ ಸಮೃದ್ಧ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಇತಿಹಾಸ ಇಪ್ಪುನ ಮಾರಿಗುಡಿ ದೈವಸ್ಥಾನ, ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೊಕ್ಕ ಮಲರಾಯ ಧೂಮಾವತಿ ದೈವೆರ್ನ ಸಾನ, ಚಿಲಿಂಬಿ ಊರುಗು ಪೊಸ ದೇಕಿ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಮಲರಾಯ ಧೂಮಾವತಿ ದೈವೊಲು ಮಹಾಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಣಿಕೊದ ದೈವೊಲಾದ್ ತನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷೊಡು ಪೆರ್ಮೆ ಪಡೆತಿನವು.

ಇಂಚಿನ ಪುಗಾರ್ದೆದ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅರಬ್ಬಿ ದೇಶದ ಬೇರದಾಯೆ ಒರಿ ಅರಬ್ಬಿ ಕಾಯ ಬುಡ್‌ದ್ ಕೈಲಾಸ ಸೇರ್‌ದ್ ಇನಿಕ್ ಭೂತ ಆದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಮಾತೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸೋಜಿಗ ಅಪಿನ. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ದೇಶೊರ್ದು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಊರುಗು ಪೋಯೆರೆ ಪಾಸ್‌ಪೊರ್ಟ್, ವೀಸಾ ಬೊಡಾಪಿ ಕಾಲೊಡು, ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಘನಗಟ್ಟಿದ ಕಪ್ಪಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಊರೆರ್ಮೆ, ದೇಶ ಒರ್ಮೆ ಬಲಿ ಬರೊಲಿತ್ತ್ಂದ್. ಒಲುತವು ಚಿಲಿಂಬಿ ಒಲುತವು ಅರಬ್ಬಿ. ಅಂಡಾ ಚಿಲಿಂಬಿ ಊರುಡು ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ಚಿಲಿಂಬಿ ಊರುದ ಇತಿಹಾಸೊಗು ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ದ್ಂಡು.

ಉಂದು ನಡತಿನ ಸತ್ಯೊದ ಘಟನೆ. ಒಂಜಿ ಸಾರಿ ಒರಿಯೆ ಅರಬ್ಬಿ ಬೇರ ಸಾರಗುಂದು ಬೈದಿನಾಯೆ ಇಂಚೇನೆ ಸುತ್ತಾಡ್‌ನಗ ಅಯೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಒರ್ತಿ ಜಕ್ಕ್‌ಡ್ ಜವನೇದಿ, ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಬೆರೆಣೆರೆ ಪೊಣ್ಣು ಚಿಲಿಂಬಿದ ಕೆರೆಟ್ ಕುಂಟ್ ಅರ್ದೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ, ಅಲೇನ್ ತೂಯಿನ ಅರಬ್ಬಿ, ಅಲೇನ ಪೊರ್ಲುಗು ಮರ್ಲಾದ್ ಪೋಯೆ. ಅಲೆನ ಕೈತಾಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಲೆನ್ ಒಯಿಪುನಗ, ಪೋಡಿದ್ ಕಂಗಲಾದ್ ಪೋಯಿನ ಆ ಪೊಣ್ಣು ಮಲರಾಯ ದೈವೊಲೆನ್ ಸುಗಿಪುವಲ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ದೈವೊಲೆನ ಕೃಪೆಟ್ ಅರಬ್ಬಿ ಮಾಯಕ ಆಪೆ. ದುಂಬಗ್ ಅಯೇ ದೈವೊಲೆ ಕೈಕ್ ಸೇರುವೆ. ತನ್ನ ಮಾನಭಂಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತಿನ ದುಃಖೊಡು, ಪೋಡಿದ್ ಕೆರೆಗ್ ಬೂರುದ್ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆವೊಂಡಲ್. ಕಾಯೊ ಬುಡುದು ಮಾಯ ಆಯಿನ ಬೆರೆಣೆರೆ ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಅರಬ್ಬಿನ್ ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ಚಿಲಿಂಬಿದ ಮಲರಾಯ ಧೂಮಾವತಿ ದೈವಸ್ಥಾನಡ್ ಭೂತೊಲಾದ್ ಸುಗಿತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಘಟನೆಗ್ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೈವಸ್ಥಾನ ಬೊಕ್ಕ ಉರ್ವ ಮಾರಿಗುಡಿಗ್ ಪೋಪಿನ ಸಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ಕಪ್ಪುದ ಬಂಡೆಕಲ್ಲ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು.

ಸಮದಾರಿಕೆ

ನಾಯಿ ತಜತಿ ಪೊಸತ್
ಜೋಡುದಲೆಕಂತಿ ಬದ್ಕ್
ದಕ್ಕುಲೆಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ,
ದೊಂಕುಲೆಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ..

ಗಟ್ಟಿ ಬಾರದ ರಂಗ್ ಮೆಸ್ಕ್‌ದ್
ತೂಪಿ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಂತೊಂದುಂಡು..
ಕಲ್ಲ ತೋಕೆಡ್ ಮುಲ್ಲ ಸಾದಿಡ್
ಅಜ್ಜ ಬರೆಲುನ ತೋಜುಜಿ...

ಏತ್ ದೂರೊನ ಆನೆ ಬಾಕಿಲ್..
ಏತ್ ಇರ್ಲುಲು ಏತ್ ಪಗೆಲುಲು
ಕರಿನ ಕಾಲೊದ ಎತೆತ ನಿರೆಲುಲ್
ಒರಿನ ದಿನೊಕುಲೆ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್..

ಪಂಡಿ ಪಾತೆರಡುಪ್ಪಿ ತಪ್ಪುಲು
ಉಂಡಿ ಉನ್ಪುದ ಕುಂದ್ ದೋಸೊಲು
ಕೇಂಡಿ ಕತೆಟುಪ್ಪಿ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿಲು
ತಿಂದ್ ಮುಗಿಪೆರೆ ಏತ್ ನೆವನೊಲು..

ನೀಂದ್ ಕಡಪುನ ಸುದೆಯತ್ತ್..
ಮೀದ್ ಮುಗಿಪುನ ಕುರೆಯತ್ತ್..
ಗಲಿಗೆ ಗಲಿಗೆನ್ ಗೆನ್ತ್ ಕರಿಪೆರೆ
ಜೋಡ್ ಪಗಪುನ ಪಿರಯತ್ತ್..

ಪರಿದಿ ಜೋಡುಗೆ ಬಲ್ಲ್ ತುರಿಯೊಡು..
ತಂಕ ತಾಕತ್‌ದ ಪತ್ತೆ ಪಾಡೊಡು..
ಅಂಕದ ಕಲೊಟ್ ಕಂತ ಬೂರಂದಿಲೆಕ
ಸಮದಾರಿಕೆದ ಪೊಲಿಗೆ ಪಾಡವೊಡು...

ಯಶೋದ ಮೋಹನ್

ಗೊತ್ತುದಾಂತೆ ಗೊಬ್ಬುವ

ಬಾನ್ ನುರ್ತುಂಡ್ ಮುಗಲ್ ದರ್ತ್
ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಾವ
ಮುಗಲ್ ಉಂಡುಮಲ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಓಂಡು ಕೇಂಡ
ಮಂಡೆ ತಿರ್ಗಾವ ॥

ಮರ ಕಡ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ ಜರ್ತ್
ತುದೆನ್ ತಿರ್ಗಾವ
ಬರ್ಸ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿ ಮರ್ದ್ ಕೇಂಡ
ಮೋನೆ ತಗ್ಗಾವ ॥

ಗುಡ್ಡೆ ಜರ್ತ್ ಕಂಗ್ ಬಾರೆ ಕಡ್ತ್
ಜಾಗ್ ಮಾರಾವ
ಇಂಚ ಮಲ್ತ್ ಕಡೆಕ್ ಉನುಪಿನಿ ಒಲ್ತು ಕೇಂಡ
ಮಂಡೆ ಕಿಂರ್ಬಾವ ॥

ಕುಬಲ್‌ದಾಂತಿ ಕುತ್ತಟ್ಟೊಡು ಕೂಡುಪಾಡ್ದ್
ಬಾಲೆ ಮಾನಾವ
ಉದಲ್ ಪತ್ತಿ ಮುದೆಲ್ ಪತೊಂದು
ಗೌಜಿ ಗೊಬ್ಬಾವ ॥

ಊರು ಮುರ್ಕಾದ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದಿನಾಯನೆದುರು
ಬೀಲ ಆಡಾವ
ಇತ್ತಿನಾಯೆ ನಮ್ಮ ಒಯ್ತ್ ತಿನ್ನಗ
ನಾಲಾಯಿ ಅಡ್ಡ ಪಾಡಾವ ॥

ಒರಿಯನೊರಿ ಆಕೊಂದು ಸೈಯೆರೆ
ನಮನೆ ನೋಡಾವ
ಇತ್ತಿನಡೆಗೆ ಬೊಲ್ಲ ಬನ್ನಗ
ಮೋನೆ ಬಾಡಾವ ॥

ಪಾಪದಾಯನ್ ಮುರ್ಕಾದಿದ್
ಬಾರಿ ಗೊಬ್ಬಾವ
ಕಡೆಕ್ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯನೇ ಲೆತ್ತ್‌ದ್
ರಡ್ಡ್ ದೋಲು ಗುದ್ದಾವ ॥

ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್

ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್

ಲೋಕಡಿತ್ತಿನ ವಾ ಬಾಸೆನೇ ಆವಡ್ ಅವು ಒರಿಪುನವು ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪುನ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆದ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಎಲ್ಲಿಡ್ ಕಲ್ತಿನವು ಅಲ್ಯೆ ಪಾರ್ನ ಮುಟ್ಟಂಡ್ ತುಳುತ ಈ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರ ನೂದೆಕ್ ನೂದ್ಲಾ ಸತ್ಯ. ಒಂಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯನ್ ನಾಶ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಸುರುಕ್ ಅಲ್ತ ಬಾಸೆನ್ ಪೊಲ್ತುಂಡ ಯಾವು, ಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲಾದೆ ನಮ್ಮ ಪುಂಡಿಗ್ ತಿಕ್ವೆರೆಂದ್ ಇಡೀ ಲೋಕೊಗ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆವೊಡುಂದು ಮಾಮಲ್ಲ ಅಂಗಲಾಪುಡಿತ್ತಿನ ಹಿಟ್ಲರ್ ಪನ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಸುಲ್ಲತ್ತ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯದ ಬಾಸೆ ಅಳಿಂಡ ಐತ್ತ ಪಿರವುಡು ಅಲ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ನಂಬಲಿಕೆ, ಧರ್ಮ, ದೇವೆರ್, ಕಸಬ್, ನಡಾವಲಿಲು ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಸಂಗತಿಲು ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ಡ್ ಬೆರಿ ಬೆರಿಕ್ ಅಳಿದೇ ಪೋಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಉದಿಪನೆಯಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗೆ ಬುಲೆಯರೆಗ್ ಏತ್ ಬಂಗ ಉಂಡು? ಆಂಡ ಅಲಿಯರೆ ಹೆಚ್ಚ ಪೊರ್ತು ಬೊರ್ಚಿ. ಜಗತ್ತುದ ವಾ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿದ ಮೂಲ ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ ಕತೆದ ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಂದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ಪಾರ್ದನ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಕತೆ, ಪದ, ಒಗಟ್, ಗಾದೆ, ಸಿಷ್ಟ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಸಿಷ್ಟ ವರ್ಗೊಲೆಡ್ ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುಂದಿನಾತುಂಡು. ಅವೆನ್ ಸಮಕಟ್ಟ್ಡ್ ಪೆಜ್ಜುನ ಕಜ್ಜ ಮಾತ್ರ ಆತಿಜ್ಜಿ. ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗ್ ಜಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲು ಅಳಿದೇ ಪೋದಿಪ್ಪುಂಡು. ಲೋಕಡ್ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಭೌಗೋಲಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ವಂತೆ ವಂತೆ ವೆತ್ಯಾಸ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲ ಐತ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಒಂಜೇ. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯಗ್ ಬನ್ನಗ ಅಜ್ಜಿಕತೆ, ಮಾಯ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರದ ಕತೆ, ಮಾಟಗಾರ್ತಿ, ಮಂತ್ರವಾದಿ, ಯಕ್ಷ, ಗಂಧರ್ವ, ಕಿನ್ನರ, ಅಪ್ಸರೆ, ರಾಜಕುಮಾರಿ, ಬಡವೆ, ಶ್ರೀಮಂತೆ, ದೈವ ದೇವೆರ್, ಬೂತು ಪ್ರೇತ, ನೀತಿ, ಪ್ರೀತಿ ಇಂಚಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರದ ಬೂಕ್ದ ಪೊಲಿತ ಐಸಿರಿ ವಿದೇಶಡ್ ಮುಡೆಯಿನಾತ್ ನಮ್ಮ ದೇಶಡ್ ಆತಿಜ್ಜಿ. ವಿಶ್ವದೇ ಸುರುಕು ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ರ ವಿಷ್ಣು ಶರ್ಮೆರ್ ಬರೆತಿನ ಪಂಚತಂತ್ರ ಈ ಬೂಕುಡು ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ ನೀತಿ ಮೋಕೆ ಜೋಕೆ ಮದಿಪು ಸುಗಿಪು ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆದ ಕತೆಕುಲುಂದ್ ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆದ ಪುದಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಕಜ್ಜ ಬಿರೆಲೆನಿಕೆದಾತಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಕೆಲವು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಜೋಕ್ಲೆನ ಪದ, ಕತೆ, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಎಲ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಬರೆತಿನವು ಸತ್ಯ. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಜಿಂಜ

ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಡ್ ಬೊಲ್ಪುಗ್ ಬತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಕುಲು ಪಂಡ 'ಜೋಕ್ಲೆನ ದನಿ' ಬರೆತಿನ ಡಾ। ವಾಮನ ನಂದಾವರ, 'ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ' ಬರೆತಿನ ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್, 'ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಂಚಿ' ಬರೆತಿನಾರ್ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ' ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ತುಳು ನಾಟಕದ ಗೊಂಚಿಲು 'ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ', ತುಳುನಾಟಕ ಕೃತಿನ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೀರೆರ್ನ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತ್ ನಾಟಕದ ತೂಪೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಡ್ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಎನ್.ಟಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚ ಬೇತಾಕ್ಲೆನ ಕೆಲವು ಲೇಖನಲು ಮೂಡ್ದು ಬರೊಂದುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಂಗಳೂರುಡ್ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಮುಡೆಯಿನ ಪದ, ನಾಟಕ, ನೃತ್ಯ, ರೂಪಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಇಂಚಿನ ಪ್ರಕಾರೊಲು ಮೂಡ್ದು ಬೈದ್‌ಂಡು. ಆಂಡ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಆತಿನಾತ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಆತ್ತಿಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯನ್ ನಮ ಒಪ್ಪೊಡು, ಸುರುಕ್ ಪಂಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಬಾಸೆ ಉದಿಪನೆ ಆತಿನನೆ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಪುರುಬಾಲೆನ ಪಾತೆರಕತೆಟಂದ್ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ನೂದ್ಯೆಕ್ ನೂದ್ಲ ಸತ್ಯ. ಬಾಲೆನ್ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆನ ಜೋಕೆ ಮೋಕದ ಲಯ ಲಾಸ್ಯಡ್ದ್ ಬಾಲೆನ್ ಮಾನಾವುನ, ಬಾಲೆನ್ ಜೆಪುಡಾವುನ, ತೂಂಕುನ, ಮಂಗಟಾವುನ ಕಜ್ಜಡು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆದ ಉದಿಪನೆಯಾದಿಪ್ಪು. ಅಂಚನೇ ತುಳುನಾಡುಡ್ಲ ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಆದಿಪ್ಪು. ಪುರುಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟಗ ಅವು ದಾಲಾ ತೆರಿಯಂದಿನ ಮಣ್ಣದ ಗೊಂಬೆದ ಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನಾಲ್ ತನ್ನ ಜೋಕೆ ಮೋಕೆದ ಕಡಲ್‌ಡು ಬಾಲೆನ್ ಮಾನಾನಗ, ಗೊಬ್ಬಾನಗ, ತಿನ್ಪಾನಗ, ಮೀಪಾನಗ, ತೂಂಕ್ನಗ, ಜೆಪ್ಪಾನಗ, ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ನಗ, ದಿಟ್ಟಿ ತಲಪುನಗ, ಮುಡ್ಸು ಮಲ್ಪುನಗ, ಪರಕೆ ಪನ್ನಗ ಇಂಚ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ರ ಜಿಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನವು ತಲೆತಲಾಂತರಡ್ ಅಪ್ಪೆಡ್ದ್ ಮಗಲೆಗ್ ಮಗಲೆಡ್ದ್ ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಇಂಚ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ್ ಪರತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಡಾವಲಿದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣ ನೆಗತ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ತಮೆರಿದಾಂತೆ ಉರು ಕೊಡ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ, ಕಾರ್ನಿಕಡ್ ಅತಿಮಾನುಷೆರಾದ್ ಪುಟ್ದಿನಾಕ್ಲೆನ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆ, ಅಂಗಲಾಪು, ಕುಸಾಲ್, ಕೊದಿ, ದುನಿಪು, ಬೇನೆ, ನೇನೆ ಪಕ್ಕಿ, ಪ್ರಾಣಿ, ಪೆರಣೆ, ತುದೆ, ಕೆದು, ಮರ ಬೂರು, ಥೈಕುಲೆನ್ ಗುರ್ತ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪುನ, ಲೋಕದ ಅಂಕು ಡೊಂಕುಲೆನ್ ತಿದ್ದುನ, ಕಲ್ಪ ಕೊಮಾಟಿಕೆದ, ಬಪ್ಪರ್ದ, ಮಾಯ ಮಂತ್ರ ಇಂಚ ಜಿಂಜ ಪ್ರಸಂಗಲುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪುರುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂಡ ಇಂಚನೇ ಪಂದ್ ಗೀಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ತುಲಿಪರೆಗಾವಂದಿನವು ಸತ್ಯ. ಈ ಸಂಗತಿಲು ಹೆಚ್ಚ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬೈದ್‌ಂಡು. ಮೂಜಿ ವರ್ಷದುಲಾಯಿದಾಕ್ಲೆನ್ ಬಾಲೆಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವ. ಆ ಪೊರ್ತುಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮಂಡೆದ ಬೊಂಡುದ ಬುಲೆವನಿಗೆ ಬಾರಿ ಪರ್ತೆ ಉಪ್ಪುಂಡು, ಲೋಕದ

ಮಾತಾ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಚೋದ್ಯಡ್ ತೂಪುನ ಕಾಲ ಘಟ್ಟಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಯಿನ ಸಬ್ದಲೆಡ್ದ್ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಉಚ್ಚಾರ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮುಡೆದೆರ್. ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆದ ಮನಸ್ಸು ಮೃದು ಪೂತ ಲೆಕ್ಕ. ಕಲ್ಪ ಕೋಮಾಟಿಗೆ, ವಿಚಿತ್ರ ಸಬ್ದಲೆಗ್, ಪೊರ್ಲುದ ಪುರಲೆಗ್, ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆದ ನಟನೆಗ್, ಬಾಲೆಲು ಮರ್ಲಾದ್ ಚಿರ್ಕಟ್ದ್ ಬುಲುಪುನೆನ್ ಉಂತಾಪಿನವು ಸ್ತಯ, ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿನ ಮಪ್ಪು ಬೆಪ್ಪುದ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಮೋಕೆಡ್ ಪುರೆಲೊಂದು ಬಾಲೆಲು ಮಲ್ಲಾಪ. ಅಪಗ ಅಕ್ಲು ಕತೆ, ಪಾಡ್ದನ, ಎದ್ರುಕತೆ, ಒಗಟು ಇಂಚಿನೆನ್ ಪಂಡ್ದ್ ಮಾನಾವೊಡಪುಂಡು. ಅಪಗ ಹಿರಿಯೆರ್ ಸರಲವಾಯಿನ ಸಬ್ದಲೆಡ್ದ್ ತುಂಡು ತುಂಡು ವಾಕ್ಯಡ್ ಬದ್ಕುಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಪೊಸ ಪೊಸ ಪ್ರಸಂಗಲೆನ್ ಮುಡೆದ್ ರಸವಂತಾದ್ ಪದ ರಂಗೀತಡ್ ಪನ್ನಗ ಬಾಲೆಲೆನ ಕೆಬಿ ಕೊಂಡೆದಲೆಕ್ಕ ಅಲ್ರುಂಡು. ಮನದಾನಿ ಅವೆನ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪಿರ ದುಂಬು ಮಲ್ತ್ ಅತ್ತಡ ದಿನ ನಿಚ್ಚದ ಬದುಕುನ್ ಬಾರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಡ್ ತಿರ್ಗ ತಿರ್ಗಾದ್ ಕತೆ ಮುಡೆದ್ ಪಂಡಲಾ ಬಾಯಿ ಅಂಗಾದ್ ಕೇನ್ವೆರ್. ಅಪಗ ಅಕುಲೆಗ್ ಲೂಟಿದ ಬಡವ್ ಬಾಜೆಲ್ದ ಚಿಂತೆ ಉಪ್ಪುಜಿ, ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಪುರುಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ದಾದ ಮನ್ನಾಂಗಟ್ಟಿಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಕುಚ್ಚನಡ್ ಪಾತೆರ್ವೆರು, ಆಂಡ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ದಾದ ಉಂಡು? ದಾದ ಇಜ್ಜಿ? ಜನಮಾನಿನ ಮಾತಾ ನಡಾವಲಿದ ಅಗೆಲುಲು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಅರಲ್ದ್ ಆತ ಪೊರ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ತಿರ್ಲು ಕಮ್ಮೆನ ಗಮೆಲುಂಡು.

ಮುಲ್ಪ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನಾಲ್ ತನ್ನ ಬಾಲೆ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಮಿರೆ ಪೇರ್‌ನ್ ಪರ್ನಗ ಸೊರ್ಕುದ್ ನೆತ್ತಿಗ್ ಪೋಂಡ 'ಸೊರ್ಕೆಲದ ಪೇರೆ... ಎನ್ನ ಒಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ನೀರಿಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ನಿನನ್ ಒಕ್ಕನೂಲ್ಡ್ ಕಟ್ದ್.. ಕಕ್ಕೆಗ್ ಕೊರ್ಪೆ.. ಉರ್ತ್ ಉರ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಬಾಲೆದ ನೆತ್ತಿಗ್ ಗಟ್ಟಿ ಉರ್ಪ್ನಗ ಬಾಲೆ ಆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಬ್ದಗ್ ಅಲ್ಕುದ್ ಬೂರ್ದ್ ಉಸಿಲ್ ತಿರ್ತ್ ಕನಪುಂಡು.

ನನ ಬಾಲೆಗ್ ಎನ್ನೆ ಪೂಜ್ನಗ ಬಾಲೆದ ಮಂಡೆ ಕುಮ್ಡದಾತ್... ಮುಂಡ ಪಾಲೆದಾಗ್... ಕೆಬಿ ತಡ್ಪೆದಾತ್... ಕಣ್ಣ್ ಬೊಲೆದಾತ್... ಮೂಂಕು ಉಜ್ಜೆರ್ ದಾತ್... ಬಾಯಿ ಗುವೆಲ್ದಾತ್... ಪೂವೊಲ್ ಚೆಂಡೆಲ್ದಾತ್... ಮಿಮ್ಮಿ ಪುರ್ಕೊಟ್ಟೆದಾತ್... ತೊಮ್ಮೆ ಮುಂಚಿದಾತ್.. ಬಾಲೆ ಪೊನ್ನಾಂಡ ಬಾವಡೆದಾತ್‌ಂದ್ ಬುಲ್ಪುನ ಬಾಲೆನ್ ಮಾನಾವೊಂದು ಒಂಜೊಂಜಿ ಅಂಗಲೆನ್ ವರ್ನನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪದ ಪನ್ನಗ ಬಾಲೆಗ್ ಮಾತೃಬಾಸೆ ಸುಲಬಡ್ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು.

ನನ ಜೋಯಿಪದಕ್ಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನಾಲ್ ಅಲ್ಪನೆ ಮುಡೆಪುನ ಆಶು ಕಬಿತೆಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಲು.. ಲು... ಲು... ಲಾಯಿ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಗ್ ಅಂಬಡೆಕಾಯಿ.... ಅಕ್ತಲೆ ಕುಟ್ಟುನ ಅಕ್ಕಲೆ ಬಾಯಿ... ಗುಡು ಗುಡು ಗುಮ್ಮಟನ ಪೊತ್ತೆಲ್ಮುಂಚಿಕಾಯಿ... ಇಂಚ ಅಲೆನ ಕಬಿತೆ ದುಂಬುವರಿಯೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ನನ ಆಲ್ ತನ್ನ ಬಾಲೆನ್ ಬೊಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ್ ಪುತ್ತೊಲಿ, ಪಗಳ ರತ್ನ, ವಜ್ರ ಮುತ್ತ ಇಂಚ ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟಂದಿನ

ನವರತ್ನಲೆಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪದಲೆನ್ ಮುಡೆದಲ್.

ಮಂಡೆ ಗದ್ದಾವುನ ಬಾಲೆದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವರೆಗಾದ್ರ ಬಾಲೆನ್ ತನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲಾದೀದ್ ಮಂಡೆನ್ ಪಿರ ದುಂಬು ಆನೆ ಪಾಡಾವೊಂದು... ಕುಂಟಣ್ಣಾ ಮೊಟ್ಟಣ್ಣ ಉಲ್ಲಾಲ ತೂಯರ? ಮಂಜೇಶ್ವರಗ್ ಪೋಯರ? ನೀಲೇಶ್ವರಡ್ ಬೂರ್ಯರ? ಬಾರ್ಕೂರ್ಡ್ದ್ ಬತ್ತರ? ಉಂಡಾರ್ಡ್ ಉಂಡರ? ಜೆಪ್ಪುಡು ಜೆತ್ತರ? ಕಟ್ ಪಾಡಿಡ್ ಕಟ್ಯರ? ಇಂಚ ಬಾಸೆದೊಟ್ಟುಗು ಊರ್ದ ಗುರ್ತನ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಲ್.

ನನೊಂಜಿ ಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಆನೆ ಬತ್ತುಂಡಪ್ಪ ಆನೆ... ವಾ ಊರ್ದ ಆನೆ? ಕಾಡ್ಡ್ ತಿರ್ಗುನಾನೆ... ತೋಡ್ದ ನೀರ್ ಪರ್ಪುನಾನೆ... ಕೆದುಟ್ ಗೊಬ್ಬುನಾನೆ... ಕಾರ್ಲದ ಮರ್ಲಾನೆ... ಉಡ್ಪಿದ ಮಡಿಯಾನೆ... ಇಂಚ ಪದಟ್ ಕೆಲವ್ ಊರುಲು ಬತುದ್ ಪೋಪುಂಡು.

ಈ ಪದ ತಿರ್ತ ವರ್ಗದಾಕ್ಲೆನವು... ಟ್ರುವೆಲೆ ಬಾಲೆ ಟ್ರುವೆಲೆ ಬಾಲೆ ಪೊಲಿಯೇ... ಗಂಗೆನೇ ಗೌರಿಪನ್ಪಿ ಪೊನ್ನುಂಡು... ಪಾರುನ ಪಕ್ಕಿಗ್... ಪುತ್ರ ಪಲ ಉಂಡು... ಪರಪುನ ಪಿಜಿನುಗ್ ಪುತ್ರ ಪಲ ಉಂಡುಂದ್ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನಡುಂಡು.

ನನೊಂಜಿ ಪದಟ್ ಅಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ಯೆದ ಅಂಗಲಾಪುನು ತನ್ನ ಬಾಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾನಾವುನ ಒಂಜಿ ಜೋಯಿಪದ ಇಂಚ ಉಂಡು. ದಾಯೆಗ್ ಬಾಲೆ ಈ ಬುಲಿಪಾಲೆಂದರ್? ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಕೀಲ ಬಂದಿ ಆವೊಡುಂದು. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಲಾಲ್ ಬುಲಿಪಾಲೆಂದರ್, ಕೀ ನಿಲ್ಕೆ ಕಾಜಿ ಬೋಡೊಂದ್ ಪಂಡಲ್... ನನಲಾ ದಾಯೆ ಬುಲಿಪಾಲೆಂದೆರ್? ಸೊಂಟೊಗ್ ಒಡ್ಯಾನ ಬೋಡುಂದೆರ್.. ಇಂಚನೆ ಅಪ್ಪೆ ಆಯಿನಾಲ್ ತನ್ನ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೆಯ್ದ ಅಂಗಲಾಪುನು ಜೋಯಿಪದತ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ ಬಾಲೆದ ನೆವನಡು ಪೊರ್ಲುಡು ಮುಡೆಯಿನ ಚಿತ್ರನ ಉಂಡು. ಅಂಚನೇ ಜನಪದರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರೊಡು ಪದಕ್ಲುಂಡು. ತಿತ್ತರಿ ತಿತ್ತರಿ ಮಜಲೆಡೆ ಪಂತಿ ಎರ್ಕುಂಡೆ? ದಾಯೆ ಎರ್ಮೆ ದಾಯೆ ಎರ್ಮೆ ಪಂತಿ ಮೇಯುಜ್ಯ? ಇಂಚ ದುಂಬುವರಿದ್ ಕಡೆಕ್ ವರ್ಷಡೊಂಜಿ ಕೋಲ ಕೊರಂದಿನಗ ದಾಯೆ ಪತ್ತೊಡಂದ್ ಮುಗಿತಲಾಪುಂಡು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಲೆದ ನೆಂಪುಶಕ್ತಿಗ್, ಜನಮಾನಿನ ಸಕಬುದ ನಡಾವಲಿಲೆನ್ ಗುರ್ತ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರುಲ್ಡ್ ನಾಲಾಯ್ ಮಗರೆಗ್, ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ನನವೊಂಜಿ ಪದಟ್ ಈ ಓಡೆ ಪೋಪ ಕೊಡಂಜ? ಬಲ್ಲಾಳೆ ಬೊಟ್ಟುಗ್ ಬಾರ್ ಪೆಜ್ಜರೆ ಪೋಪೆ.. ಕಲ್ಲ್ ಮುಲ್ಲ್ ಎಟ್ಟುಂಡ ದಾದ ಮಲ್ಪ? ಗುಡೆಕ್ ಪೋಪೆ... ಗುಡೆಟ್ ಏರುಂಡು? ಗುಡೆಟ್ ಅಜ್ಜಿ ಉಂಡು... ಅಜ್ಜಿ ದಾದ ಮಲ್ಪುಂಡು? ಇಂಚ ಹನುಮಂತೆನ ಬೀಲದ ಲೆಕ್ಕ ಉದ್ದಗ್ ಪರಪುಂಡು.

ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆದ ಜೋಕ್ಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಸಂಗದ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರಲೆನ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ನನೊಂಜಿ ಮೃಗಲೆನ ಪದಟು ಈ ಓಲು ಪುಟ್ಟಿನಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣ? ಮರತ ಮೇಲ್ ಪುಟ್ಟಿನಂಬೆ ಚನಿಲಣ್ಣ. ಗೆಲ್ಲ್ ಗೆಲ್ಲ್ ಪೊಲಿತನಂಬೆ

ಚನಿಲಣ್ಣಿ? ಪಂರ್ದ್ ಕುಕ್ಕು ಬಾರನೆಗ್ ಚನಿಲಣ್ಣ... ಕೊರಂಟು ದಾದ ಮಲ್ತ ಚನಿಲಣ್ಣಿ? ಇಂಚ ಈ ಪದಟು ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ನಾಯಿ, ಪುಚ್ಚೆ ಮಾತಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ತಿರ್ತ ವರ್ಗದಾಕ್ಲೆನ ಜಿಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಸೀಕ್ದಾಕ್ಲೆಗ್, ಬಂಜಿನಾಲೆಗ್, ಬಲಸಿನಿರೆನ್ ತೊರತ್ದ್ ಕೊರ್ನಗ, ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪುದಾರ್ ದೀನಗ, ದಿಟ್ಟಿ ದೆತುದ್.. ಮಂತ್ರ ಪನ್ನಗ... ಪಾಲೆಡ್ ಬಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು ಪುದಾರ್ ದೀನಗ... ವುನಸುದ ಕುದಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲೆನ ಜಿಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಂಡು. ಇಂಕ್ ಬಾಲೆ ಇಂಕ್, ಸೇಮೆದಡ್ಡೆ ಮುಕ್ಕ್, ಬೈತರಿತ ನುಪ್ಪು, ಬಂಗುಡೆದ ಕೈಪು, ಆನಿ ತಿನರೆ ದಾಂತಿನ ತಿರ್ತ ವರ್ಗದ ಜನಮಾನಿಲು ತಂಕ್ಲೆನ ಬಾಲುಲೆನ್ ಮಾನಾನಗ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಅಡ್ಯೆ ಪುಂಡಿಲೆನ್ ಪದಟ್ ನೆನೆತೊಂದು ತೊಡುತ ಅಂಗಲಾಪುನು ತೆಕ್ಕಾವೊಂದಿತ್ತೆರಾ ದಾನ? ನನ ಬಾಲೆದ ಎಲ್ಯ ಅಂಗೈಲೆನ್ ನೆಲಕ್ ಊರಾದ್ ಐತ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಿರೆಲ್ದ ಇಡೆಟ್ ನಮ್ಮ ಕೈನ್ ನೂರಾದ್... ಅಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ತನ ದೇವಿ, ನಿನ್ನ ಪುರುಷೆ ವಡೆಗ್ ಪೋಯೆ? ಕಾಶಿಗ್ ಪೋಯೆ... ಜಾದೋ ಕೊಣತೆ? ಪೀತಾಂಬರನ್ ಕಣತೆ... ಏರೆಗ್ ಕೊಳಿಯೆ? ಮಿಂಡಿಗ್ ಕೊಳಿಯೆ ಇಂಚ ಗೊಬ್ಬಾದ್ ಕಡೆಕ್ ಬಾಲುಲೆನ ಅಂಗೈನ್ ಅರ್ಲಾದ್... ತಾರಮ್ಮಯ್ಯ ಪೊಲ್ಲು ಕೈ ತೋರಮ್ಮಯ್ಯ... ಬೊಕ್ಕ ತತ್ತರ್ ಗಿಂಡಿ ಬಿತ್ತರೆ ಪೊಂಡ ಒಂಜೇ ಗಿಂಡಿ... ಇಂಚ ಉದ್ದದ ಪದ ಉಂಡು.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪದಟು ಏರಣ್ಣ ಮಾಮಿ? ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಪುಲ್ಲಿ... ಜೇಗ್ ಬತ್ತ ಮಗ? ಅಳೆಕ್ ಬತ್ತೆ ಮಾಮಿ... ಅಳೆ ಇಜ್ಜಿ ಮಗ.. ಸೈತೆ ಪೋಲ ಮುಂಡೆ. ಜಾದೋ ಪಂಡ ಮಗ? ಪೋಪೆ ಪಂಡೆ ಮಾಮಿ... ಮುಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಇಜಿಂಡಲ ಕಲ್ಪ ಕೋಮಾಟಿಕೆದ ಪಾತೆರಲು ಮಿನ್ಕುಂಡು. ಒರ ಬಲದೆ... ನೆಟೆ ಕುಲ್ಲುದೆ... ತಮ್ಮೆ ಓಂಡುದೆ? ಸುನ್ನ ಕೊರುದೆ... ಪೂಲು ಕೊರುದೆ... ಇಂಚ ಗುದ್ದುದೆ... ಪುಂಚದ ಬಾಯಿಗ್ ಗುಳ್ಕ ಪಾಡ್ದೆ... ಇಂಚ ಅಜ್ಜಿ ಅತ್ತಡ ಅಜ್ಜನ ಬಾಯಿಗ್ ಪುಲ್ಲಿನ ಕೈಟ್ ಬಚ್ಚಿರೆನ್ ಪಾಡಾನಗ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ. ಬಾಲೆಲು ಆ ಪೊರ್ತುನು ಅಂಗಲಾಪುಡು ಕಾತೊಂದಿಪ್ಪ. ಬಾಲೆದಾಂತಿನ ಇಲ್ಲಿಲ್ ಸುಡುಗಾಡ್ಗ್ ಸಮ... ಬಾಲೆದಪ್ಪೆಗ್ ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಒಂಜೇ... ಬೇಲೆ ಕಲ್ವೇದಿ ಬಾಲೆದ ಪಿಂಕಾಣ್ಗ್ ಕಿನ್ಕಿಯಲು... ಅಜ್ಜನ ಮರ್ಲು.... ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಪೊರ್ಲು, ಅಜ್ಜಿಗ್ ಗಂಜಿದ ಸಿಂತೆ... ಪುಲ್ಲಿಗ್ ಪಂಜಿದ ಸಿಂತೆ, ಬಾಲೆ ಪೊರ್ಲು... ಬುದ್ಧಿ ಮರ್ಲ್, ಇಲ್ಲಗೊಂಜಿ ತುಡರತ್ತ್... ಕುಟ್ಮಗೊಂಜಿ ಬಾಲೆ ಅತ್ತ್, ಬಾರ್ಲಿತ್ತಿನಲ್ಪ ಎನನ್ ಕಂವ್ಪಡೆ, ಬಾಲೆ ಎಡ್ಡೆ ಪೀ ಪಡ್ಕೆ, ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುನ ದುಂಬೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಯೆರ್, ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ ಬಡವ್ ಕಟ್ಪೊಡು, ಬಾಲೆದ ಪುಟ್ಟು ಗುನ ಅಲ್ಯ ಪಾರ್ನಮುಟ್ಟ, ಬಾಲೆದಪ್ಪೆ ಬಡವು ಕಟ್ಪೊಡು...., ಅಜ್ಜಿಗೆ ಪುಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಾಯಿನಲೆಕ್, ಎಲ್ಲಿಡ್ ಎಲಿತ ಕಿನ್ನಿ... ಮಲ್ಲೆಡ್ ಪಿಲಿತ ಕಿನ್ನಿ, ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್ದಾಕ್ಲು ವೇದ ಸುಲ್ಲಾಂಡಲಾ ಗಾದೆ ಸುಲ್ಲಾವಂದ್... ಆಕ್ಲೆನ ಅನುಭವದ ತಿರ್ಲ್ದ್ ಬಾಲೆಲುಗಾದ್ರ ಮುಡೆಯಿನ ಜಿಂಜ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರಲುಂಡು.

ನನ ತುಳುನಾಡ್ದ ಹೆಚ್ಚ ಪಾಡ್ದನಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಮಹತ್ವನ್ ಜಿಂಜ

ಪುಗರ್ದೆರ್. ಆಟಿಡ್ ಬತ್ತೆ ಕಳಂಜೆ ಮಾರಿಕಳೆಪೆನೋ... ಏಲ್ ತಿಂಗಲ್ಗ್ ಕೆಂಚಿ ಮೀಸೆ ಇಂಚ ಆಯೆನ ಅಂಗಾಂಗದ ಪೊರ್ಲುಡು ಸುಗಿಪೆನ ಉಂಡು. ನನ ತುಳುವೆರ್ ಪರ್ಬದಾನಿ ಪೊಲಿನ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ... ಅಪ್ಪೆ ಬೆರಿಯೆ ಬಾಲೆಲೆನ ಪೊಲಿಂದ್ ವಿವರನೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕಜ್ಜೂರ್ದ ಮಾಲ್ದಿನ ಪುನ್ಯ ಗಬ್ಬಡ್ ಏಲ್ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ ಈ ಪಾತೆರ್ನವು ಸತ್ಯ. ಬಂಬೆಡ್ ಜನನ... ಬೆರಿಟ್ ಮರನಂದ್ ವಿವರನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನನ ಜೋಯಿ ಪದಕ್ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಜನಪದೆರ್ ಜಿಂಜ ಮುಡೆದೆರ್. ಡಿಂಬಿಸಾಲೇ ಡಿಂಬಿಸಾಲೇ ಜೋ ಜೋ, ರಾಮ ದೂಮೆರ್ ಅಮರ್ ಕುರ್ಲೆಲ್ ಡಿಂಬಿಸಾಲೇ... ಈ ಪದಟ್ ಡಿಂಬಿಸಾಲೆಗ್ ವಾ ಅರ್ಥಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ಐತ ಗೇಯ ಬೊಕ್ಕ ಲಯ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಂಡು. ಇಂಚ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯನ್ ನಮ ಪೆಜ್ಜೆರೆ ಪೋಂಡ ಆ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆದ ಒಸರ್ ದೆತ್ತಿನಾತ್ ಉರ್ಕುದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚದಾಕ್ಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ಮಾತೃಬಾಸೆ ಸಸಾರಾದ್ ಐತ ಸಾನಾದಿಗೆ ವಾನಾದಿಗೆನ್ ಪರದೇಶದ ಬಾಸೆ ಸ್ವಾಹ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಐತ ಪಿರವುಡಿತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಲೆನ್ ನಮ ತೂಟೆ ಪತ್ತೊಂದು ನಾಡೊಡು.

ಪುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆ ಆಯಿನಂಚಿನ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ದ ಬೆಚ್ಚದ ಬೆಪ್ಪು ಇತ್ತೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗಿಜ್ಜಿ. ಮಮ್ಮಿ ಅಂಕಲ್, ಆಂಟಿ, ಹಾಯ್ ಬಾಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆನ ಬಾಸೆ ಮುಲ್ಲೆಗ್ ಸೇರ್ದುಂಡು. ಐಯ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕತ್ತೆ ತುಳು ಪುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮದಿಪುದ ಉದಿಪೆನ? ದುಂಬುದ ಪುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ ಬೆನ್ನಿ, ಎರು, ಕೈಕಂಜಿ, ಗುಡ್ಡೆ ದೋಟ, ಕಡಲ್, ತುದೆ, ದೈವ ದೇವೆರ್, ತಿನರೆ, ಗೊಬ್ಬು, ಮುರ್ಗ, ಪಕ್ಕಿ ಇಂಚ ಮಾತೈತ ಗುರ್ತ ಅರ್ತ ಬಾಲೆದ ಲತ್ತ್ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗಿಯೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ಇತ್ತೆ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪುನವು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟಣದ ಮುಂಬಯಿ ಆತುಂಡು. ಪುಲ್ಯ ಪುಲ್ಯ ಆನಗನೇ ಬಾಲೆದ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಪುನ ತುರ್ತಡ್ ಪುರು ಬಾಲೆಲ್ ಬೇಬಿ ಸಿಟಿಂಗ್ ಅತ್ತಡ ಆಯಾನ ಕೈತಾಲ್ ಬುಳೆಪೆರು. ಪೆದ್ದಿನಾಕ್ಲು ಬೇಲೆಡ್ದೇ ರಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲಗೆ ಬನ್ನಗ ಬಾಲೆಲ್ ಜೆತ್ತುದಿಪ್ಪ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ ನೆತ್ತೆರುಡ್ ಉಂಡಾಯಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆದ ಮೈತ ಬೆಪ್ಪು ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋನಗ ನನ್ನ ಅಕ್ಲೇಡ್ದ್ ತುಳುಟು ಪುರು ಬಾಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೂಡ್ದ್ ಬರ್ಪುನವು ಕನನೇ ಸರಿ.

ಬಿರ್ಸ್‌ದ ತುಳುನಾಡ್

ತುಳುನಾಡ್ ಉಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡ್
ಉಂದು ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಉಂದು ತುಳು ॥ ತುಳು ॥

ಪರಶುರಾಮಡ ಉಂಡು ಆಯಿನ
ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ನಾಡ್
ಉಂದು ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ಕಾಸರಗೋಡುದ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ
ತಾಳ ಮೇಳದ ನಾಡ್
ಉಂದು ತಾಳ ಮೇಳದ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ಮಂಜುನಾಥನ ನೆಲೆಯಾಯಿನ
ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಾಡ್
ಉಂದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ವೀರ ಪುರುಷೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್
ಧರ್ಮೊನು ಮೆರೆತಿನ ನಾಡ್
ಉಂದು ಧರ್ಮೊನು ಮೆರೆತಿನ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ಕಚ್ಚೂರ ಮಾಲ್ದಿನ ಗರ್ಬೊಡು ಉದಿತಿನ
ಮಾಯದ ಬಬ್ಬುನ ನಾಡ್
ಉಂದು ಕೋಟೆದ ಬಬ್ಬುನ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ಬಾರ್‌ಕೂರ್‌ದ ಬೂತಾಲ ಪಾಂಡ್ಯನ
ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ನಾಡ್
ಉಂದು ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ನಾಡ್ ॥ ತುಳು ॥

ತುಳುನಾಡ್ ಉಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡ್
ಉಂದು ನಮ್ ಭಾಷೆ ಉಂದು ತುಳು ॥ ತುಳು ॥

ಮೂಲ್ಕಿ ಮಾಧವ ಅಂಚನ್

ಪೆದ್ದೆ

ದಾರೆ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬಡಮ್ಮ
ಲತ್ ಬೀಜನ್ ಕೊಯ್ಯಡಮ್ಮ
ಐತ್ ಸರ್ತಿ ಪನೊಡು ನಿಕ್ಕ್
ಪಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೈತೆನೆ

ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕು ಗಂಜಿ ಕನಲ
ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕು ಚಲ್ಲಿ ಕನಲ
ಅಪ್ಪೆ ಎಂಕು ನೀರ್ ಕನಲ
ಪಂಡ್ ಪಂಡ್ ಅರೆದಿಯೆ

ಅಪ್ಪೆ ಕಂತಲ್ ಗದ್ದವು ನಿಲಿಕೆ
ತಿಮ್ಮೆ ಪರಿಯೆ ಬಂಜಿ ನಿಲಿಕೆ
ಸಂಪು ಏರ್‌ದ್ ತೆಲಿತೆ ಬಾಯಿ ನಿಲಿಕೆ
ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೆ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಕಣ್ಣ್ ನಿಲಿಕೆ

ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪುಡಯಿ ಕೊರ್ಲ
ಬಾಯಿ ಪರ್ತೆದ ಕತ್ತಿ ಕೊರ್ಲ
ಗುಡ್ಡೆ ಬರ್ತ್‌ದ್ ತಪ್ಪು ಕರ್ತ್‌ದ್
ಎರ್ಲೆ ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಡುವೆ

ಮಗನ ಮಾತ ಪೊರ್ಲು ತೂದು
ಕನ್ನ ನೀರ್ ದೆಪ್ಪುವಲಪ್ಪೆ
ಇಂಚಿ ಬಾಲೆನ್ ದಾಯೆ ಕೊರಿಯಂದ್
ದೈವ ದೇವೆರ್ಡ ಕೇನುವಳ್
ಬುದ್ಧಿ ಸರಿ ಮಲ್ಪು ದೈವ
ಪಂಡ್‌ದಾಲ್ ನಟ್ಟುವಳ್.

ಸುಖಲತ ಶೆಟ್ಟಿ

ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿದ ಮಾನಾದಿಗೆ

ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಎಂ.ಎ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸಾನದೆಚ್ಚಿಡ್ ದೈವೊಲಾದ್ ಕಲ್ಕುಡ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ ದೆತೊನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಲಾಯಿನ ಕಲ್ಕುಡ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯ ಸೇರ್ದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಕಾರ್ನಿಕೊನು ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ತೋಜಪಾದ್ ಕೊರ್ನಕುಲು. ಅಂಚನೇ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಸಮ್ಮಂದಿ ದೈವೊ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕ ತೋಜಾಯಿನ ಸತ್ಯ. ಸರ್ರ ಬುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಕಿ, ನರಮಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಏದಭೇದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮಾಯೆಡ್ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಲು ಪೂರಲ ಒಂಜೆ. ಕಟ್ಟಿ ಮಾನ್ಯನ ಮಿತ್ತೇ ಕಲೊಟು ದೈವ ಉಂಡಾಪುನಿ. ಅಪಗ ಪ್ರಾಣಿ, ನರಮಾನಿಂದ್ ಭೇದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಮಾಯೆಡ್ ಪೂರಲ ಒಂಜೆ. ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಪುಗಾರ್ತೆಲ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಅರಾಧನೆಡ್ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಜೂವೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ತಗೆ ತಂಗಡಿಯಾಯಿನ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಮಾಯೆದ ನಿಲೆಟ್ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಯಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಉಬಾರ ಕಡಪು ನಾಲ್ ಸಾನದ ಅಧಿಕಾರೊನು ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಕೊರ್ದು ಬಡಕಾಯಿದಂಚಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಬರ್ಪಲ್. ಮಾಯೆದ ನಿಲೆಟ್ ಬಂಟಾಲ ರಾಯೆರೆ ಚಾವಡಿದ ಅಧಿಕಾರ ಸಾನದ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ತನ್ನ ಅಣ್ಣೆಂದ್ ಎನ್ನಿದ್ ತಗೆ ತಂಗಡಿಯಾದ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ ಒರ್ಮೆಲಾ ನಡತೊಂದುಂಡು. ರಾಯರೆ ಚಾವಡಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿಡ್ ನಡಪೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್ದ್ ಕೋಲ ನೇಮ ದೆತೊಂಡಲಾ ಆರಾಧನೆದ ನಿಲೆಟ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಯೇ ಆದುಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ಆದಿಡ್ ರಾಜನ್‌ದೈವ ಆದ್ ಆರಾದನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಬನ, ಕಟ್ಟೆ, ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಇನಿಲಾ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ನಂಬೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅನುಕೂಲ, ತಾಕತ್ತ್‌ದ ಒರುಟು ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ರಾಜನ್‌ದೈವ ಆದ್‌ಲಾ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ನಲಿಕೆ, ಪರವ, ಪಂಬದ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವೊಗು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ತಗೆಯಾದ್ ತೂದು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಅಪ್ಪೆಯಾಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿ ತಮ್ಮಲೆಲೆಕ ಪನ್ಪಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಂಡು.

ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟದ ಬರಿಮುಟ್ಟ ಕಟ್ಟೆಲ್ಲ್, ಜತ್ತಿ ಬಾಕಿಲ್, ನಂಬಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುನ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ–ಕಲ್ಕುಡನ ಅಪ್ಪೆ ಈರಮ್ಮ (ವೀರಮ್ಮ, ನೀಲಮ್ಮ ಪುದರ್ಲಾ ಉಂಡು). ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಬೀರ ಕಲ್ಕುಡಂದ್ ನರಮಾನಿ ರೂಪೊಡು ಪುದರಿತ್ತ್‌ಂಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಕಾಳಮ್ಮ (ಕಾಳಮ್ಮ ಜಾವದೆ)ಂದ್ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಾಳಮ್ಮ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯ ಸಂದಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ವರ್ತೆ (ಒಡಿಪುದಂಚಿ), ಪಾಷಾಣಮೂರ್ತಿ, ಒರ್ತೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಕಾಳಮ್ಮ, ಉರಿಮೂರ್ತಿ, ಸತ್ಯಜಾವದೆ, ಜೋಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಂದ್‌ಲ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಮ್ಮೆರ್ ಶಂಭು ನಾರಾಯಣ ಕಲ್ಕುಡೆರ್. ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಅಮರ್ ಜೋಕ್ಲೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಈ ದಂಪತಿಲೆಗ್ ಐನ್ ಜೋಕುಲು ಪುಟ್ಟುದಿತ್ತೆರ್. ಎಲ್ಯ ಅಚ್ಚವೆ, ಮಲ್ಲ ಅಚ್ಚವೆ, ಬೀರುನಂದ, ನಾರಾಯಣೆ, ಗೋವಿಂದೆಂದ್ ಈ ಐನ್ ಜನ ಜೋಕ್ಲು. ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉದಿತಿನಕುಲು ಬೀರು ಕಲ್ಕುಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಳಮ್ಮ ಜಾವದೆ. ಮೊಕ್ಲು ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಕೆಲ್ಲ ಪುತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ನಾಡ್ ಆಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯೆದ ನಿಲೆಟ್ ಉಂತಿ ಜಾಗೆದ ಪರಪು ಮಾತ್ರ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೈವ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಅಕ್ಲು ಪುಟ್ಟಿನ ಜಾಗೆದ ಪುರಪಿಪ್ಪಂದೆ ಅಕುಲು ಮಾಯ ಆಯಿನ ಜಾಗೆದ ಮಾತ್ರ ಪರಪುಪ್ಪುನವು ಇಸೇಸ. ಕತೆತ ಪ್ರಕಾರ ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಬೇಲೆಡ್ ಒಡಕ್ ತೂಯಿನ ಮಗೆ ಕಲ್ಲ ಕೆತ್ತನೆಡ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಕೈ (ಎಡ), ಒಂಜಿ ಕಾರ್ (ಬಲ) ಕಳೆವೊನೊಡಾಂಡ್. ಈ ದುರಂತೊನು ತೂಯಿನ, ಅಣ್ಣನ ಅವಸ್ಥೆನ್ ತೂಯಿನ ತಂಗಡಿ ನಮ ಕಾಯ ಬುಡ್ದು ಮಾಯ ಸೇರ್‌ಗ, ಮಾಯೊಡೇ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾಗಂದ್ ವೇಣೂರು ಮಾದೇವೆರೆ ಸ್ವಾಮಿನ ಅಂಗಣೊಡು ಬಡಕಾಯಿ ಮಾವೇರಿ ಗಂಗೆಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತೀರ್ಥ ಮೀದ್ ಮುತ್ತಾರ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಮೂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್, ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕಲ್ಕ್‌ದ್ ಜೋಗ ಬುಡ್ದು ಮಾಯ ಆಪೆರ್. ತಿರುಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ದೇವೆರಡೆ ದಕ್ಯೆರೆ ಕಲ್ಲ್, ಪತ್ತೆರೆ ಪಂಚಜೀಟಿಗೆ ದೆತೊಂದು ನಾಗದೇವೆರೆಡ ನಾಗಬೆತ್ತ, ಇಬೂತಿ ಕರಡಿಗೆ, ಪೂಸೀರೆ ದೆತ್ತೊಂದು, ಕೊಲ್ಲೂರು ಮುಕಾಂಬಿಕೆನ ವರ ದೆತೊಂದು ಕಾರ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೈರಸೂಡನ ಕಾರ್ಲದ ಕಡೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್, ಕೊಡಿ ಪೇಂಟೆಗ್ ಕೊಳ್ಳಿ ದೀದ್ ಕಾರ್ಲ ಪೇಂಟೆನ್ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್. ಬಲಿಮೆಡ್ ದಾಯೆ ಇಂಚಾಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇನ್ನಗ ಬೂತದ ದೋಸಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬೈರರಸು ಉಬಾರ ವೈಲಾರೆನ್ ಲೆಪುಡಾದ್ ಬಲಿಮೆ ತೂನಗ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಏಳ್ ಏಳರೆ ವರ್ಸದ ಪೊಣ್ಣುಮಗಳಾದ್ ವೈಲಾರ್ರೆಗ್ ಎದುರುಂತಿಯಳ್. ಪೋಡಿನ ವೈಲಾರ್ ಮಾಪು ನಟ್ಟುವೆರ್. ಉಬಾರ ವೈಲಾರ್ರೆಗ್ ಬುದ್ದಿ ಕಲ್ಪಾದ್, ಕುಂಞ ಮೂಲ್ಯಡ ಸಾನ ಕಟ್ಪಾದ್, ಅಂಗಣದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಮೂಲ್ಯ ಕಟ್ಟ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ಮೂಲ್ಯೆರೆ ಕಲ್ಕುಡೆ, ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಜೈನೆರೆ ಕಲ್ಕುಡೆ ಪುರಪು ದೆತೊಂದು ಜಾಗೆ ಜಾಗೆಡ್ ಸಾನ ಮುಂಡಿಗೆ ಕಟ್ಪಾವೊಂದು ಕುಲ ಕುಟುಮದ ಇರಿಯೆರ್ನ ಭಕ್ತಿಗ್ ಉಂಗುಟ ಊರಿಯೆ. ಉಬಾರ ಕಡಪುದ ಕಟ್ಟೆ ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಕೊರ್ದು ಪಡ್ಡಯಿ ಬೋಳದ ಕಡಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾದೆದಿಲ್ಲಡ್ ಉಗಂದಿ ಬೈದ್ಯೆದಿ ಕಾಲೊಡು ಗೋಸಂಪಗೆ ಮರತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ನಂಬ್ಯೆರ್. ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟದ ಮುದೆಲ್ ಮುಟ್ಟ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಆರಾಧನೆ ದೆತೊಂದು ಬತ್ತಲ್. ಮಾಮ್ಮಾಯಿಗ್ ಸಾರ ಬೊಟ್ಟು, ತನ್ಕ್ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಬೊಟ್ಟುಂದು ಮಮ್ಮಾಯಿ

ಮಂಗಳಾದೇವೆರ್ನ ದಂಡಿಗೆಗ್ ಕೈಕೊರ್ದುಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊಂಡಲ್. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಮೂಲ ಕಟ್ಟೆ ಉಬಾರ ಕಡಪದವು. ಮೂಡಯಿಡ್ ಉಬಾರ ನಾಲ್ ಕಡಮ, ಕಡೆಕಡಮ, ಕೊಡಿ ಕಕ್ಕುಂಜ, ನಡು ಅರೆರ ಮಾಡ, ಬಿಲ್ಯಂಜೆ ಮಾಡ, ಪೆದ್ಯಲ್ದ ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಉಜಾರ ಕಡಪುಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೆದ್ಯೆಲ್ದ ಇಲ್ಲ್ ಪ್ರಧಾನ ಆದುಂಡು. ಕಡೆಕಡಮ ಪಂಡ ಕಡಮದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಂದ್. ಉಬಾರ್ದಂಚಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಟ್ಟುಲುಲ್ಲ. ಕಲ್ಕುಡಗ್ ಪುತ್ತೂರು ಕಲ್ಲೆಗದವು ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಪಟ್ಟ ಸಾನ ಆದುಂಡು. ಚಾವಡಿದ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಅರುವ, ಬರಯ, ಕೇಲ ಚಾವಡಿಲು ಬರ್ಪ. ಈ ಮೂಜಿ ಚಾವಡಿಲ ಜೈನ ಬಲ್ಲಾಲೆರೆನವು. ಅರುವ ಚಾವಡಿಡ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಆರಾಧನೆ ಉಂಡು. ಅಜಿಲ ಮನೆತನದಕ್ಲು ಮೂಲು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಅಪ್ಪೆನ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅರುವದ ಸತ್ಯದೇವತೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಸಾನೊಡು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಒಂಜಿ ಒಂಜರೆ ಸಾರದಾತ್ ಅಗೆಲ್ ನಡಪುಂಡು. ದಿನೋಲ 2–3 ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಮೂಲು ನಲಿಕೆದಕುಲು ದೈವ ಪಾತ್ರಿಲಾದುಲ್ಲೆರ್. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಸಾನೊಲೆಡ್ ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಉಬಾರ ಕಡವು ಸಾನ, ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಪಣೊಲಿಬೈಲ ಸಾನ, ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ಕಾನತ್ತೂರು ಸಾನ, ಬಡಕಾಯಿಡ್ ನಂದೊಲಿಗೆ ಸಾನ. ಉಂದು ಸಾನದ ಕಟ್ಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದಿಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪಣೊಲಿಬೈಲ್, ಕಡಂಬು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಸಾನೊಲು ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಸಾನೊಲು. ಕಡಂಬುಡು, ಪಣೊಲಿಬೈಲ್‌ಡ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ ಕೋಲ ಆಂಡ ಪಾಣೇರ್ ಸಾನೊಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ವಾರೊಡು ಅಂಗಾರೆ, ಸುಕ್ರಾರ, ಐತಾರ ಈ ರಡ್ಡ್ ಜಾಗೆಡ್ಲಾ ಬಾಕ್ಯಾದ್ ಅಗೆಲ್ ನಡಪುಂಡು. ಚಾವಡಿದೆಚ್ಚಿ, ಸಾನದೆಚ್ಚಿಡ ಕಟ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಡೊರ್ಮೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕೋಲ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿಡ್ ನಡಪೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

ವಂಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಎಂಚ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಸಿಗ್‌ಸೆ ಕೊರ್ಯಲ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬುದ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆ ಪನೊಂತೆರ್. ಒಬಾರ ಮೈಲಾರೆರೊಟ್ಟುಗು ಬತ್ತ್‌ನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ರಾಮಕುಂಜ ಮೂಲ್ಯೆ ಪನ್ಪುನಾಯೆ ತಿನ್ಪುನ ತೆನಸ್‌ಗೆ ಇಸ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ. ಸುರುಕು ಉಂದೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ಲ ಪನ್ನಗ ಕಜಿಪು ತಿಂದ್‌ನ ಜೋಕ್ಲು ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ಯ. ದೈವ ಆಯನ್ ಕೆರ್ದ್ ಆಯನ ದೂಪೆದ ಕಡಪ ಲಾಗಿಂಡ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಕುಡೊಂಜಿ ಮೂಲದ ಪಿರಕಾರ ಉಬರ್ದ ಕುಂಞಮೂಲ್ಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕೋರಿದ ಕಜಿಪು ಬೊಕ್ಕ ಪುಂಡಿಗ್ ಇಸ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ದುಂಬು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ (ಇಸ ಪಾಡ್ನ ತೆರಿದ್) ಕೊರ್ಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ ತಿನ್ಪಲ್. ಜೋಕುಲು ಸೈಪ. ಕುಂಞಿ ಮೂಲ್ಯೆಗ್ ತಪ್ಪು ತೆರಿದ್ ಕ್ಷಮೆ ಕೇನ್ವೆ. ಸೈದಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಆಲ್ ಬದ್‌ಕಾವಲ್. ಕುಂಞಿಮೂಲ್ಯನ್ ತನ್ನ ಸೇರಿಗೆಗ್ ದೆತೊನ್ವಲ್. ಮುಲ್ಪಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆಗೆ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡುನ ಕಿರಮೊ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ನನೊಂಜಿ ಮೂಲದ ಪ್ರಕಾರ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಉಬಾರ ಮೈಲಾರೆಗ್

ಏಳ್ ವರ್ಸದ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಳಾದ್ ತೋಜಿದ್ ತಂತ್ರಿಲೆನ ಬೆಗರ್ ಜಪುಡಾವಳ್. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಒಯ್ಯಾರೆನೊಟ್ಟುಗು ಬನ್ನಗ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕುಂಞಿಮೂಲ್ಯಡ ಇಸ ಪಾಡ್ರೆ ವೈಲಾರ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ಪಲಿತ್‌ಂಡಾ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ವೈಲಾರ್ ಕುಂಞಿಮೂಲ್ಯಡ ಇಸ ಪಾಡ್ಪಾವೆರ್. ಅಪಗ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪನ್ಪಳ್. ಯಾನೊರ್ತಿ ವನಸ್ ಮಲ್ಪುನ ಕಿರಮೊ ಇಜ್ಜಿ. ನಿನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಪಂತ್ಯೊಡು ಕುಲ್ಲಾದ್ ಬಲಸ್‌ಂದ್. ಅಪಗ ಮೂಲ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು ವೈಲಾರೆರೆ ಮಾಟ ಅಪ್ಪೆಗ್ ನಾಟ್‌ಜಿಂದ್. ವೈಲ್ಲಾರೆರ್ ಪನ್ನೆಕ್ ಇಸ ಪಾಡ್ಯೆ. ಅಪ್ಪೆ ತಪ್ಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ಕುಂಞಿಮೂಲ್ಯೆರ್ ಬುಲಿಪುವೆರ್. ಐಕ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಮೂಲ್ಯಗ್ ಅಡ್ಡ ಪಂತೆಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಉಂಡು. ಮೂಲು ಇಸ ಜೋಕ್ಲು ತಿನ್ಪುಜೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆಡ ತಿನ್ರೆ ಪನ್ನಗ ಕುಂಞಿ ಮೂಲ್ಯಗ್ ತಪ್ಪು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆಗ್ ಯಾನ್ ಪಾಡ್ನ ಇಸ ತೆರಿದ್ ಪೋಂಡ್‌ಂದ್. ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸುಗು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಕಾಟ ಅಧಿಕ ಆಯಿನೆಕ್ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರದ ಬಿಗಿತ ಉಬಾರ ವೈಲಾರೆರೆಗ ಆಯೆ ಲೆತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುವೆ. ಉಬಾರ ವೈಲಾರೆರ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಮೈಮೆ ತೆರಿದ್ ಅಲೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ ದೇವೆರ್ಲೆನ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಲಂದ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ್ ಉಬಾರ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಂಚ ವೈಲಾರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಬರ್ಪುನಿ. ರಾಜನ್ ದೈವೊಲೆಗ್ ಗಂಡ ಗಣೊಕ್ಲೆಗಾಂಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಆರಾಧನೆಡ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡುನಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಒಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್. ದೈವ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಗಂಧ ಪುಸಾದ, ಗಂಡ ಗಣೊಕ್ಲು, ಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್ ನೆತ್ತೆರೆವಾರ, ಅಗೆಲ್ ಈ ಕಾಲೊಡ್ದು ಮೇಲ್ಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ದೈವಬೂತೊಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್, ಕೋಲ ಕೊರ್ಪುನ ಕಿರಮೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡುಂಡು. ಕಾಲ ಬದಲಾದ್ ಅಗೆಲ್ ಕೋಲೊನು ಭಕ್ತಿಡ್ ಕೊರ್ಪುಲೆಕಾತ್‌ಂಡ್.

ಪಂಜುರ್ಲಿನಲ ಅಂಚನೆ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಅವತಾರ. ಏತೇ ಅವತಾರ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಯೇ. ಅವೆನ್ ವಾ ಜನಾಂಗದಕುಲು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಪಂಜುರ್ಲಿಯೇ. ಮಲಾರ ಮಲರಾಯನ್ ಮಂಜೇಸರದಂಚಿದ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಮಲೆ ಪಂಜುರ್ಲಿಯೇ ಮಲಾರ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಮಲೆರಾಯೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪರವ ಪಂಬದೆ ಮಲಾರ ಜುಮಾದಿಯೆ ಮಲರಾಯೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಲಾರ ಮಜಲಾರಯನ ಮುಗೊಕ್ಲಾ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆದ ಜುಮಾದಿನ ಮುಗೊಕ್ಲಾ ಬಾಲ್ಪಡಿ ಉಂಡು – ಆಂಡ ಈ ಮುಗೊಕ್ಲೆಡ್ ಕೆಬಿ ನರಮಾನ್ಯಲೆಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಂಜುರ್ಲಿನ, ಬಂಟನ ಕೆಬಿ ಮಾತ್ರ ಪಂಜಿದ ಕೊಂಡೆ ಕೆಬಿತಲೆಕ ಉಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪದಿನಾಜಿ ಅವತಾರಂದ್ಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪುರಾಣ ದಾದನೇ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೇಲೂರ ಸೀಮೆಡ್ ಗಟ್ಟಿಡುದಿತ್‌ದ್ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೊಗು, ಕುಕ್ಕೆ ಲಿಂಗೊದಡೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಮ್ಮು ಬಳ್ಳಾಲ್ದಿ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ನ ಕಾಲೊಡು ಸುಮಾರ್ 500 – 600 ವರ್ಷದ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಅಡೆಗ್ ಪಂಡ ಧರ್ಮತಲೊಕು

ಪೋಪುಂಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆಡ್ ರಾಯರ ಚಾವಡಿಗ್ ಬಾರ್ಯಾತ್ ಪುಗರ್ತೆ ಉಂಡು. ರಾಯರ ಚಾವಡಿಡ್ ವಿಜಯದುರ್ಗೆ ಪ್ರಧಾನ ದೇವಿ. ಎಡಬಲಟ್ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಉಲ್ಲೆರ್. ಮೂಲು ಪಂಜುರ್ಲಿ ರಾಜನ್ ದೈವಲ ಅಂದ್, ಗ್ರಾಮದೈವಲ ಅಂದ್. ಮೂಲು ಆರಾಧನೆ ನಡಪುನ ಪಿಲ್ಚಂಡಿ ನೇಮದ ಪಿಲ್ಚಂಡಿ ಸೀಮೆದ ದೈವ. ಪೂಂಜೆರೆ ಕಂಡೊಗು ನಾವೂರ ಸೀಮೆಡ್ದ್ ಬಂಡಾರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲು ನೇಮ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಕೆಲವು ಭಾಗೊಡು ಅರೆಗ್ ತಾಪತ್ರಯ ಆದ್ ಅವೆರ್ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಯೆರ್ ಪಿಲ್ಚಂಡಿನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪಂಜುರ್ಲಿ ಮೊಗರ್ನಾಡು ಸೀಮೆಡ್ದ್ ರಾಯೆರೆ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತಿ ದೈವ. ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ರಾಜನ್‌ದೈವ ಆಂಡಲಾ ಅವೆಕ್ ಕೋರಿ ಬಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಿರಮೊಲಾ ಉಂಡು. ಪ್ರಾಣಿಯಾದ್ ತೂಂಡ ಅವು ತಿಕ್‌ನೆನ್ ಪೂರ ತಿನ್ಪುನವು. ಬಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ರಾಯರ ಚಾವಡಿಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಒಂಟಿದೈವ. ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್‌ಲೆಕ ನೇಮ ಓಲ್ಲಾ ನಡಪುಜಿ. ಆದಿಡ್ದೇ ಚಾವಡಿಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪಂಬದೆರ್, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ನಲಿಕೆದಕುಲೇ ಕಟ್ಟುನಿ. ಈ ರೀತಿಡ್ ಬೇತೆ ಓಲ್ಲಾ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಒಡಿಪುದಂಚಿ ಬಗ್ಗು ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ ಈ ಭಾಗೊಡ್ದು ಒಡಿಪುದಂಚಿ ಬರ್ಯಾತ್ ದೈವೊಲು ಪೋತ. ಅಲ್ತ್‌ರ್ದ್ ಇಂಚಿ ದೈವೊಲು ಬತ್ತ್‌ನ ಇಚಾರೊಲು ನಂಕ್ ತೆರಿಯೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಪಯ್ಯೊಳಿಗೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ದೈವೊಲ್ನ ಪುಟ್ಟು ಪರಪು ಹೆಚ್ಚ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬೇಲೂರು, ಕುಕ್ಕೆ, ಕುಡುಮ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಕುಕ್ಕಿಲ ಬಲ್ಲಾಳೆ, ಕೋಡಿದ ಬಲ್ಲಾಳೆ, ತಿರ್ತ ರೆಂಜಿಲಾಡಿ ಇಂಚ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಪ್ರಸರಣೆ ಆಪುಂಡು. ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ವರ್ಣಾ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪರವೆರ್ ಕಟ್ಟ್ಂಡ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ನಲಿಕೆದಕ್ಲೆಗ್ ವಾ ದೈವೊಗು ಕಟ್ಟುನ ಅಧಿಕಾರಲ ಉಂಡು.

ಧರ್ಮತಲೊಟು ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ನಡಾವಳಿ ನಡಪುಂಡು. ಕೈಟ್ ಸುರಿಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವೆರ್ಡ್ದ್ ಅವ್ವೇ ಪಾತ್ರಿ ಒಂತೆ ತಡಾದ್ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ದೈವೊಗು ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಾನ್ಯಾತ್ ಪೊರ್ತುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವೊಗು ಅವ್ವೇ ಪಾತ್ರಿ ಕಟ್ಟುನಿ. ಮೂಲು ಒರಿಯೇ ಕಟ್ಟ್ಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ಐತೊಡು ಕಟ್ಟ್ಂಡಲಾ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವ – ಒರಿಯೇ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಕಟ್ಟುನೆಡ್ದಾದ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್ ನಮ ಮಾನಾದಿಗೆಡ್ ಲೆಪ್ಪುವ. ಬಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ರಾಯೆರೆ ಚಾವಡಿದ ನೂರ್ದಾಳ್ ಪಟ್ಟದ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಸಾರಗಡಿ, ಸಾರನುಡಿ. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ಮರ್ಲ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಸಾರ ಪುದರ್ಡ್ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟಿನ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಆಧಾರೊಡು ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನಿರ್ಧಾರ ಆಪುಂಡುಂದು ಕೆಲವೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವೆರೆ ಬಲಭಾಗೊಡುಂತುನ 16 ಸಂಧಿದ, 16 ಅವತಾರದ ದೈವ. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಕುಪ್ಪೆ

ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಆರಾಧನೆ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುಂಡು. ತಿರುಪತಿಗ್ ಮುಡಿಪು ಕೊನೊಪುನೆಕ್ಲಾ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್‌ಲಾ ಸಮ್ಮಂದ ಉಂಡು. ಬಡಕಯಿ ರಾಜ್ಯ ಬಲಲ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್‌ಲ ಪನ್ಪುಂಡು. ತಿರುಪತಿಗ್ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾಲೊಡು ಮುಡಿಪು ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಆತ್‌ನಿ. ಅವ್ವು ಶ್ವೇತವರಾಹ ಆರಾಧನೆ ಇನಿಕ್ಲಾ ಉಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಸಂದಿಡ್ ಬೇಲೂರಸೀಮೆ, ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಿತ್ರಣ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕುಡುಮ ತಲೊಕ್ಲಾ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ್ಸಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಕೆಲವು ಜಾತಿದಕ್ಲು ಆಂಧ್ರ ಮೂಲೊಡ್ದು ಬತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ಲಾ, ತಿರುಪತಿಗ್ಲಾ ಈ ರೀತಿಯಾದ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪುಟ್ಟುದಿಪ್ಪೊಡು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಏತ್ ಸತ್ಯ ಇಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಪಿಲ್ಚಂಡಿನ ನೇಮ ಆನಗ ದೈವಸಾನದ ಕೈತಡೆ ಪಿಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಂತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ದೈವಲ್ಯೊಡು ಪೆತ್ತ, ಪಿಲಿ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೋಕೆಡ್ ಬದುಕುನ ಕಲ್ಪನೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಚಿತ್ರಣ ತೋಜೊಂತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮ ದೈವಾರಾಧನೆನ್ ನಮಗೇ ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲ. ನಲಿಕೆದಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಗುರು ಉಲ್ಲಾಳ್ದಿ ವೈಯ್ಯಾದಿಗೆದ ವಸಾಯದ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ವಾ ದೈವೊನು ಕಟ್ಟುನ ಅಧಿಕಾರಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಇನಿಕ್ಲಾ ಉಂಡು. ಬಂಟಾಲ ಅಮ್ಡೇಲ್ ಗುತ್ತುದ ಪಟ್ಟದ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಆ ಮುಡಿಪು ಅಡೆಗೇ ಸಂದಾಯ್ತ ಆಪುನಿ ವಿನಃ ಬೇತೆ ಓಡೆಗ್ಲಾ ಆ ಮುಡಿಪುನು ಕೊನೊಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಇಲ್ಲಲ್‌ರ್ದ್ ತಿರುಪತಿಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೆ ಇಜ್ಜಿ. ಶಬರಿಮಲೆಕ್ ಈ ಇಲ್ಲಲ್‌ಡ್ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಕಲೆ ಕಾರ್ನಿಕ ಏತ್‌ಂದ್ ನಮಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ವಿಜಯನಗರ ಅರಸೆರೆ ಕುಲದೇವೆರ್ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣೆ. ಮುಡಿಪು ದಾಸಯ್ಯೆರ್ ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಮುಡಿಪುದ ಆರಾಧನೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೆಲವೆರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಎಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆ ಒಂಜಿ ನಾಗಬೆತ್ತ, ಮಮ್ಮಾಯಿನ ದೊಂದಿ ಪತೊನ್ನ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಎಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆ ಮುಡಿಪುಗು ಕಾಪಾಡುಲ್ಲಲ್. ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನವು ಕುಟುಮದ ಆರಾಧನೆ ಆಯಿನೆರ್ದಾತ್ರ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕುಟುಮದ ದೈವ ಆದ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಲ್. ಮೂಲ ದೈವ ಆದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಪಂಜುರ್ಲಿನೊಟ್ಟುಗು ತಂಗಡಿಯಾದ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿಡ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ದೆತೊಂಡಲ್. ನಲಿಕೆದಕ್ಲೆ ನೇಮೊಡು ನಮಕ್ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಒರಿನಕ್ಕೆನೆಟ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಕಮ್ಮಿ ಉಪ್ಪುಂಡಾತೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥೆರೆ ಹಾವಳಿಡ್ದಾದ್ ದೈವಪಾತ್ರಿಗೆ ಯಾನ್ ದೇವೆರಾ ದೈವನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊಂದಲಾವೊಂದುಂಡು. ನಡೆಟುಂತುದು ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ನಾಲ್ ನುಡಿಯೆರ್ಡ್ ಅವ್ವೇ ದೈವೊಗು ಒಸಯೊದ ಸಂಧಿಯಾದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಇನಿ ಗಂಟೆಕಟ್ಲೆ ಪಾರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ನೇಮ ನಡಾವಳಿ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆ ನಡುಟು ಸಮ್ಮಂದನೇ ಕಡಿದ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು.

ರಾಜನ್ ದೈವ ಪಾತ್ರಿಲೆಗ್ ಮೂಲ ಜನಾಂಗದಕ್ಲೆನಾತ್ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುಜಿ.

ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ದೈವದ ಸಂಧಿ ಮಾತ್ರ ತೆರಿದ್‌ತ್ತ್ಂಡ ಮೂಲ ಪಾತ್ರಿಲೆಗ್ ವಾ ದೈವೊಗು ಕಟ್ರೆ ಕೊರ್ಲೆ ಅವೆತ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದಿಪ್ಪೆದ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಯಜಮಾನಿ ಪನ್ಲೆಕ ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ದನ ಪನಂದೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ನಾಲ್ ಸಂಧಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಸಾಯೊಡುಂತುನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ದೈವಪಾತ್ರಿಗೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ನಮಕ್ ದೈವೊನು ತೂನಗ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಬರ್ಪುನಿ ನಿಜ. ಕಾರ ಗಗ್ಗರೊಡ್ದು ಅಣಿತ ಸತ್ತಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ದೈವಪಾತ್ರಿಡ ವಸಾಯ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ವಸಾಯದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ ಕಟ್ಟೆ ಮಾನಿಲಾ ಆದುಪ್ಪುವೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಮದಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಊರ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನೊನು ಆಯೆ ಮಲ್ಪುವೆ. ಇತ್ತ್‌ನ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡ ದೂರ ಮಲ್ಪೆರ ಒಂಜಾತಿರೆ ಗಂಧಬೂಳ್ಯ ಕೊರ್ಪೆ. ಅಂಚಾದ್ ಆಯನ ಜೀವಿತದ ಕಡೇ ಕಾಲೊಡು ಆಯನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬಾಕ್ಯಾತ್ ಸೀಕುಲು ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಸೇರೊನ್ವ. ಉಂದು ಬಲ್ಯಾಯನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅನ್ವಯ ಆಪುಂಡು. ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ರೆ ಕಜೆರ್ದ್ ಆರೋಗ್ಯ, ಬದ್‌ಕ್‌ಲ ಕಮ್ಮಿ, ಕೆಬಿ ಕೇನುನಿ, ಕಣ್ಣ್ ತೋಜುನಲಾ ಕಮ್ಮಿ. ವರ್ಷ ಇಡೀ ದೈವಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ನಲಿಕೆ ಜನಾಂಗದ ಗುರು ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿ, ಗುರು ಒಚ್ಚಡ ದೆಯ್ಯು, ಬಂಗಾಡಿ ಕೋಪಲೆ. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಕುಲು ಕೊರ್ಪುನ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ತೂನಗ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸಾಪುಂಡು. ಏತೋ ಕುಟುಮೊಲೆಡ್ ಮೂಲೊಡು ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲಾಂತರೊಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ (ವರ್ತೆ) ಸೇರೊಂದು ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಯೊಂದು ಬತ್ತಲ್. ಸಾನದೆಚ್ಚಿದ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಮೋನೆದೈತೊಗ್ಲಾ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿದ ಬಣ್ಣದೈತೊಗ್ಲಾ ಏತೋ ಎತ್ತೇಸೊ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಲ್ಲಲ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣ ಮೋನೆಗ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರಡ್ಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಸಾನೊಲೆಡ್ ಕರ್ಪು ಬಣ್ಣ ಬೊಲ್ದು ಚುಕ್ಕಿ ಮೋನೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಅಕ್ಲೆ ಕಲ್ಲ್‌ಕುಟಿಗ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮೊದ ಉಳಿತ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಕಲ್ಲ್‌ದಚ್ಚಿನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಏತೋ ಕಡೆಟ್ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಲಾ ಉಂಡು, ಒಂಜಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಲಾ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಈ ದೈವೊಲೆಗ್ ತಗೆತಂಗಡಿ ರೂಪೊಡು ಆರಾಧನೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲದೆದುರ್ದ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಗ್ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿಡ್ ದೈವೊಲು ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಪ. ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮೂಲೊಡು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಉಂದು ಮಾಧ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕೊಡುಗೆ. ಹಿರಿಯಡ್ಕದಂಚಿ (ಉಡುಪಿ) ಪಂಜುರ್ಲಿನೊಟ್ಟುಗು ವರ್ತನೆ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಜಿ. ಇಂಚಿ ಒಂಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪರವೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಒಂಟಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಪಂಡ ವರ್ತೆಗ್ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಕಟ್ಟುನಿ. ಒತ್ತೆ ಒತ್ತೆಯಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲಾ ಕೋಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಡಪುಂಡು. ಜೈನ ಮನೆತನೊಡು ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ, ಮುಡಿಪುದ ಕಿರಮೊ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅಂಚಾಂದ್ ಅಕ್ಲ್ ಮಾಧ್ವ ತತ್ವ ಒತ್ತೊಂದೆರ್‌ಂದ್ ಎನ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಜೈನ ಮನೆತನದಕುಲು ನಾಗಗ್, ದೈವೊಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜೈನ ಮನೆತನೊಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ತಗೆ ತಂಗಡಿಯಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ-ಕಲ್ಕುಡೆ, ಒತ್ತೆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಒತ್ತೆ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೆಲವೊಂಜಿ ತಿಕ್‌ಡ್ ಒಂಜೆ ಮಣೆ ಮಂಚವುಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಪಾಪೆ, ಮೂರ್ತಿ ದೀದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಂದಿನೆರ್ದಾದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಮಂಚವುಡೇ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತುಪ್ಪೆರ್. ಒಂಜೆ ಮಣೆ ಮಂಚೊಡು ರಡ್ಡ್ ದೈವ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಕೋಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತಗೆತಂಗಡಿ ಮೂಲೊನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸವುನ ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಆಧಾರೊಡು ಈ ದೈವೊಲೆನ್ ತಗೆ ತಂಗಡಿಯಾದ್ ಇಲ್ಲದೆಚ್ಚಿಡ್ ಮಾನಿತ್‌ದುಪ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಇಲ್ಲದ ಪಿದಯಿದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಂದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಲೇಖನ ಕೇವಲ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊಗು ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪಂದೆ ತುಳುನಾಡ ಮಾತ ಭಾಗೊನು ಎನ್ನಿದ್ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಪಾವುನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಈ ರೀತಿದ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ (ಪೊಸಭೂತ, ಸತ್ಯದೇವತೆ, ಕೊಂಗನಾಡ ಸತ್ಯ)ಗ್ ಪರವೆರ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಇಲ್ಲದುಲಯಿದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ (ಸತ್ಯದೇವತೆ) ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಅಲಂಕಾರ ಪೂರ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನೆರಿ ಪಾಡುನಿ, ಮೇಲ್ ಸೆರಂಗ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ತರೆಪಟ್ಟ, ತರೆಮಣಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕಟ್ಲೆಲಾ ಸತ್ಯದೇವತೆ/ಪೊಸಭೂತದ (ಕಲಜಪ್ಪೆರೆ ಉಂಡು; ಪೊದಿಕೆ ಉಂಡು) ಆಂಡಲಾ ಕುಲ್ಲುದು ಗಗ್ಗರ ದೀಪುನತ್ತ್. ಉಂತುದು ಗಗ್ಗರ ದೀಪುನಿ. ವಿಶೇಷ ಪಂಡ ಈ ದೈವಲಾ ಉಪ್ಪುನಿ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿಡೆ – ಇಲ್ಲದ ಪಿದಯಿದ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಕೋಲ ಆಪುನ ದುಂಬು ಕುಟುಮದ ಹಿರಿಯಾಯಗ್ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಹಿರಿಯಪ್ಪೆನ ಕುಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲವು ತಿಕ್‌ಡ್ ಕುಟುಮದ ದೈವ ವರ್ಣಾರ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪರವೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ನಲಿಕೆದಕ್ಲು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟು ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್‌ಲಾ ಮೊಕ್ಲೇ ಕಟ್ಟುನಿ. ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟುಡು ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನೊಟ್ಟುಗು ಹಿರಿಯಜ್ಜೆಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕುಪ್ಪೆಟ್ಟು ಪಂಜುರ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾದ್ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಹಿರಿಯಾಯಜ್ಜೆ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುವೆರ್. ಗುತ್ತುಬಾಳಿಕೆಡ್, ಮಾಗಣೆಡ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗು ಆರಾಧನೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನೆತನದ ಇಲ್ಲಲ್ ವರ್ಣಾರ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಇಜ್ಜಂಡ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುಲಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪಂಜುರ್ಲಿ ತುಳುನಾಡ ಸುರುತ ದೈವ ಆಯಿನೆದಾತ್ರ 'ಮುಡಿಪುದ ದೈವ ಪಂಜುರ್ಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುಗಾರ್ತೆ ಉಂಡು. ಮಂಜೇಸರ, ಕಾಸ್ರೋಡು, ಬದಿಯಡ್ಕದ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕೋಲೊಡು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಸಂಧಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೊಟ್ಯಣ್ಣಿ ಕುಪ್ಪೆರೆಗ್ ಮೀನ್‌ದ ರೂಪೊಡು ತಿಕ್ಕ್‌ನ ರಾಜನ್ ದೈವ ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ. 16 ಕಟ್ಲೆ 16 ಬಾಕಿಲ್ದ ಗುರ್ಜಿ ಕೋಲ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಪರಕೆ. ಏರ್ಲಾ ಮಲ್ಪವುಜೆರ್. ಧರ್ಮನೇಮೊಡ್ಡುಲಾ ಮಲ್ಲ ಅವು. ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ನೇಮೊಡು ತಿಕ್ಕುನಾತ್ ಮಾಯಿತಿ ಬೇತೆ ವಾ ನೇಮೊ ಕೋಲೊಲೆಡ್ಲಾ ತಿಕ್ಕರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಕಕ್ಕೆದ ಪಿಟ್ಕಾಯಣ

(ಒಂಜಿ ಕಕ್ಕೆದ ಕತೆ)

ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ

ಉಂದೆಂಚಿನಪ್ಪಾ... ಕಕ್ಕೆದ ಪಿಟ್ಕಾಯಣ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ, ಉಪನಿಷತ್, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಪುರಾಣ ಕೇಂದ. ಉಂದು ದಾದ ಕರ್ಕೇರ್‌ನ ಪಿಟ್ಕಾಯಣ. ನಿಕ್ಲೆಗೊರ ಸೋಜಿಗಾಡಂದ್ ಎಂಚಿನಲಾವಡ್ ಕೇನ್‌ಗ. ಬೇಷ ತಿಂಗೊಲು, ಮರಿಯಾಲದ ಪತ್ತನಾಜೆದ ಪೊರ್ತು. ಕೀರಿಕಟ್‌ದ್ ಬರ್ಸ, ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಮಿತ್ತ್ ಮಾಳಿಗೆಡಿತ್ತಿ ಮಗೆಲ ಮರ್ಮಾಲ್‌ಲಾ ಜತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ನೀರ್‌ದ ಟಾಂಕಿಡ್ ಪುರಿ ಆತ್‌ಂಡ್! ಅಂದಾ...! ಕಾಂಡೆ ಕಾಂಡೆ ಒಂಜಿ ಶಾಕಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸು ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂದ್ ಎಂಕ್ ಅಡೇಗೆ ಅಜಪು! 'ಈಗೂ ಉಂಟೆ?' ಆಶ್ಚರ್ಯಡೇ ಕೇಂಡೆ. ಈತ್ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರಿನೇ ತಡ... ಬೊಡೆದಿನ ಸುರಾಂಡ್ ಸುಪ್ರಭಾತ... 'ಯಾನ್ ಏತ್ ಸರಿ ಪಂಡೆ, ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಮ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕ್ಯಾರಿಜ್ಜಿ. ಒಟ್ಟೊ ಗೊಸುಪರಿ. ಯಾನೇ ಏಪಲಾ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸದ ಪಂಡ್ದ್ ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ಪವೊಂದಿತ್ತಿನಿ.' ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಟಾಂಕಿಡ್ ಪುರಿ ಬೂರ್ದಿನ ಕೇನ್ದ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಮೊಲೆನ ಪರಂಪರೆದ ಪರ ಪರ. ನನ ಸರಿಯಾಯಿನೆಟ್ಟ ಬಿಂಗ್ರಿ ಬಲ್ಯಾಯನಂಚ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವಳ್. ಈತ್ ಕೇಂದ್ ಮಗೆಲಾ ಮರ್ಮಾಲ್‌ಲಾ ಪಲಾರ ಮಲ್ತ್ ಕುತ್ತ ಲಕೊಂದು ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಕ್ಲು ಐಟಿ ಬಿಟಿದ ಜವಾಣೆರ್, ಉಂದೆತ ಎಬಿಸಿಡಿ ಗೊತ್ತುಪ್ಪೊಡೆ. ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಇಂಚಿ ಮಂಡೆ ಪಾಡ್ದ್‌ಂಡತ್ತಾ! ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತುಯ್ಯೇ ಏರ್ಲಾ ತೋಜುಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಯಾನೇ ಪೋಡಿ ಪೋಡಿದ್ ಲೆಂಚಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತರಿಯೆ. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರಾಯ ದಂಗಿನ ಪೊರ್ತು. ಓಲ್ಲಾ ಮೈ ಮಾಲ್‌ದ್ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡ ಗಂಗಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಆವು. ಬೂರ್ದು ಕೈಕಾರ್ ಪೊಲಿಂಡಾ ತೂಪುನಕುಲು ಏರ್! ಬಂಗೊಡು ಮಿತ್ತ್ ಪೋದು ತೂಪೆ, ಟಾಂಕಿಗ್ ಬಾಯಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ! ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಯಾನ್ ಒಟ್ಟೊ ಗಾಲ್‌ಮೇಲ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮುಚ್ಚಲ ಓಡೆ ಪೋಂಡು? ಎನ್ನಾತಿಗೆ ಮುನ್ಕಿಯೆ. ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಟಾಂಕಿದ ಉಲಯಿ ತೂಪೆ, ಅಯಿಟೊಂಜಿ ಕಕ್ಕೆ ಸೈದ್‌ಂಡ್! ಕಕ್ಕೆ...? 'ಓ... ದೇವೆರೇ....! ಶನಿನ ಬಂಡಿ ಕಕ್ಕೆ...' ಓಲ್ಲಾ ಮುನಿದ್ ಶಾಪ ಕೊರುಂಡಾ ಗತಿಯೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂದು ಎನ್ನ ದಿಗಿಲೇ ಪಾರ್‌ಂಡ್.

ಅಬ್ಬಾ... ಅಬ್ಬಾ... ವಾ ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆ, ಮೂಂಕು ಬುಡಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಟಾಂಕಿಡ್ ಪುರಿ ಬೂರ್ದಿನತ್ತ್ ಕಕ್ಕೆ ಕುರಿದ್ ವಾಸನೆ. ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ದಿನೊಲ ದಿಂಜಾದ್ ದೆಪ್ಪು ಪೈಪುದ ಪರಪು ನೀರ್‌ಡ್ ಪುರಿ ಎಂಚ ಬೂರುನಿ! ಅತ್ತ್ ಟಾಂಕಿದ ಬಾಯಿ ಓಡೆ ಬಲ್ತ್‌ಂಡ್! ಎನ್ನ ಮಂಡೆಡ್ ಗೋತಾಕುನಿ ಉಂದುವೆ. ತಿರ್ತ್ ಬತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿಡ ಕೇಂಡೆ, ಅಂದಯ ಅಯಿತ ಬಾಯಿ ದಾದತ್‌ಂಡ್? ಕುಡಾ ಗರಂ... ಅಲೆನ ಒಂಜೇ

ರಾಗ, 'ನಿಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲ ಜವಾಬ್ದರಿ ಇಜ್ಜಿ. ಎನಡ ಎಂಚಿನ ಕೇನುನಿ? ಅವೆನ್ ಒರ್ಪೊರ್ಗು ಒರಾಂಡಲ ಕ್ಲೀನ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಗುದೊನುನಿ'. ಅಬ್ಬಾ... ಮೊಲೆನ ಪರ್ತದ ಪಾತೆರ ತಿಗಲೆಗ್ ಉಜ್ಜೆರ್‌ಡ್ ಎಡ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ನಿಜವಾದ್ ತೂಯೆರೆ ಪೋಂಡಾ, ಎನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ಲಾ ಮೊಲೆನ ಪಾತೆರೊಗ್ಲಾ ಸಂಬಂಧನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಾ ಏರೆಡ ಪನ್ಪುನಿ? ಯಾನ್ ಕೋಪೊಡು ಈ ಒಂಜಿ ವಾ ನರಮಾನಿ ಮಾರಾಯಿದಿ, ಬಿಂಗ್ರಿನಂಚ? ಯಾನ್ ಕೇನುನು ದಾದ ಈ ಪಾತೆರುನಿ ದಾದ. ಎನ್ನ ಮಂಡೆಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ತಿರ್ಗುನಿ ಮುಚ್ಚಲ ಓಲು ಕಾನೆಯಾಂಡ್! ಓಲು ಮಂಗ ಮಾಯಕ ಆಂಡ್! ಕಕ್ಕೆ ನೀರ್‌ಗೆಂಚ ಬೂರುಂಡು, ಆ ಪರಮಾತ್ಮಗೇ ಗೊತ್ತು? ಎನ್ನ ತರೆಟ್ ಚಕ್ರದಂಚ ಸುತ್ತುನಿ ಉಂದುವೆ.

'ಕಕ್ಕೆದ ಕಾಟ ಕೊಟ್ಟ' ದಾಲ ಮುನಿಂಡಾ ಪಜಿತಿ. ಬೊಕ್ಕ ಬೆರಿ ಪತ್ ಪತ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಕುಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡಾ ಪಿರ ತೂವಂದೆ ಬಲಿಪೊಡಾವು. 'ಓ... ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪು ಕಾ ಕಾ ಕಕ್ಕೆ' ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತಯ್ಯರೆ ಎಂಕ್ಲೆನನೇ ಟಾಂಕಿ ತೋಜಿನಾ? ಅಬ್ಬಾ... ನಿನ್ನಲಾ ಆಂಕಾರನೇ. ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುಂಡಾ ಈತ್ ಟಾಂಕಿ ತೋಜುಂಡು, ಅಡೆ ಪೋದು ತಯ್ಯರೆ ಆಯಿಜಾ? ನಿಕ್ಕ್ ಪೋದು ಪೋದು ಮೂಲೆ ಜಾಗೆ ತಿಕ್ಕಿನಾ! ಅಬ್ಬಾ... ನಿನ್ನ ಸೊರ್ಕೆ! ಏತ್ ಪಂಡಲ ಈ ಆ ಕಾಕಾಸುರನ ಸಂತಾನದಾಯೆ ಅತ್ತಾ...! ಕಕ್ಕೆ ಈ ಅಡೆ ಪೋದು ಸಯ್ಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಆಪುನ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಲ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಅಕ್ಲೆಗಿಜ್ಜಾ! ಅಕ್ಲು ಟಾಂಕಿಗ್ ಗಟ್ಟಿ ಬಾಯಿ ಜಡಿದ್ ಬಂದಬಸ್ತ್ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್.

ಒಲ್ಲಾ... 'ಕಕ್ಕೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಜುವ್ವ ದೆತೊನಿನಾ?' 'ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯೇ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಶಂಕಿಸಲಾಗಿದೆ' ಪೇಪರ್‌ದಕ್ಲು ರೂಡಿಡ್ ಬರೆಯಿಲೆಕ್ಕ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಾಂಡ ವಿಜ್ಞಾನಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯ ಆಂಡ್. ಮನುಷ್ಯನಂಚೆನೇ ಕಕ್ಕೆದಂಚಿ ಪಕ್ಷಿಜಾತಿಲಾ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತೊನುಡುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕೆರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅಂಚಂಡ ಎನ್ನ ಪುದರ್‌ಲಾ ಪೇಪರ್ ಟಿ.ವಿ.ಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ಲಾ ರೈಸುವೆ. ಪೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆನೇ ಪನ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ. ಇಂಚ ಪಗೆಲ್ ಕನ ಕಟ್ಟೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ.

ಕಕ್ಕೆ ಸೈತ್‌ದ್ ಎಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಒಂಜಿ ವಾರ ಆದುಪ್ಪು. ಅಬ್ಬಾ... ಈತ್ ದಿನ ಆ ಕುರಿ ನೀರ್‌ಡೇ ಮೀಯಿನಾ! ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಿನಾ! ಅಬ್ಬಾ... ಅಬ್ಬಾ... ಏಸಿಗೆ. ಎನ್ನಿನಗ ಮೈ ಜುಮ್ಮಾಪುಂಡು. ಆಂಡಾ ಈತ್ ವಾಸನೆ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ದಾನೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ, ಎನ್ನ ಮೂಂಕುಗಾಂಡಲ ದಾನೆ ಆಕಿಜಿ. ಎನ್ನಿನಗ ಓಂಕಂದೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಾಯಿ ಮುಕುಲುನಗ ಏತ್ ನೀರ್ ಬಂಜಿಗ್ ಪೋತುಂಡಾ ಆ ದೇವೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇಂಚ ಎನ್ನ ಬೋರು ಮಂಡೆ ಪೂಜೊಂದು ಏತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ತರೆಕೇ ಪೋಪುಜಿ. ಕಡೆಕ್ ಉಂದು ಮಾತ ಸಯ್ಯಡ್, ಬೊಕ್ಕ ತೂಕಂದ್ ಗಟ್ಟಿ ಒಂಜಿ ಉಸುಲು ಬುಡ್ದು ಸೀದಾ ಆಪೀಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಪೀಸ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಡ್ ತಿರ್ಗುನಿ ಒಂಜೇ ಕಕ್ಕೆದ ಅಭತರ.

ಇಲ್ಲದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಿಲ್ಲರೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಶ್ರೀನಿವಾಸೆಲಾ ಕುಟುಮದೊಟ್ಟು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋತೆಗೆ. ಆಯೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜಿ. ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಲ್ಪುವೆ. ಕರಿನ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವರ್ಷೊಡ್ದಿಂಚ ಇಲ್ಲದ ಮಲ್ಲ ಎಲ್ಯ ಕೆಲಸ ನಿಷ್ಟೆಡ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಕಾಸ್ ಕೊರುಂಡ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಆಯೆಲ ಇಜ್ಜೆ. ಒಂತೆ ತರಿದ್ ಸಾದಾರಣ ಪದ್ರಾಡ್ ಗಂಟೆ ಆತ್‌ಂಡ್, ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಬೊಡೆದಿನ ಟೆರೆ ಟೆರೆ ಉಂತುದುಜಿ. ಪೊಕ್ಕಡೆ ಮುಕ್ಕಲ್ ದಕ್ಕೊಂದೇ ಉಲ್ಲಲ್. ಅಲೆಗ್ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಒಂಜೇ, ಅರ್ದೆರೆ–ಬಾಜನ ದೆಕ್ಕೆರೆ ನೀರಿಜ್ಜಿಂದ್. ಪರ್ಪುನ ನೀರ್‌ಗ್ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಂಡೆ ಕಾಂಡೆ ಪಾಲಿಕೆದ ಪೈಪುದ ನೀರ್, ಸೀದಾ ಎಕ್ಕೊಗಾರ್ಡ್‌ಡ್ ಶುದ್ಧ ಆದ್, ಒಂಜಿ ಅಂಡೆಡ್ ದಿಂಜಾದ್ ದೀಪ. ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಚಿಂತೆ ಈ ಕಕ್ಕೆನ್ ಪಿದೈ ದೆಪ್ಪುನೆಂಚಾ? ಎನ್ನಿನಗ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕೋಪಲ ಬರ್ಪುಂಡು, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪಾಪಲ ತೋಜುಂಡು. ಏತ್ ಪಂಡಲಾ ಬಾಯಿ ಬರಂದಿನ ಪಕ್ಕಿಯತೆ ಮಾರಾಯೆರೇ. ಸೈತ್‌ಂಡಾ ಬೊಜ್ಜದ ಒಣಸ್ ತಿನಿಯೆರಾಂಡಲ ಕಕ್ಕೆ ಬೋಡತ್ತೆ. ನನ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಡೆಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಪಾಡಿಜಿಂಡಾ ಸದ್ಗತಿ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಅಂಚ ಒಂತೆ ನರ್ವಸ್.

ಇಡೀ ವಾಸನೆ. ಕುರಿದ್ ಕುಮೆದ್ ಕುರ್ತೆಲ್ ದುರ್ನಾತ. ಕಡೆಕ್ ನೀರ್‌ದ ಮಾತ ಟ್ಯಾಪು ಓಪನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಪಿದಾಯಿ ಬುಡಿಯೆ. ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ ವಾ ಗಾಟ್. ಅತ್ತ್ ಟಾಂಕಿಗ್ ಕಕ್ಕೆ ಎಂಚ ಬೂರಿನಿ! ಉಂದುವೇ ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ? ಓಲ್ಲಾ ಕುಲ್ದು ಕುಲ್ದು ಕಣ್ಣ್ ಕೂರ್ದು ಮೈ ಮಾಲ್ದ್ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡಾ? ಕಡೆಕ್ ರೆಂಕೆ ಚಂಡಿಯಾದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರಿಯೆರೆ ಆಯಿಜ! ಪಾಪ! ಎಂಚಿನಂದ್ ಏತ್ ಮಂಡೆ ಬಲಿಪಂಡಲ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪೆರೆನೇ ಆಪುಜಿ. ದಾಲ ಬಲ್ಮೆ ಕೇನೊಲಿ, ಅತ್ತ್ ದೈವ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಪನೊಲಿ ಪನ್ನಗ, ಅಯಿಟ್ ದುಂಬೇ ಎಂಕ್ ನಂಬಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕಕ್ಕೆ ಈ ಏತ್ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ ಯಾಂಡಲ ಅತೇ ಮಂಗೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ಕೋಗಿಲೆ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕೆತ್ತಿ ದೀದ್, ಈ ಶೇಕ ಕೊರ್ದು ಕಿನ್ನಿ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಆಯಿನೆ ನಿಕ್ಕ ಎಚ್ಚರ ಆಪುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವರ ಕೇಂದ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತುವ. ನಿನ್ನ ಚರಿತ್ರೆ ಬಿರ್‌ಕೆರೆ ಪೋಂಡಾ ಏಳ್ ಇರ್ಲ್ ಏಳ್ ಪಗೆಲ್ ಬೋಡಾವು. ಏತ್ ಪಂಡಲಾ ಸೈತಿ ಪುಣಲಾ ತಿನ್ಪು ಜಾತಿಯತ್ತ ಈ. 'ಮಾಡಿದುಣ್ಣೋ ಮಾರಾಯ'.

ತರೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಪ್ರೇಜನ ಇಜ್ಜಿ. ತೂಕ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಲಿದಕ್ಲು ತಿಕ್ಕುವೆರಾಂದ್. ಸ್ಕೂಟರ್ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಸುಭಾಷ್‌ನಗರೊಡ್ದು ಹೊಯ್ಗೆಬಜಾರ್, ಮಾರಿಗುಡಿ, ಮಂಗಳಾದೇವಿಯಾದ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸುತ್ತು ಬತ್ತೆ. ಉಂದು ಎಂಕು ಪಣಂಬೂರುರು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ತಿರ್ಗಿನನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಬೇಲೆಗಾಪಿನ ಒಂಜಿ ಪುರಿಲ ಕಣ್ಣ ಕರೆಕ್ ಬೂರಿಜೆರ್. ಮುಲ್ತು ಸೀದಾ ಎರ್ಮೆ ಕೆದುತಡೆ ಬತ್‌ದ್ ಎಕ್ಕಲಿಯೆ. ಅಲ್ಪ ಆ ಕೋಂಟುಡೊಂತೆ ಈ ಕೋಂಟುಡೊಂತೆ ಜವಾಣಿಯೆರ್, ಬೇಲೆದಾಂತೆ ಜಂಡೆ ಊರುದೆರತ್ತಂದೆ, ಮೆದುಕುನ ತೋಜುಜಿ.

ಎರೆಡಲ ಕೇಣೆರೆ ದೈರ್ಯ ಎಂಕ್‌ಲ ಬತ್ತಿಜಿ. ಅಲ್ತ್ ಸೀದಾ ಮೈದಾನ್ದಂಚಿ ಬತ್ತೆ. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಕಣ್ಣ್ ಪಾರದ್ ತೂಪೆ.. 'ಕಳಿಂಗ ಲಡಾಯಿ'ಡ್ ಸೈತ್ ಬೂರ್ದಿನಂಚ, ಫುಟ್‌ಪಾತ್‌ಡೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಂಗಿಡ್, ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ಕಲೆಂಗಿ, ಬೋರಿ ಬಸವನಕುಲು ಬೂರೊಂದ. ಅಕ್ಲೆನ ಗೊಡವೆನೇ ಅಕ್ಲೆಗಿಜ್ಜಿ. ನನ ಬೇಲೆಂಚಿನ ಮಲ್ಪುನು ಕರ್ಮನಾ! ಉಂದು ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ದೋಲು ಗುದ್ದೆರೆಲಾ ಆವಾಂದ್. ಸೀದಾ ಲೇಡಿಗೋಷನ್‌ದಡೆ ಬತ್ತೆ. ಮುಲ್ಪ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರ'ದಲ್ಪ ಸ್ಕೂಟರ್ ಉಂತದ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ದಿಟ್ಟಿ ಪಾರಯೆ. ಮೂಲು ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಕೂಲಿದಕ್ಲು, ಏರ್ ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದ್ ಓಂಗೆರೊಂದುಲ್ಲ. ಯಾನ್ ಬತ್ತಿನ ತೂದು ಎನನೆ ದುರುಗುಟುದು ತೂಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್. ಒಂಜೆಂಜೆತ ಮೋನೆ ತೂಂಡಾ. ಅಬ್ಬಾ... ಪೂರ ಅಸಲ್ ಕೈಕುಲು. ಅಂಚಿದ ಗಟ್ಟದ ಗೌಡೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತಂಬ್ಲದಕ್ಲು. ಕೆಲವು ಪರ್ದ್ ಪಿರಿಯಂದಿನ, ನನ ಕೆಲವು ಪಗೆಲ್ಗ್ ಮುಗಲ್ ಏರ್ದಿನ. ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಎನ್ನಿಯೆ ಉಂದೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಂಡಾ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿಗೊಂಜಿ ಮದ್ಮೆ. ಅಂಚ ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಗೂಡಂಗಡಿದಾಯಡ ಕೇಂಡೆ, ಅಂದೆಯೆ ಒಂಜಿ ಜನ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಏರಾಂಡಲ ಉಲ್ಲೆರಾ! ಆ ಜನ ಸಿದ್ದಾಪ್ಪಾ-ಸಿದ್ದಪ್ಪಾ... ಲೆತ್ತಿನೇ ರಡ್ಡ್ ಜನ 'ಮಧು ಕೈತಬೆರ್'ನಂಚ ಬತ್‌ದ್ ಎದುರುಂತಿಯೆರ್. ಒರಿ ಉದ್ದದಾಯೆ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಕುದ್ಯದಾಯೆ. 'ನೋಡ ಅವರಿಗೊಂದು ಜನ ಬೇಕಂತೆ'. ನೀರ್‌ದ ಟಾಂಕಿಡ್ ಬೂರ್ದಿನ ಕಕ್ಕೆ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಪಂಡೆ. ಕುದ್ಯದಾಯೆ ಎನ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ದ್ ಸೀದಾ ಪಿರ ಒಂದಿಯೆ. ಅಕ್ಲು ಯಾನ್ ಬನ್ನಗ ದಾಲ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆರಾ ದಾಂನ. ಉದ್ದದಾಯೆ 6 ಕೋಲು ಉಲ್ಲೆ. 'ನೀನು ಬರ್ತಿಯ'. 'ಆಯಿತ್ರಿ ಸಾಯಿಬ್ರೆ ಬರ್ತಿನಿ'. 'ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಬರೇ ಟಾಂಕಿಯಿಂದ ಸತ್ತ ಕಾಗೆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಷ್ಟೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಕೆಲಸ'. 'ಸಾಯಿಬ್ರೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ರಿ'. 'ಇನ್ನೂರು ಬೇಡ ನೂರ ಐವತ್ತು ಕೊಡುವ, ಕರೆದುಕೊಂಡೋಗಿ ಇಲ್ಲೆ ಬಿಡ್ತೇನೆ'. ಆಯ್ತು ಪಂಡ್ದ್ ಸ್ಕೂಟರ್ದ ಪಿರವುಡು ಕುಲ್ಲಯೆ. ಎಲ್ಮೆಟ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಪೋಲಿಸ್‌ದಕ್ಲು ಪತ್ತಿಯೆರ್‌ಂಡ ಗತಿಯೆ, ಅಂಚ ಪೋಡಿ ಪೋಡಿದ್ ಉಲ ಸಾದಿಡ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆ.

ಗೌಡೆ ಬತ್‌ದ್ ಟಾಂಕಿಗ್ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕೋಲು ಪಾಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ಪೆರೆ ಏತ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆ ಕಕ್ಕೆ ಕುರಿದ್ ಕದೆಲೊಂದೇ ಉಂಡತ್ತಂದೆ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ದೆರ್ಪುನಗ ತುವಿ ಮಾತ ತಾಲ್ದ್ ಅಡಿತ ನೀರ್‌ಡೆ. ಮೂಲು ಎನ್ನ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ಲಾ ಒಂತೆ ತತ್ತ್‌ಂಡಾಂದ್, ಎಂಕೇ ಸಂಶಯ ಸುರಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಕಕ್ಕೆದೊಟ್ಟು ತಾಲ್ದಿ ತುವಿ ದೆಪ್ಪುನ ಕುಡೊಂಜಿ ಬೇಲೆಯಾಂಡ್. ಆ ಗೌಡಗ್ ಮಂಡೆಲ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ. ಕಡೆಕ್ ಟಾಂಕಿಗ್ ಕುಡ ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್, ಕಕ್ಕೆ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನೆ, ಕೊಟ್ಟುಡು ಎಂಚಲ ಒದ್ದಾಡ್ ಒದ್ದಾಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಗಂಟೆ ಮೂಜಿ. ತುವಿ ಏತ್ ದೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಬೊಕ್ಕಲ ಬೊಕ್ಕಲ ಇಡೆ ಇಡೆಡ್ದ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಕಸೆರೆಲೆಕ್ಕ ಉದ್ಭಾವ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಂಚ ಇಂಚ ಪಂಡ್ದ್ ಮಾತ ಸೊಚ್ಚ ಆನಗ ಬೊಟ್ಟುನ ಬೊಡಿ

ಪೋಂಡು. ಕುಡಾ ನೀರ್ ಮಾತ ಕಾಲಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿಕ್ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ್, ಸೋಪುದ ಪೊಡಿ ಪಾಡ್ದ್, ನೆಲ ಒಚ್ಚುನ ಕೋಲ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಗದ್, ಕ್ಲೀನ್ ಆನಗ ಗಂಟೆ ನಾಲ್. ಕಡೆಕ್ ಗೌಡಗ್ ಚಾ ತಿನರೆ ಕೊರ್ದ್ಯ, ಆ ಕುರಿದಿ ಕಕ್ಕೆನ್ ಒಂಜಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೊಟ್ಟೆಡ್ ಪಾಡ್ದ್, ಗೌಡನ ಕೈಟ್ ಕೊರುದು, 'ಇದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊ, ಮಾರ್ಕೆಟಿನ ಕಸದ ಲಾರಿಗೆ ಬಿಸಾಡುವ' ಪಂಡೆ. ಐತ ಇಡೆಟ್ ನಮ್ಮ ದೊರ್ಸಂದಿನ ರಾಗ, ಟುಯಿ... ಟುಯಿ... ಪಿಟಿಲ್. ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ನಗನೇ ಮೊಲ್ನ ಆರ್ಡರ್, 'ನನ ಕುರೆ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ. ಆಯಗ್ ಮುನ್ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ಲೆ'. ಯಾನ್ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ, ಆಯಗ್ ನೂತ ಐವ ಪಂತಿನಿ ಇರ್ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದ್ಯ ಬುಡ್ದು ಬತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತೆನೆ ಬೊಡೆದಿ ಸುರೂಕು ಕೇನಿನಿ, ಗೌಡಗ್ ಏತ್ ಕೊರಿಯರ್! ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ ಅಂಜೋಲೆನ ದುಡ್ಡುದ ಕಷ್ಟ. ನನ ಇರ್ನೂದು ಕೊರ್ತಿನಿ ಪಂಡ ಕುಡಾ ಚಿರಿ ಪಿರಿಟ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಉಪ್ಪಂದ್, ಐಕ್ ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಮುನ್ನೂದು ಮುನ್ನೂದುಂದು ತರೆ ಆಡಾಯೆ. ನಿಕ್ಲು ತೆಲಿಪರ್, ಬದುಕೊಡತ್ತೆ ಮಾರಯೆರೇ.

ಈ ಕಕ್ಕೆದ ಕತೆ ಪನ್ನಗ ದುಂಬುದ ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ನೆಂಪು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಎನ್ನ ಜವಾಣಟಿಕೆದ ಕಾಲ. ಎಂಕ್ಲೆ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಎಲ್ಯ ಜೋಕ್ಲು. ಎನನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಲಾಗಿ ಲಾಗಿದ್ ಕಕ್ಕೆ ಅಂಕ್ಲ್ ಬತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕೆ ಅಂಕ್ಲ್ ಬತ್ತೆರ್... ಪನೊಂದು ನಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲಾ ಕುಸಿ, ಜೋಕ್ಲತ್ತಾ, ಅಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟು ಯಾನ್ಲಾ ನಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆ. ನಿಜವಾದ್ ತೂಯೆರೆ ಪೋಂಡಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಕರ್ಕೇರಾ ಪನಿಯೆರೆ ಕಷ್ಟ, ಅಂಚ ಅಕ್ಲು ಕಕ್ಕೆಂಕ್ಲ್ ಕಕ್ಕೆಂಕ್ಲ್ ಪನೊಂದು ಕಲ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಿರೆಕರೆದಕ್ಲುಲಾ ಆ ಮಕ್ಕರ್‌ದ ಮಜಾ ತೂದು ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಕ್ಕೆದ ಕತೆ ಪನ್ನಗ ಉಂದೆನ್ಲಾ ಇಡೆಟ್ ನೂರಯೆ. ಕಕ್ಕೆಡ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣಲಾ ಉಂಡು... ದಾಲ ತಿನೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಾ ತನ್ನ ಬಂದುಲೆನ್ ಕಾ... ಕಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟು ತಿನ್ಪುಂಡು. ನಮ ಬುದ್ದಿ ಇತ್ತಿ ನರಮಾನಿ ಗುಟ್ಟುಡು ಬಕ ಬಕ ಮುಕ್ಕುವ. ಕಕ್ಕೆದ ಕೂಟೊಡು ಲಡಾಯಿ, ಪೆಟ್ಟ್, ತಾಗ್ದ್ ಬೂರುಂಡ, ಮಾತ ಒಟ್ಟಾದ್ ಕಾಕಾ ಕರೆದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬುಲಿಪುವ. ನಮ ಎದುರೆದುರೆ ಬೂರ್ದ್ಯ, ಪೆಟ್ಟಾದ್ ಪಜ್ಜಿ ಪಜ್ಜಿ ತುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಬಾಯಿಗ್ ನೀರ್ ಸನಾ ಮೈಪಂದೆ ಜಾಗೆ ಕಾಲಿ ಮಲ್ಪುವ. ಬೆಂಗ್ಳೂರುದ ಘಟನೆ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುಲೆ. ಬೈಕ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿ ಜವಾಣಿಯೆ, ಲಾರಿದಡಿಕ್ ಬೂರ್ದ್ಯ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡಾದ್, 'ಅಯ್ಯೋ.. ಅಯ್ಯೋ... ದೇವೆರೇ... ಬಲೇ... ಬಲೇ... ಬದ್‌ಕಲೇ... ಎನ್ನ ಜುವ್ವದ ಅಂಗಾಂಗೊನು ದಾನ ಮಲ್ಪುಲೇ... ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊಂದು ಪಾಡ್ಲೆ..' ಏತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ಂಡಲಾ ಕೊನೊಪುನ ಬುಡಿ ಆ ಸ್ಥಿತಿಟ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ನೀರ್ ಬುಡಂದೆ ಸೆಲ್ಫಿ ದೆತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಡಪುನ ಸಂಗತಿಲೇ ಒಂಜಿ ಕತೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಉಂದೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಉದಾರಣೆ ಓಲು ತಿಕ್ಕು. ಆಂಡಾ ಅವೆನ್ ಪನ್ಪುನ, ಬರೆಪುನ ಶಕ್ತಿ, ದೈರ ನಂಕ್‌ಲಾ ಬೋಡು. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಕಕ್ಕೆದ ಪಿಟ್ಕಾಯಣ. ಬರೆವೊಂದು ಬರೆವೊಂದು ಜಾತಕನೇ ಬರೆಯೆ.

ಕಲ್ಜಿಗೊ

ಪೊನ್ನು ಆನ್ ಬೇದ ಪೋಂಡ್ ।
ಧರ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಮುರ್ಕ್‌ದಾಂಡ್ ।
ಪ್ಯಾಂಟ್‌ದಗ್ಲೆ ಕಾರ್ಬಾರತ್ತಯೇ ॥

ಇಲ್ಲ್ ಬಿತ್ಲ್ ಮಾರ್ದ್ ಪೋಂಡ್ ।
ಕಾಡ್ಲ್ ಮಾತ ಪೇಂಟೆ ಆಂಡ್ ।
ಕಳ್ಳಮಾಲ್‌ಗೆಡ್ಡೆ ಬೇರತ್ತೆ ॥

ಪೇರ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಬೀರ್ ಬೋಡು ।
ಕೆಲಸ ಬೊಡ್ಚಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಬೋಡು ।
ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ರಾಜಕೀಯೊಯೇ ॥

ತೆಗಲೆ ದೇರ್ತಿ ಬ್ರಾತ ಕಟ್ಟ್ ।
ಕುಜಲ್ ಮಾತ ಬಾಬುಕಟ್ಟ್ ।
ಪಾತೆರೊ ಮಾತ ಇಂಗ್ಲೀಷತ್ತಯೆ ॥

ಮರಿಯದಿ ನಂಬ್‌ಂಡ ಕರಿಯಣಿ ಇದ್ದಿ ।
ಶಾಲೆದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಡ್ರಗ್ಸ್‌ದ ಬುದ್ಧಿ ।
ಸತ್ಯದ ನರಮನಿಗೂರೇ ಇಜ್ಜತ್ತೇ ॥

ರಾಜೆರೆ ಮಂತ್ರಿಲೆ ಕಾಲೊಲ ಪೋಂಡ್ ।
ಡೋಂಗಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಊರೇ ಆಂಡ್ ।
ರಾಜಕೀಯೊಗು ಸೇರ್‌ಂಡ ಆಂಡತ್ತೇ ॥

ಪನ್ಪೆರ್ ಬಾಯಿಡ್ ಬಡವೆರೆ ಬಂಧು ।
ಊರುನೆ ನಿಂಗುನ ಪಾತೆರೊ ಉಂದು ।
ಲಂಚೊದ ದುಡ್ಡು ಮಂಚೊದ ಅಡಿಟತ್ತೇ ॥

ಮುಂಡೊಡು ಕುಂಕುಮ ಬೊಟ್ಟೇ ಮಾಯೊ ।
ರಾಪಿನ ಪೊನ್ನನ ಸೀರೆಲೇ ಪೋಯೊ ।
ನಾಚಿಗೆ ಮರ್ಯದಿ ಬುಡ್ದೇ ಆಂಡತ್ತೇ ॥

ಅಮ್ಮನ ಅಪ್ಪೆನ ನೆನೆಪೇ ಪೋಂಡ್ ।
ಶಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಕಲ್ಲೇ ಬೂರ್ಂಡ್ ।
ಹೋಮೊಳು ನೇಮೊಳು ಮುಗಿದೇ ಪೋಂಡತ್ತೇ ॥

ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿಲ್ ಪೋರಿನ್ ಸೇರ್ಯೊ ।
ಭೂತೊದ ಗುಡಿಕ್ಕುಳೆ ಓಡುಲೇ ಬೂರ್ಯೊ ।
ಬುಡೆದಿನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕಂಡನಿ ಪಡ್ಪತೇ ॥

ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಎನ್ನಂದಿ ಬರ್ಸ ಮದಪಂದಿ ಬೊಳ್ಳ

ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ

ಪಟಕ್ಕ ಎಚ್ಚರ ಆದ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾನಗ, ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆಗ್ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ್‌ಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಆಂಡ್. ಮುಗಲ್ ಬಿರಿಯಂದೆ, ಬೊಲ್ಪಾದ್ ಏತ್ ಪೊರ್ತು ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಂಡ ಕಿದೆಟ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಆಯಿನ ಬಾಲೆಕಂಜಿಗ್ ಏತ್ ಬಡಾವು ಆಪುಂಡಾ ದಾನ್ನ!

ರಾತ್ರೆ ಪುಲ್ಯಾಯಿನೇಟ್ಟ, ಆರೆನ ಕಂಡನಿ ಎಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಯಾಲೆಗ್ ಉಬ್ಬೆಸ ಜೋರಾದ್, ದಮ್ಮು ಕಟ್ಟುನೇಟ್, ಅರೆನ ಬೆರಿ ಪೂಜೊಂದು, ಗಲಿಗೆ ಗಲಿಗೆ ಆರೆಗ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಪರ್ಪಾವೊಂದು ಕುಲ್ಲುದು, ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆಗ್ ಒರ್ಕ ಇಜ್ಜಿ. ಪುಲ್ಯಕ್ಕೇಲ್‌ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಕಣ್ ಕಬೆರ್‌ಂಡ್ ಪುಲ್ಯ ಆಯಿನವೆ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ದಡಬಡ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿದ ಚನೆಕ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬಾಲೆ ಕಂಜಿನ್ ಪೆತ್ತದ ಬರಿಕ್ ಬುಡ್ದು ಪಕ್ಕ ಅಗ್ಯಾದ್ ಪೇರ್ ಒಂತೆ ಬೊರಿಂಡ ನೆಮ್ಮದಿ ಅರೆಗ್.

ಆರ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಜಾಲ್ದ ಮೆಯಿಕ್ ತೂನಗ ಜಾಲ್ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಬೊಳ್ಳದ ಕೆಂಪು ಕುರೆನೀರ್ ಸುದೆಡ್ದ್ ಒಡ್ಡುದು ತೂಯಿ ತೂಯಿನಲ್ಕನೆ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಏರುನ ತೋಜಿಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ ಬೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬರೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಬರ್ಸ, ಇತ್ತೆಲಾ ಪನಿ ಕಡಿಯಂದೆ ಹದೊಟು ಬರೊಂದೇ ಉಂಡು.

ಉಂದು ದಾಯಿತ ಇಸ್ಮಯ! ಸುದೆ ದಿಂಜಿದ್ ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್, ಕಟ್ಟಪುಣಿ ಮಗ್‌ದ್, ಬಾಕಿಮಾರ್ ಮುಕ್ರುದುಂಡಾ! ಇಂಚೆನೇ ನೀರ್ ಏರ್‌ಂಡ್, ಜಾಲ್ ದಿಂಜಿದ್, ಕಿದೆಟ್ ಇತ್ತಿನ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ದಾಯಿತ ಮಲ್ಪುನು! ಹಡಪುನ ಎರ್ಲೆನ ನಾಲಿದ ಬಲ್ಲ್‌ನ್ ಬುಡ್ದು ಪಿದಯಿಗ್ ದೇರ್ದ್ ಬುಡ್ಪಿನ ಎಡ್ಡೆ. ನೀರ್ ಏರ್‌ಂಡ ಮರಂಪಯಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಅವು ಪೆರ್ಚಿ ಕಟ್ಟುವ. ಪೆತ್ತಲ ಕಂಜಿನ್ನ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲದ ಚಿನೆ ಬಡತ್ತಾವೊಡು. ಆರ್ ಮುರ್ಮುಲೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

"ಸಾತೀ... ಓ ಸಾತೀ... ಆಲೆಗ್ ಕೆಬಿ ಕೇನೊಡೆ".

ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ಎರ್ಲೆ ಕಿದೆತಡೆ ಪಾರ್ಯೆರ್. ಅಡಪುನ ರಡ್ಡ್ ಎರ್ಲೆನ ನಾಲಿದ ಉರ್ಲುನು ಗಿರ್ತೆರ್. ಈಕರ ಉಂತುದು "ಹುಂ... ಅವ, ಅವ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾದಾದ್, ದಡಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಎರ್ಕಿನ ಕಳಂಕ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಪೆರ್ಚಿ ಆಯಿನ ಎರ್ಲು, ಕಿದೆತ ಬೆರ್ತಲ್‌ದ, ಬಾಕಿಲ್ದ ತಡಮೆಗ್ ಪಾರ್ದ್, ಅಲ್ತು ಬೆರ್ತಿಕ್ಕದ ಒರುಂಕುದಡೆಗ್ ಮುಂದರಿತ.

ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ಅವು ದೂರ ಪೋಯಿನ ತೂದು ಒಂಜಿ ನೆಮ್ಮದಿದ ಉಸುಲು ಬುಡಿಯೆರ್. ಅಲ್ತುಡ್ದ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಪೆತ್ತದ ಬಲ್ಲ್‌ನ್ ತಪ್ಪಾದ್, ಕಂಜಿನ್ ಅರ್ಕೆಯೊಂದ್ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಚಿನೆಕ್ ಬಡತ್ತಿಯೆರ್.

ಆತ್ ಆನಗ, ಜಾಲ್ಡ್ ಕಾಡನೀರ್ ಮರಂಪು ಮುರ್ಕುನಾತ್ ಏರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮರ್ಮಲ್ ಸ್ವಾತಿ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಉಲಯಿದ ಅದೆಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಲ್. ಬನ್ನಗ ಎನ್ನೊಂದ್ ಇತ್ತಲ್ "ಮಾಮಿ ದಾನೆ ಕಾಂಡೆನೇ ತುಲ್ಲಾರ್‌ವರ್! ಕಾಂಡೆ ಕೊಕ್ಕೇರ್ನ, ಆರೆನ ಏಪಲ ಇತ್ತಿನನೆ, ಸುಡು ಸುಡು.. ಬರ್ಸದ ಚಳಿಕ್ ಜೆತ್ತ್ ಸೈಯೆರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ". ಕಂಡನಿ ಸದಾಶಿವೆ ಪುಲ್ಯ ಆವೊಡಾಂಡನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ದಡಬಡ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆದ ನಿದ್ರೆನ್ ಪೂರಾ ಹಾಳ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಇತ್ತೆ ಐತ ಮಾಪ್‌ಗ್ ಇಂಬೆರ್ನ ತರಪರ! ಈತ್ ಮಾತ ಮುಣ್ಕೊಂದ್ ಪಿದಯಿಗ್ ನಿಲ್ಕ್‌ನಗ ದಾಯಿತ ತೂಪಿನಿ. ಜಾಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ನೀರ್. ಉಂದು ದಾನೆ ಆಂಡಪ್ಪಾ!

ಆತ್ ಆನಗ ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆಗ್ ಎರ್ಲೆ ಕಿದೆತ ಉಲಯಿ, ನೆಲಟ್ ದೀತಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಗೊಬ್ಬರದ ನಾಲ್ ಗೋಣಿದ ನೆನೆಪಾಂಡ್. ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್ ಆಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುಂಡ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ಕರಾದ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಸಮ ಆಪುಂಡು. ಕೋಡೆ ಮುರಾನಿ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ದು, ಕೈತ ಪಸೆ ಆಜಿದಿಜಿ. ಓ ಕೊಡಮಂದಾಯ! ಈಯೇ ಕಾತೊನು. ಓ ದೇವೆರೆ! ಸದೆ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ತೂದು ದಾಯಿತ ಪನುವೆ?

ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ದಡಬಡ ಸೀರೆ ನೆರಿನ್ ಎರ್ಕಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಚಿನೆಡ್ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುನ ಮುಟ್ಟುಗು ಕಾರ್ ದೀಡಿಯೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂದು ಸ್ವಾತಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ಯಲ್. "ಮಾಮಿಯೇ ಅವೆ ತೂಲೆ ನೀರ್ಡ್ ಪುರೆಲೊಂದು ಪೋಪುಂಡು.... ಓ... ಪೋಂಡ್. ಪೋಂಡ್... ಜಾಲ್ದ ಪುಡೆತ ಕಣಿಕ್ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಓಪ್ಪೆ ದಾಯಿತ ಅವು... ಬೊಲ್ಲುದ ಮುಟ್ಟೆ... ಓ, ಅವು ಈರ್ನ ಮಗೆ ಕೋಡೆ ಇರ್ಲ್‌ಗ್ ಕೊಣತ್‌ದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಗೊಬ್ಬರದ ಗೋಣಿ. ಸೊಸ್ಯಾಟಿಡ್ ಜನ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಆರೇ ಸಾಗಾದ್ ಕಂತೆರ್."

"ದುಡ್ಡು ಕೊರುದು ಒಂಜಿ ದಿನ ಕರಿದಿಜಿ, ಅವು ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋಂಡಾ!! ಇತ್ತೆ ಸದೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಡಿಮೇಲ್ ಆಪೆ. ಏನ್ ದಾಯಿತ ಸೈಪೆ!!" ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುಡು ಉಂತುದು ಮುರ್ಯಪತ್ಯೆರ್. "ನಾಲ್ ಗೋಣಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋಂಡಾ!! ಒರಿನ ಮೂಜೆನ್ ಪಿಜಿಪೆರೆ ಎಂಕ್ ತೀರುಂಡಾ!" ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ತರೆ ತರೆ ಬೊಟ್ಟೊಂಡೆರ್.

ಮಣ ಮಣ ಪಂಡೊಂದು ಆರ್ ಜಾಲ್ದ ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ತರೆ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಬೀಜದ ಕುರುಂಟು, ಅರೆಗಾಲೊಗ್ ಏಣೆಲ್‌ಗ್ ಬಿತ್ತೈರೆ ದೀತಿನ ಎಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೆ, ಚಳಿ ಪತ್ತಿನಾಯೆ ನಡುಗುಲೆಕ್ಕ ಕುಂಬರುನ ತೂಯೆರ್. ಮುಟ್ಟೆದ ಅಡಿಕ್ ಕೊರ್ತಿನ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತುದ ಬೈತ ಸಂಕಮಾಲೆ ಸೂಡಿ ಬೊದುಲ್ಲು ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಗೇಣ್ ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್ ಉಂತುದುಂಡು. ಅವೆನ್ ತೂದು ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನ ತಿಗಲೆ ದಸಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಆ ಮುಟ್ಟೆದ ಬರಿಕ್ ಸಿಮೆಂಟ್‌ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಗೇಣ್

ದಾತ್ ಅಗೆಲದ ಬಲತ ಅಡಿಪಾಯ ಉಂಡು. ಆಂಡ, ಇನಿ ಮಲೆನೀರ್ ಕುರೇದ್ ಕುರೇದ್ ಬೈತ ಸೂಡಿ ಬೊದುಲ್ಲು ಮೆತ್ತನೆ ಆತ್ಂಡ್ಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಓ ಕೊಡಮನ್ನ್‌ದಾಯ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಬರ್ಪಿನ ಅರೆಗೋಲೊಡ್ ನುಪ್ಪು ನಟ್ಟಾವನಾ! ಆ ತುಪ್ಪೆದ ಅಡಿಟ್, ಏಣೆಲ್‌ಗ್ ಬಿತ್ತುನ ರಾಜ ಕಯಮೆದ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಕುರುಂಟು, ಅತ್ತಂದೆ ಅರೆಗಾಲೊಗು ಬಿತ್ತುನ ಕುಡು, ಉರ್ದು, ಪದೆಂಜಿದ, ಬೊಂಇ ಪೂಜಿದ್ ಅಂಬಿಡ್ ಪುರೆಲ್ತ್ ದೀತಿನ ದೊಂಬುಡು ಉಣುಂಗಾದ್ ದೀತಿನ ದಾನ್ಯದ ಕುಟುಂಟುಲ್ಲಾ ಉಂಡೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ತರೆ ತರೆ ಬೊಟ್ಟೊಂಡೆರ್.

ಆತ್‌ನೇಟ್ಟ ಎಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೆ, ಎಚ್ಚಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಬೂತದ ಮಾಣಿ ಗಗ್ಗರ ಪಂದಾದ್ ಕುಡ್ತುದು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತಿನಲ್ಕ ಅಡಿ ಪಂದಾದ್ ದುಂಬು ಪಿದಾಡ್ಂಡ್. ಜಾರ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ದ ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್‌ಡ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನನದಾಯೆ ತಡೆವು ಪಣ್ಪಿನಲೆಕ್ಕ ಜಾರೋಂದ್, ಮಾಲೋಂದ್ ಸತ್ತಿಗೆದ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಸ್ವಾಮಿನ ರಥ ಪಿದಡಿನಲ್ಕ ದುಂಬು ದುಂಬೆ ಮುಂದರಿಂಡ್. ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ 'ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಉಲ್ಲೋಲ್ಲೊ' ಪಂಡೊಂದು ಐತ ಬೆರಿಯೇ ಪೋಯೆರ್. ತೂಯಿನಲ್ಕನೇ ಆರ್ ದುಂಬರಿತ್‌ದ್ ಜಾಲ್ದ ಕೋಡಿಗೆ ಆಯೆರ್.

ಚಿನೆಟ್ ಉಂತುದಿನ ಸ್ವಾತಿ 'ಮಾಮಿಯೇ, ಮಾಮ್ಯೇಂದ್' ಕೀರಿ ಕುತ್ತುನಗ, ಅಲೆನ ಬೆರ್ತಿಕ್ಕಡ್, ಸೇಂಕೊಂದ್ ಗೋಡೆ ಪತ್ತೋಂದ್ ಬತ್ತಿನ ಎಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಯಾಲೆನ ದಮ್ಮು ಒಯ್ಪುನ ಸಬ್ದ ಅಲೆಗ್ ಕೇಣ್ಂಡ್.

"ಮಾಮಣ್ಣ... ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್‌ದಿನಾರ್ ಮಾಮಿ, ಎಲ್ಯ ಮುಟ್ಟೆ ನೀರ್‌ಡ್ ಪೋಪುಂಡುಂದು ಐತ ಪಿರವುಡು ಪೋತೆರ್ ತೂಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಿ ಪಿರ ಪಿಜಿರ್ನಗ, ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮುಟ್ಟೆ, ಜಾಲ್ ಕಡತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಮಾರ್‌ದ ಸಂದ್‌ಗ್ ಎತ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಮಾಮಿ ಓಲ್ಲ ತೋಜುಜೆರ್.

"ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಮಾಮಿ ಬೊಳ್ಳೊಡು ಪೋಯೆರಾ ದಾನ್ನ... ಅವೆ ಬಾಕಿಮಾರ್‌ದ ನಡುಟು ಆರ್ನ ಮಂಡೆ ತೋಜಿನಲ್ಕ ಆಂಡ್. ಕೈ ಪಂದಾವುನಲ್ಕ ಆಂಡ್."

ಅವೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಯಾಲೆನ ಉಬ್ಬೆಸ ಓಡೆ ಬಲ್ತ್ಂಡಾ ದಾನ್ನ.

"ಸಾತೀ... ಸದಾನ್ ಲೆಪ್ಪು" ಪಂಡೆರ್.

"ಆರ್ ನೆಲ ಬೊಲ್ಪುಗು ದುಂಬೇ ಅಣೆ ಬಡತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತೆರ್ ಪದವುಗು. ಔಲು ಬಸ್ಸ್ ಕಾಪುನ ಘಟ್ಟದ ಆಳ್‌ನಕ್ಲೆನ್ ಕಣಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋತೆರ್. ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕೊಯ್ಯೆರೆ ಪತ್ತ್ ಜನ ಆಂಡಲಾ ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪುಗೆ ಪೋತೆರ್."

"ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನು? ದಡಿಕೆಡ್ ಕರಿಯ ದಿಕ್ಕನ ಜೇರ್ಲು ಮುದ್ದೆ ಉಲ್ಲೆನಾ? ಆಯನ್ ಲೆಪ್ಪು. ಒಂಜಿ ಕೂಕ್ಲು ಪಾಡ್" ಪಂಡೆರ್ ಸೆಟ್ಯಾಲ್.

"ಎನ್ನ ಸ್ವರ ಅಡೆಗ್ ಎತ್ತುಜಿ" ಪಂಡಲ್ ಸ್ವಾತಿ.

ಆಲ್ ಒಕ್ಕೆತ್ತೂರುದಾಲ್. ಬೈಯ ಆನಗ ಅಕುಲು ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಭಜನೆ ಮಾಳ್ಪುನಕ್ಲು. ಕೂಕ್ಲ್ ಪಾಡ್ಂಡ ಸ್ವರ ಹಾಳಾಪುಂಡುಂದು ಸ್ವಾತಿ ಎನ್ಯಲ್. 'ಕಂಕಣೆ

ಮರಂಕಣೆ ಪೋಪೆರೆ ಮಾಮಿಯೇ ಬಯ್ಯಗ್ ಏತ್ ಅರಿ, ಕಾಂಡೆಗ್ ಏತ್ ಅರಿ ಪಾಡುವೆರೆಂದ್ ಕೇಣ್ಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ'. ಕಾಂಡೆ ಬಯ್ಯಗ್ ಉಣ್ಬುಗು ಅರಿಪಾಡುನ ಇಲ್ವಾರಿ ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನವು.

ಅಪಗ ನೇಲ್ಯ ಕದಿನೆ ದೀಡಿನಲ್ಕಂತಿನ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇಣ್ಂಡ್. "ಮರವೂರುದ ಸಂಕದ ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಸರ್ಕಾರ ಪಾಡ್ದಿನ ನೇಲ್ಯ ಕಟ್ಟ ಪುಡಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಒರ ನೀರ್ದ ಪೋರ್ಸು ನನಲಾತ್ ಜೋರು ಆಯೆರೆ ಉಂಡು" ಎಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಯಾಲ್ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಪಂಡೆರ್.

"ಸ್ವಾತಿ... ಇತ್ತೆ ಒರ ನೀರ್‌ದ ರಬಸೊಗು ನಿನ್ನ ಮಾಮಿ ಮುರ್ಕುಜಲ್ಡ ಇಯಾವು. ಆ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಲ, ನಮ್ಮ ಕೊಡಮದಾಯೆಲ ಅಲೆನ್ ಕಾತೊನೊಡು... ಆಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಒರಿಯಲ್ಡ, ಎಂಕಲೆಡ್ದ್ ಈತೊರ್ತು ಆತಿನ ಹೆಚ್ಚ್‌ಕಮ್ಮಿ ತಪ್ಪುಲೆಗ್ ಮಾಪು ಕೊರ್ದು ಐಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಸಿರಿನ್ ತಪ್ಪಂದೆ ಮಲ್ಪುವ. ಸ್ವಾಮೀ ದೆಯ್ಯಂಗುಳೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಯಾಲ್, ಕೊಡಮಂದಾಯನ ಸಾನದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗ್ಯೆರ್.

ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕಗ್ ಬಾಕಿಮಾರ್‌ದ ಕಡೇಕ್ ಆನಗ ಒಂತೆ ಮತಿಕ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಮರವೂರುದ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟ ಪುಡಯಿನ ಅಬ್ಬರ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್. ನನ ಎಂಚ ಮಿತ್ತ್‌ಬೂರುನು ದೇವೆರೇ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮರಗ್ಯೆರ್. ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್‌ದ ಚೌಳಿ ಬೊದುಲ್ದು ಆರ್ನ ಜುವ ಇಡಿ ನಡುಗೊಂದು ಉಂಡು. ಆತ್ ಆನಗ ತಾರೆ ಕಡ್ತ್‌ದಿನ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕುಬೆ ಸುದೆತ, ಬಲಿಪುನ ನೀರ್ದ ಒಯ್ಯಿಲ್‌ಗ್, ಪುರೆಲೋಂದ್ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಪಗ ಕೊಲ್ತುಂಡು. ಪಂಚಾಯಿತಿದಕ್ಲು ಡ್ರೈನೇಜ್‌ಗ್ ಗುವೆಲ್ ಗರ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬಲ ಮಲ್ತ್‌ದಿನೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋದು ನಾಲ್ ದಿನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಐತ ಬರಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ತಾರೆ ಕಡ್ತಿನ ತುಂಡುಲೆನ್ ಆ ಗುವೆಲ್ದ ಬಾಯಿನ್ ಮುಚ್ಚಿಯೆರೆ ದೀತೆರ್. ಅವು ಕೈಕಂಜಿ ಮೇಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಬೂರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್. ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆ ಐತ ಬರಿಕ್ ಎತ್ತಿನಾರೆಗ್ ತಾನ್ ಆ ಗುವೆಲ್ದ ಬರಿಟ್ ಉಲ್ಲೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಆತ್ ಆನಗ ಆರ್ ಕಾರ್‌ನ್ ಗುವೆಲ್ದ ದಿಡ್ಡ್‌ಗ್ ಒತ್ತುದು ಐತ ಬಾಯಿಗ್ ಅಡ್ಡ ದೀಡಿನ ಒಡ್ಡರದ ತುಂಡುನು ಕೈಟ್ ಅಮತ್‌ದ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಕುಡೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ಗುವೆಲ್ದ ಬಾಯಿನ್ ಪತೊಂಡೆರ್.

ಕಣ್ಣ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಸುತ್ತು ತೂಯೆರೆ ಪೋಡಿಗೆ. ಇತ್ತೆ ಸುದೆತ ನೀರ್‌ದ ಒಯ್ಲ್ ತಿಗಲೆ ನಡ್‌ಗಾವುಂಡು. ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಅಪ್ಪೆನ್ಲಾ ಕೊಡಮಂದಾಯನ್ಲ ನೆನೆತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊಡು ಬಾಕಿ ಮಲ್ತಿನ ಆಯನ ಕೋಲೊನು, ಬಜೀ ತಂಬಿಲೊಡು ಕರ್ತಿನ ತಪ್ಪಾಂಡ್. ಅರೆಗೋಲೊಡು ಮದಪಂದೆ ಕೊರ್ಪಾವೆ. ಮಾಪು ಮಲ್ಪುಲ ಪಂಡೆರ್. ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಮುಟ್ಟಾಯಡ ಬರ್ಪಿನ ಅರೆಗೋಲೊಗು ಸಂದಾವೆ. ಎನ್ನ ಕರಿಯಣಿ ಮೂಂಕುತಿ ಮಾರ್ದ್ ಆಂಡಲಾ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಯೆರ್.

ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಪದವುಡು ಬೇಲೆದ ಜನೊಕುಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದ್ ಇತ್ತಿನ

ಸದಾಶಿವಗ್ ಮರವೂರುದ ಕಟ್ಟ ಕಡಿಂಡ್, ಮಿತಿ ಸೋರ್ಕಿನ ಬೊಳ್ಳೊಗ್ ತಾವು ತಿಕಾಣಿ ಇಜ್ಜಂದೆ, ಬೈಲ್‌ಡ್ ದಾನೆ ಮಾತ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಆಯಗ್ ಸುದ್ದಿ ಏರಾ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೇಲೆದಾಕ್ಲೆನ ವಿಲೇವಾರಿನ್ ಆಯೆ ಅಡೆಗೆ ಉಂತಾದ್, ರಡ್ಡ್ ಜನ ದೋಸ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಅಣೆ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬೀಸ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ.

ಬತ್ತ್‌ದ್ ದಾಯಿತ ತೂಪುಣಿ! ಕತೆ ಒಂಜೆಕ್ ಒಂಜಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಬೊಳ್ಳೊಡು ಪೋದು ಸುದೆ ಕರೆಕ್ ಆತೆರ್. ಸದಾಶಿವೆಲ ಮುದ್ದೆಲ ಸೊಂಟೊಗು ಬಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ಸದಾಶಿವೆ ಅಪ್ಪೆನ ಆಸೆನ್ ಕಳೆತೆ. ಈ ರಣರಂಪೊಡು ಸಮತ ಜವನೇರ್ ನೀಂದ್‌ದ್ ಒರಿದ್ ಬರ್ಪಿನಿ ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನಲ್ಕಂತಿನ ಪ್ರಾಯ ಕರಿನ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವು ಒರಿಯುನ ಎಂಚಲಾ ಕಷ್ಟನೆ!

ಬ್ರಹ್ಮೆ ಎಡ್ಡೆ ಒತ್ತುದು ಆರ್ನ ಆಯುಸ್ಸೊನು ಬರೆದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ತಾರೆದ ಅಡ್ಡೊನುಲಾ, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಗುವೆಲ್ದ ಬಾಯಿನ್ಲಾ ಅಮತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನೇಲುನ ಅಪ್ಪೆನ್ ತೂದು ಜೂವೊಡು ಉಲ್ಲೆರತ್ತಾಂದ್ ಒರ ಆಯಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಆಂಡ್. ಬೊಳ್ಳದ ನೀರ್‌ಡ್ ಗಂಟೆಗಟ್ಲೆ ಬೊದುಲ್ದ್, ನೀರ್‌ಡ್ ಲುಂಬುದು ದೆತ್ತಿನ ರಚ್ಚದಲ್ಕಂತಿನ ಆರೆನ ಮೋನೆನ್ಲಾ, ಆರ್ನ ಅವಸ್ತೆನ್ಲಾ ತೂದು ಸದಾಶಿವನ ತಿಗಲೆ ನಡ್‌ಗ್‌ಂಡ್. ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಮ್ಮಾ, ಏನ್ ಬತ್ತ್‌ದೆ. ಈರ್ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತೊನ್ಲೆ ಪಂಡೆ ಸದಾಶಿವೆ.

ಸದಾಶಿವೆಲ ಮುದ್ದುಲ ಕೂಡ್ದ್ ಆಯನ ಬಲ್ಲ್‌ದ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೋಡಿನ್ ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನ ಸೊಂಟೊಗು ಸುತ್ತುದು ಕಟ್ಯೆರ್. ಐತ ಆಧಾರೊಡು ಆ ನೀರ್ದ ಒಯಿಲ್‌ಗ್ ಎದುರಾದ್ ಪಿರವುಡು ಮುದ್ದೆ ಆರೆನ್ ಸೊಂಟೊದ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಸೋತುದು ಓಲ್ಲಾ ಮುರ್ಕುದು ಬುಡಂದಿನಲ್ಕ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೆಲಾನೆ ನೀಂದ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ನ್ ಬಡತ್ತಾಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನೀರ್ದ ಒಯ್ಲ್ ಮದಿಡಾಂಡ್. ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲದ ಚಿನೆಕ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಎತ್ತಾಯೆರ್.

ಬಂಟ್ವಾಲದ ಆನಿದ ನೇಲ್ಯ ಬೊಳ್ಳದ ಕತೆನೇ ಜನ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚಿ, ಬಗೆ ಬಗೆತ ಕತೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಈ ಸರ್ತಿ ಸೋಣದ ಅಖೈರಿಗ್, ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಲೆ ಕೊಯ್ಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನೆನ್ ಜೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಕಂಡದ ಕೆಸರ್‌ಗ್ ಸಮ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಬೊಲ್ಲ, ಎಂಕಲ್ನ ಊರು, ಏಲ್ ಕಾಲಲ ನೆನೆಪುಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಭಾವಗೀತೆ

ಸುರುಟು ಪೂಜನೀಯ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ದಿ. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು, ಅರೆನ ಮಾಪು ನಟ್ಟೊಂದು ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಭಾವಗೀತೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ 'ಎಲ್ಲೋ ಹುಡುಕಿದೆ... ಇಲ್ಲದ ದೇವರ...' ಈ ಗೀತೆನ್ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಓಲೋ ನಾಡಿಯೆ । ಇಜ್ಜಂದಿ ದೇವೆರೆನ್ ।

ಓಲೋ ನಾಡಿಯೆ । ಇಜ್ಜಂದಿ ದೇವೆರೆನ್ ।
ಕಲ್ಲ್ ಮಣ್ಣ್‌ದಾ । ಗುಡಿತುಲಯಿ ॥

ಮೂಲೇ ಇಪ್ಪುನ । ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹೊಲೆನ್ ।
ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಯೆನೆ । ಯಾನಿತ್ತೇ ॥

ಓಲುಂಡು ನಂದನ । ಓಲುಂಡು ಬಂಧನ ।
ಮಾತ ಉಂಡು ಈ । ನಮ್ಮ ಉಲಯಿ ॥
ಉಲಯಿದ ತೆಲಿನೀರ್ । ಕಲಂಕಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ।
ಅಮೃತದ ರುಚಿ ಉಂಡು । ನಾಲಾಯಿಡ್ ॥ ಓಲೋ ॥ 1 ॥

ಮುಟ್ಟನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ । ದೂರೊಡೆ ಉಂತುವ ।
ನಮ್ಮ ಹಂಕಾರದ ಕೋಟೆಡ್ ।
ಏತ್ ಕಷ್ಟೊನೋ । ಹೊಂದಿಕೆ ಪನ್ಪಿನ ।
ನಾಲ್ ದಿನತ ಈ । ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ॥ ಓಲೋ ॥ 2 ॥

ಪ್ರೇಮಕವಿ ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್

(ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರೆನ 'ಎಲ್ಲೋ ಹುಡುಕಿದೆ ಇಲ್ಲದ ದೇವರ'
ಭಾವಗೀತೆದ ತುಳು ರೂಪಾಂತರ)

ತುಳು ಸುದ್ದಿ

ಅಮರಾವತಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಬಿಕೂಟೊಡು ತುಳು

ಮೊರನಿ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ವಿಜಯವಾಡಡ್ ನಡತಿನ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಹುಭಾಷಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ 'ಅಮರಾವತಿ ಪೊಯೆಟಿಕ್ ಸಿಂಪೋಸಿಮಯ್ –2017' ಇನ್ಪಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿಮೇಳೊಡು ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ವತಿಡ್ದ್ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಭಾರತೊದ ಮಾತ ರಾಜ್ಯೊಲು ಅತ್ತಂದೆ ಇರ್ವೊ ವಿದೇಶೀ ರಾಷ್ಟ್ರೊಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸುಮಾರ್ ನೂತ ಐವೊ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ರಡ್ಡ್ ದಿನೊತ್ತ ಈ ಕವಿಮೇಳೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು 'ಅಮರಾವತಿ ಪೊಯೆಟಿಕ್ ಪ್ರಿಸಮ್–2017' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆಲೆನ ಮಲ್ಲ ಗ್ರಂಥ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಭಾರತೊಡ ಮಾತ ಅಂಗೀಕೃತ ಬಾಸೆಲತ್ತಾಂದೆ, ಜಗತ್ತ್‌ದ ಎಣ್ಪ ಬಾಸೆಲೆನ ಒಟ್ಟು 950 ಕಬಿತೆಲು ಈ ಗ್ರಂಥೊಡು ಸಂಗ್ರಹ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲ ಬಾಸೆದ ಕಬಿತೆ ಅವೇ ಬಾಸೆದ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಮುದ್ರಣ ಆಯಿನವತ್ತಾಂದೆ, ಅಯಿತ್ತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರ್ಜುಮೆಲಾ ಈ ಬೂಕುಡು ಉಪ್ಪುನವು ಉಂದೆತ್ತ ವಿಶೇಷತೆ ಆದುಂಡು. ಈ ಬೂಕು ಲಿಮ್ಕಾ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಗ್ ಸೇರಿನವು ಉಂದೆತ್ತ ವಿಶೇಷತೆ.

ಈ ಸರ್ತಿ ಈ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕವಿಕೂಟೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆ ಸೇರಿಯರ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ ಇಂಬೆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನ ಬೊಕ್ಕ ಮುತಾಲಿಕೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್.

ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರ, ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪೆನಿಲೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಈ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಬಿಕೂಟೊನು ಕರಿನ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು. ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರೊದ ವಿಧಾನಸಭೆತ್ತ ಸಭಾಪತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವೆದಿ, ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರ್, ವಿಜಯವಾಡದ ಮೇಯರ್, ಕೃಷ್ಣಾ ಜಿಲ್ಲೆದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆದಿ ಅತ್ತಂದೆ ಸರಕಾರೊದ ಮಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಲು, ಕಂಪೆನಿದ ಅಧಿಕಾರಿಲು ಕಬಿಕೂಟೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಕಬಿಕುಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಮರಾವತಿ ನಗರ, ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಕಾಲೊಡು ನಾಗರಿಕತೆದ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಕ್ಕ್ ಬಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪೇಂಟೆ. ಬುದ್ಧನ ಅವಶೇಷ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗೆಲಾ ಅಂದ್. ಕೃಷ್ಣಾ ಸುದೆತ್ತ ಬರಿಟುಪ್ಪುನ ಈ ಪುರಾತನ ನಗರೊ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸುಲೆನ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಬಿಕೂಟೊಲು ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪರಂಪರೆ ಮೆರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಸುದೆತ್ತ ಒಂಜಿ ಬರಿ ವಿಜಯವಾಡ, ನನೊಂಜಿ ಬರಿ ಅಮರಾವತಿ. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕಂಪೆನಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರ ಕಬಿಕೂಟೊದ ಪರಂಪರೆಗ್ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕೊರುದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಬಿಕೂಟೊನು ಇತ್ತೆ ವರ್ಸೊಗೊರ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು. ತುಳುಕ್ಕ್ ಕಡೀರಾದ್ ಇತ್ತೆ ಅಮರಾವತಿಡ್ ಈ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಬಿಕೂಟೊಡು ಮಾನಾದಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದುಂಡು.

ಪರ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ....

ತೌಳವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

(ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ)

ಲೇಖಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್

ಬೇಕಲ ರಾಮನಾಯಕ, 1937, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್, ಮಂಗಳೂರು

ಬೇಕಲ ರಾಮ ನಾಯಕೆರ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಮಾಸ್ಟ್ರ ಆದಿತ್ತಿನಾರ್. ಕಂಠೀರವ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂದು ಇಂಚಿತ್ರಿ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳು ಜಿಲ್ಲೆದ ಚರಿತ್ರೆಲೆಗ್ ಸಂಬಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಳೆನ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋಟೆಯ ಕಥೆಗಳು (1934) ದ್ವಜ ವಂದನೆ, ಬಾಲಗೀತೆ (1943) ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಈ ನಾಟಕ ಬರೆದ್ ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸೋವೊಡು ಗೊಬ್ಬಾದ್ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆತಿನ ಕೃತಿ ಅತ್ತಂದೆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ಪ್ರದರ್ಶನೊಡು ಉಡಿಗೆರೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. 55 ಪುಟತ್ತ ಈ ಬೂಕುಡು ಸುರುಟ್ಟು ನಾಟಕ ಕಡೆಕ್ಕ್ 28 ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪದೊಕ್ಕುಲುಲಾ ಉಂಡು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕುಡ್ಲದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ 1937ಟ್ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಬಗೆಟ್ ಲೇಖಕೆರ್ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್ .... ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಐತಿಹ್ಯೊಲು ದಿಂಜಿದುಪ್ಪುನವು ಈ ನಾಟಕದ ತಿರ್ಲ್. ವೇಲಾಪುರ ಮಹಾತ್ಮೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷದ ಪಿರವುಡು ನೇತ್ರಾವತಿಡ್ದ್ ಪಯಸ್ವಿನಿ ಮುಟ್ಟ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಡ್ದ್ ಪಡ್ಯಾಯಿ ಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪು ತೌಳವೊಗು ಮಾಯಾಪುರ (ಮಾಯಂಪಾಡಿ) ರಾಜಧಾನಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ವೀರವರ್ಮೆ, ಚಂದ್ರಾಂಗದ, ಸುಶೀಲಾದೇವಿ, ಜಯಸಿಂವೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ರಾಜೆ ರಾಣಿನಕುಲು ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್....

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪುರಾಣೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಕದಂಬ ವಂಶದ ಮಯೂರವರ್ಮೆ ತೌಳವ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳದ ಅದಿಕಾರೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಶ್ಯಪೆರ್ ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಬೆರಣೆರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೌಳವದ 32 ಗ್ರಾಮಲೊಡ್ ನಿಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಜಧಾನಿ ಆದಿತ್ತಿ ಜಯಂತಿಕಾ ಪೇಂಟೆಡ್ ವೈಬವೊಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಯನ ಮಗೆ ಲೋಕಾದಿತ್ಯೆ ಪಟ್ಟೊಗು ಬನ್ನಗ ಹುಬ್ಬಾಸಿಕೆ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ ರಾಜ್ಯೊನು ಆಳೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಮಯೂರ ವರ್ಮೆ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತಿ ಬೆರಣೆರ್ ಪಿರ ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಉಂದು ಮಾತ ಸರಿಯಾ ತಪ್ಪಾ ಪಂಡ್ದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಸ್ಥಳಪುರಾಣದ ವರ್ಷೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ಚರಿತ್ರೆದ ಕಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋಜುಂಡು. ಅವೆಡ್ದಾವರ ಕಾಲನಿರ್ಣಯೊನು ಇತಿಹಾಸಗಾರೆರೆಗ್ ಬುಡ್ದು ಉಂದೆನ್ ಮಾತೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಕನತ್‌ದ್ ನಾಟಕೊನು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ನೆತ್ರ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹೊಗು ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಪುರಾಣ, ಉ.ಕನ್ನಡ ಗಜೆಟೀಯರ್, ದ. ಕನ್ನಡ ಮೆನುವಲ್ ಇಂಚಿತ್ರಿ

ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆತಿನ ಉಡುಪಿದ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರ್ ಅದಿತ್ತಿ ಸೀತರಾಮಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್. ಎಂಕಲ್ನ ಊರುದ ವೀರ ಪುರಷೆರ್‌ನಗಲ್ನ ಪರಿಚಯ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಆತ್‌ಜಿ. ಬಿ. ರಾಮ ನಾಯಕೆರ್ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆಯಿ ಲೋಕಾದಿತ್ಯೆ, ಜಯಸಿಂಹೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವೀರ ಪುರುಷೆರೆ ಕೆಲವು ಕಥೆತ್ತ ಭಾಗೊಲೆನ್ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ದ್ ಅಜತ್‌ದ್ ಐಕ್ ತೌಳವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ವೀರರಸ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿ ದೃಶ್ಯಕಾವ್ಯೊದ ರೂಪೊನು ಕೊರ್ದುಃ ಓದುನಗಲ್ನ ಕೈಕ್ ದೀತಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿ. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಓದುನಗುಲು ನಮ್ಮ ಊರುದ ವೀರ ಪುರುಷೆರೆ ಚರಿತ್ರೆ ತೆರಿಯೆರೆ ಗೇನ ಕೊರ್ಯರೆ ಅವಕಾಶ ಆವು. ನೆಟ್ಟ್ ಕಲ್ಪನೆದ ಭಾಗ ಏತ್ ಚರಿತ್ರೆದ ಭಾಗ ಏತ್ ಪಂಡ್ದ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪುನವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ಗ್ರಂಥೊಗು ಯೋಗ್ಯವಾಯಿನ ಮನ್ನಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಥೆಕ್ಕುಲು ನನಲಾ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕ್ಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಆದುಂಡು.

81 ವರ್ಷದ ಪಿರವುಡು ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕೃತಿ ಆಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ, ರಾಜೆರ್‌ನಗಲ್ನ ಆಡಳಿತೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಪಗದ ಕಾಲದ ಬದ್‌ಕನ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಯಿನವು ಆದುಂಡು.

ಕಂಬುಲ

ತುಳುವೆರೆ ತೂಲೆ ಉಂದು ತಮಿಳ್‌ದ ಒಗ್ಗಟ್ಟು
ಐಟಾದೇ ಗೆಂದಿಯೆರ್ ಅಕ್ಲ್ ಆ ಜಲ್ಲಿಗಟ್ಟು ॥
ನಮ ಮಾತ ಉಲ್ಲಾ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೈ ಬಾಯ್ಕಟ್ಟು
ಐಟಾದೇ ಆತಿನಿ ಕಂಬುಲೊಗು ದಂಬುಕಟ್ಟು ॥

ತಮಿಳೆರೆ ಇಪ್ಪಡೆಂಕ್ಲೆಗ್ ನಿಕಲೆನ ದಂಮುಲ
ನಿಕ್ಲೆಡ್ದೇ ಉದಾರಣೆ ಡಾತ್ರೊನ್ರೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಕಂಬುಲ
ಬರಡೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಆ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ದ ಕಾರ್‌ಬಾರ್
ತುಳು ಬದ್‌ಕ್ ಒರಿಪುನ ಲೆಮೊರ ಬಾರಿಜೋರ್

ಅಂದಣ್ಣಾ ತುಳುವೆರೆ ಕಾತೊನೊಡು ನಮ್ಮ ಕಂಬುಲ
ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಕೊರ್ದುಃ ಮಲ್ಪಡೆ ಅವೆನ್ ಕಲಕಂಬುಲ
ಅಂಚಾಂಡ ನಂಕ್ ಬೆಡಿ ದೀಪೆರ್ ಆ ಕೋರ್ಟ್ಃ ಆಪೆಟ್
ಮಲ್ಪೊಡಾವು ನಮ ಕಂಬುಲೊಗು ನಿಶ್ಚಿತ ಟಾಟ ॥

ಅಮೃತಾಕ್ಷರಿ

ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು

ಅಣಿ ಅರದಲ–ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ : ಒಂದು ವಿಲೋಕನ

ಬಿ.ಜಿ.ಎ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಹೆಚ್.ಬಿ.ಎಲ್. ರಾವ್
ಪ್ರಕಾಶನ : ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ, ಮುಂಬಯಿ
ವರ್ಷ : 2016
ಪುಟಗಳು : 404 ಬಿಲೆ : 1000

ಈ ಬೂಕು ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆದ್ 2017ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಗ್ರಂಥ ಉಡುಪಿದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಂಗಕಲೆಕ್ಕುಲೆ ಅದ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಘಟಕ ಜಂಟಿಯಾದ್ ಆಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿನ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಕೋಲ, ನೇಮ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂದರ್ಭೊಲೆಡ್ ವೈಭವೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಣಿಕ್ಕುಲೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೊಕ್ಕ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆದ ವಿಷಯೊಡು ಮೂಜಿ ದಿನ ನಡಪಾಯಿನ ಕಮ್ಮಟೊಡು ಒಟ್ಟುಪಾಡಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ದಿವೊಂದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿನವು ಆದುಂಡು.

ಸುಮಾರ್ ಐವ ಜನ ಭೂತೊಗು ಕಟ್ಟುನಕುಲು, ವಿಷಯ ತಜ್ಞೆರ್, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಲಾದ್, ಡಾ. ವೈ.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, ಕೆ. ಎಲ್. ಕುಂಡತ್ತಾಯ, ಮೊಕುಲು ಭೂತ ಕಟ್ಟುನಕಲ್ನ ತಂಡೊಲೆನ್ ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ಕಮ್ಮಟೊನು ನಡಪಾದೆರ್. ಲಚ್ಚೇಂದ್ರೆರ್ ದಾಖಲೀಕರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ವಹಿಸೊಂದೆರ್ದ ಯಜ್ಞ, ಅಸ್ಟ್ರೋಮೋಹನ್, ಹರ್ಷ ಮೊಕಲ್ನ ಫೊಟೊತ್ತ ಕೈ ಚಳಕ ನೆಟ್ಟ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂದ್‌ಂಡ್.

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಾಶಕೆರಾಯಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಪರವಾದ್ ಎಚ್ ಬಿ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಸುರುಟ್ಟು ಅಣಿ ಅರದಲ–ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ ಪಂಡ್ದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ತೆರಿಪಾದೆರ್. ಕಮ್ಮಟೊನು ಸಂಘಟನೆ ಮಲ್ತಿನ ರಂಗಕಲೆಕ್ಕುಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಹೆರಿಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರು ಅಣಿ ಅರದಲ– ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ– ಮೈದಾಳಿದ ವೈಭವ ಪಂಡ್ದ್ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಬರೆತೆರ್. ಅಧ್ಯಯನ ಕಮ್ಮಟೊಡು ಪಾಲ್ ದೆತೊಂಡಿನ ಡಾ. ಯು. ಉಪಾದ್ಯಾಯ, ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ, ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮೊಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಭಾಷಣೊಲೆನ್‌ಲಾ ಈ ಬೂಕುಡು ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

400 ಪುಟದ ಈ ಗ್ರಂತೊಡು 200 ಪುಟತ್ತಾತ್ ಪೋಟೋಕ್ಕುಲು ಉಂಡು. ಅಣಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಹಂತೊಲು, ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ, ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆದ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ಲೆ ಚಿತ್ರೊಲು, ಕಮ್ಮಟೊಡು ತಯಾರಾಯಿನ ವೇಶೊಲು ಅಂಚೆನೆ ಕೊಡಿಯಡಿತ್ತ ವೇಶೊಲು ಪನ್ಪಿ ಐನ್ ವಿಭಾಗೊಲೆಡ್ ಫೊಟೊಕ್ಕುಲು ಉಂಡು. ಅಣಿ ಅರದಲ, ಪದ್ದೆಯಿ, ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ, ಕಟಿಬಯಿರೂಪ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಐನ್ ವಿಭಾಗೊಲು ಉಂಡು.

ಬನ್ನಂಜೆ ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ, ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ, ಡಾ. ಯು.ಪಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಡಾ. ಆಶೋಕ ಅಳ್ವ, ಡಾ. ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್ ಮೊಕಲು ಬೂಕುಡುಪ್ಪು ಫೊಟೋಕ್ಕುಲೆಗ್ ಅಡಿ ಬರವು ಬರೆತೆರ್. ಡಾ. ವೈ. ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಬಾಬು ಶಿವ ಪೂಜಾರಿ, ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಜಿ. ಪ್ರಸಾದ್ ಮೊಕಲ್ನ ಆಜಿ ಲೇಖನೊಲು ಅತ್ತಂದೆ 1435 ಭೂತೊಲೆ ಪಟ್ಟಿ ನೆಟ್ಟುಂಡು. ವೇ.ಮೂರ್ತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಪ್ರಸಾದ ಅಸ್ರಣ್ಣ, ವಿದ್ವಾನ್ ಗುಂಡಿಬೈಲು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್ಟ, ವಿದ್ವಾನ್ ಕುಮಾರ ಗುರು ತಂತ್ರಿ, ವೆ.ಮೂ ಕೇಂಜ ಶ್ರೀಧರ ತಂತ್ರಿ ಮೊಕಲ್ನ ಲೇಖನೊಲುಲಾ ಉಂಡು.

ಕೆ.ಎಲ್. ಕುಂಡಂತಾಯೆರ್ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಗ್ರಂಥೊಗು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ನಡುವಣ ಲೋಕದ ನಡೆಯಲ್ಲಿ, ಪದಿಮೂಜಿ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಸಂದರ್ಶನ, ಮೂಜಿ ಲೇಖನ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದೊಕ್ಕುಲೆ ಸಂಗ್ರಹ ಇಂಚ ಇಡೀ ಗ್ರಂಥೊನು ದಾಖಲೀಕರಣದ ರೂಪೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನವು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಬೆರೆಣೆರೆ ಭೂತೊಲು, ಮುಸ್ಲಿಂ ಭೂತೊಲು, ಕನ್ನಡ ಭೂತೊಲು, ಪಿಲಿಕೋಲ, ಹನುಮಂತ ಕೋಲ, ಸರ್ಪಕೋಲ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿವರೊಲು ಉಪ್ಪು ಅಪೂರ್ವ ಲೇಖನೊಲು ನೆಟ್ಟುಂಡು.

ದೈವಾರಾಧನೆದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಈ ಗ್ರಂಥ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಅಕರ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಓದುನಗ 1891ಟ್ಟ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಅಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್ ಬರೆತಿ ತುಳುವೆರೆಡ್ ನಡಪು ಭೂತ ಸೇವೆ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡ್ದು ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಸಮಗ್ರ ದಾಖಲೆ ಉಂದಾದುಂಡು.

ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ಮುಖಪುಟೊ, ಅಚ್ಚಿಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಸಮಗ್ರ ದಾಖಲೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುನ ಕಜ್ಜ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಮಾಲಕೆರಾಯಿನ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರ್ ನೆಕ್ಕಾದ್ ಈ ಗ್ರಂಥೊಗು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರೊಡ್ದು 'ಪುಸ್ತಕ ಸೊಗಸು' ಸುರುತ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ಲಾ ಪಡೆತೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂಕುಲು ನನಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮ, ಬದ್‌ಕ್, ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲೆ ದಾಖಲೀಕರಣ ನನಲಾ ನಡಪಡ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಎಂಕಲ್ನ ಆಶಯ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಾಗಾರ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅರಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಿಂಚಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಗು ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ ಸುಮಾರು 3000 ಮುಟ್ಟ ಗ್ರಂಥೊಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಓದುಗೆರೆಗ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ವಿಂಗಡನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಂಗ್ರಹೊನು ಹೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ಜಾನಪದ, ಮರ್ದ್, ದೈ ಮರೊಕ್ಕುಲು, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಲು, ಗೊಬ್ಬು, ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲು ಇಂಚ ಮಾತ ವಿಭಾಗೊಡು ಪ್ರಕಟ ಆತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ ಓದೆರೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುನವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉದ್ದೇಶ.

ಈ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊನು ಬುಲೆಪಾವೆರೆ ಕೊಡುಗೈದಾನಿಲು ತನ್ಕುಲೆ ಸಂಗ್ರಹೊಲೆಡ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದಿನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂದ ಪಡೆಯಿ ವಾ ಭಾಷೆಡ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿ ಬೂಕುಲೆನ್ಲಾ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊದ ಸಂಗ್ರಹೊಗು ದಾನ ರೂಪೊಡು ಕೊರ್ದ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊನು ಬುಲೆಪಾವೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಪುಸ್ತಕಾಭಿಮಾನಿಲೆಡ ಮೋಕೆಟ್ ವಿನಂತಿ ಮಲ್ಪುವ.

ದಾನ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ದಾನ ಕೊರಿನಕಲ್ನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ಪುವ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಬತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕದ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆದಕುಲು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಕುಲು ಅಗಲ್ನಲ್ಪ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮಲ್ಪು ಕಜ್ಜೊಗು ಜತ್ತೆರ್ದ್ ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಡೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುವ. ಅತ್ತಂದೆ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಭಾಷೆ ಕಲ್ಪಾವುನ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಮಾತೆಟ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಗ್ರಂಥಾಲಯೊನು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಹಾಯ ಆಪುಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪತ್ರಾಗಾರ

ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಆದುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತಾಳೆಗರಿ, ಕೈಕಾಜಿದ ಬರವು, ಡೈರಿ, ಕಡತ ಪೋಟೋ ಉಂದೆಕ್ಕುಲು ಮಾತಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಡು ಇತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಬೇತೆನೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೋಪಾನ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಂಗ್ರಹೊಡು ಕೆಲವು ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಕ್ಕುಲು, ಪತ್ರಿಕೆಲು, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಲು

ಅತ್ತಂದೆ ಫೋಟೋ, ಅಡಿಯೊ ವಿಡಿಯೊ, ಸಿಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಸಂಗ್ರಹೊಲು ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಪತ್ರಾಗಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆನೇ ಜೋಪಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಈ ಪತ್ರಾಗಾರೊಗು ತನ್ಕುಲೆಡ ಇತ್ತಿನ, ಕಡತ, ಕೈಬರವು, ತಾಳೆಗರಿ, ಫೋಟೊ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಥೆ ಪನ್ಪಿ ದಾಖಲೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಪರಾ ಬೂಕುಲೆನ್ ವಾ ಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಈ ಪತ್ರಾಗಾರೊಡು ಜೋಪಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಒರಿಪಾವೊಲಿ.

ಮೋಕೆದ ತುಳು ಬಂದುಲೆ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಒರಿಪೆರೆಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾಡೊಂಡಿ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಕೈಜೋಡ್ಯಾಲೆ. ನಿಕಲ್ನ ಸಂಗ್ರಹೊಡು ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕೊರೊಲಿ ಪಂಡ್ದ್ ಇತ್ತಿನೆನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿಪಾಯರ್ಡ ಅವೆನ್ ಕನವೆರೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಬಿ.ಜಿ.ಎ

ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಬೇಲಿದ ಬಲ್ಲೆಡೆ, ಮಾಲ್‌ದಿ ಬೂರುಡು
ಅರಲ್‌ಂಡ್ ದೊಡ್ಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಕುರ್ವೆನ್ ಪತೊಂದು ಕೊಯ್ಯೆರೆ ಪೋಯೊಲು
ಸೇಲೆದ ಪೊಣ್ಣು ಮೆಲ್ಲಗೆ
ತೆಗ್ಲೆದ ನಡುರ್ದು ಮುಗುರುನು ಕೊಯ್ಯೊಡು
ಬಿರಿಯೆರೆ ದುಂಬು ತುರಿಯೊಡುಗೆ
ಬಿರಿನಗ ಬರ್ಪುನ ಗಂಮ್ಮಂದ್ ವಾಸನೆ
ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಪೂರ ಕಮ್ಮೆನಗೆ
ದೊಂಬುಡು ಬಾಡಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೂರು
ಬರ್ಸದ ಸಾದಿ ತೂಪುಂಡುಗೆ
ಸುರೂತ ಪನಿಕೆ ಮೈ ನಿಲಿಕೆ
ಮುಗುರುದ ಪದ್ದೈ ದೀತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ದೇವೆರೆ ಪಾದೊಗು ಭಕುತಿಡ್ ದೀವೊಡು
ನೈತಿನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಲೆನ್‌ಗೆ
ಮದಿಮಲೆ ಐತಗ್ ಐಸಿರ ಕನಪುನ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಲ್ಲಿನೆ ಪಾಡೊಡುಗೆ
ದಾಜಿ, ಸೂಜಿ, ಉಡುಪಿದ, ಊರುದ
ದುಂಡು, ಚೆಂಡ್, ಮರ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಒಲೇ ಪೋಂಡಲ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಪುನ
ಪೊರ್ಲುದ ಕುಡ್ಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆ.

ಕುಶಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್
ಕಣ್ವತೀರ್ಥ

ಕಿರಿಯೆರ್ನ ಲೇಖನೊ

ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಗ್ ಎದುರಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಕಷ್ಟೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ

ಸ್ವಾತಿ ಎನ್ ಎಸ್

"ಏತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ ನಮ ತುಳು । ಸಾರೊ ಎಸ್‌ಳ್‌ದ ತಾಮರೆ । ಫಂಡಿ ಬಾಯಿಡ್ ಕೇಂಡಿ ಕೆಬಿಟ್ । ಉರ್ಕುಂಡಮೃತದ ನುರೆ ನುರೆ ॥" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತಿನಾರ್ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ ಮೇರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲುದ ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ನಮ ಇನಿ ಒರಿಪಾವುನಂಚಿನ ಅಗತ್ಯೊ ಬೊಕ್ಕ ಸವಾಲ್ ನಮ್ಮ ಎದುರುಂಡು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪಂಜುಲಿ ಪಾಡ್ದನವೊಂಜಿ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಇಂಚ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುಂಡು:

"ಸತ್ತಿಗೆ ದಾತ್ ಮಲ್ಲೆ, ಅರಿಯಣ ದಾತ್ ಉರುಂಟು । ಪಣವು ದಾತ್ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ತ್ । ತುಳುವ ರಾಜ್ಯ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು ॥" ತೋಜೆಂಡ್‌ಗೆ ಗಟ್ಟಜತ್ತ್ ಬಿರ್ಸಿನ ದೈವೊ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ದೇವೆರೆ ಆರಾಧನೆ, ದೈವಾರಾಧನೆ ಈ ಮೂಜಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನವು. ಪಿರಾಕ್ ದಿಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಮಾನಿ ನಾಗನ್ ಬಯ ಬಕ್ತಿಡ್ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಅವೊಂಜಿ ಪ್ರಕೃತಿದ ಆರಾಧನೆ. ಕಲ್ಲನಾಗನ್ ನಂಬುನು ಮಾತ್ರತ್ತ್, ಜೂವದ ನಾಗನ್ಲಾ ಆತೇ ಬಯಬಕ್ತಿಡ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾವುನ ತುಳುವೆರ್ ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ನಾಗಬನ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಗಬನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ದೈ–ಮರೊಕ್ಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರ್. ಸೂರಗೆ, ದೇವಸೊರಗಿತ್ತಿಂಚಿನ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ಮರೊಕ್ಲೆನ್ ದುಂಬುದಕ್ಲು, ತೆರಿದಿನಕ್ಲು ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ನಲ್ಕೆದಕಲ್ನ ನಾಗಕೋಲ ಪರವೆರ್ನ ಭೂತನಾಗ, ಬಾಕುಡೆರ್ ನಲ್ಕೆದಕಲ್ನ ಮೂಲಕ ನಡಪಾವುನ ಸರ್ಪಕೋಲ, ಮೇರೆರ್ನ ಕಾಡನಾಟ್ಯ – ಉಂದು ಮಾತ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಅಗತ್ಯೊನು ತೋಜಾವುಂಡು.

ಮಾಯಾದ ನಿಲೆಟ್, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಲೆಟ್, ಧರ್ಮದ ಒರುಟು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಲಿಮಡಲ ಕೊಡಿಯಡಿಟ್ ನೆಗೆತ್ ಬಯ್ದಿ ಧರ್ಮ ನಮ್ಮವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರನೇ ಉಸುರಾದ್ ದೀವೊಂದಿನಕುಲೇ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒವ್ವೊ ಇಲ್ಲಡ್ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತೆರೆಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸುರುಕು ಅಸರ್ ಕೊರ್ದು ಜೋಡು ಚೊಂಬುಡು ಬೆಲ್ಲನೀರ್ ಕೊರ್ದು, ಎದುಕೊನು ನಕುಲು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್. 'ಬಡಕಾಯಿ, ಬಾರ್ಕೂರು, ತೆನ್ಕಾಯಿ ನೀಲೇಶ್ವರ ಗಡಿ ಮುಟ್ಟ ಮೂಡಾಯಿ ಗಟ್ಟ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲಕೆರೆ ಮುಟ್ಟದ ಊರು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್. ಈ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ರಡ್ಡ್, ರಡ್ಡೆರೆ ಸಾರ ವರ್ಸೊಲೆನ ಪರತಿರಿ ಮೆರೆಯೊಂದಿಪ್ಪಿ ಸತ್ಯೊದ ನಾಡ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಲಿತಿನ ನಂಕ್ ನಮ್ಮನೇ ಆಯಿನ ಆಚಾರಣೆ, ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಕೃಷಿ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆಲು ಒಟ್ಟಾಯಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು–ಇಂದೆಟ್‌ಲಾ ಅಜಪೆರಾವಂದಿ

ಅವಿನಾಭಾವೊಡು ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನವು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇತ್ ಅತ್ತ್. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್‌ಲಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೆಯಿತ್ತ ಬುಳೆ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆನ ನತ್ತೆರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಆಧುನಿಕತೆ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಪಣವುದ ಮೋನೆ ಮಿತ್ತಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಈ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ನಮನ್ ಬುಡುದು ದೂರ ಪೋವೊಂದುಂಡು, ಕೈ ತತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಡೀ ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಕೆಯಿತ್ತ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಪಡಿಲ್ ಬೂರುದುಂಡ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣಗುಳು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪಣವುದ ಬುಳೆಕುಲಾಯಿನ ತಾರಾಯಿ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ರಬ್ಬರ್, ಕೋಕ, ಬೀಜ, ಪರಂಗಿ ಪೆಲಕಾಯಿ ಇಂಚಿನ ಬುಳೆಕುಲೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಪಡೆತ. ಇಂದೆದ್ದಾವರ ನಮ್ಮ ಬಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾಪುನ ಆಹಾರದ ಬುಳೆಕುಲು ಮಾಜಿದ್ ಪೋದು, ನಮ್ಮ ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗಾದ್ ಬೇತೆ ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ, ದೇಸೊಲೆನ್ ಅವಲಂಬಿಸಾವೊಡಾದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನ ತುಳುವೆರ್‌ನ ಪರ್ಬೊಲು ಇನಿ ಮಾಯ ಆವೊಂದು ಬರೊಂದುಂಡು. ತುಳುವರೆಗ್ ಇಡೀ ವರ್ಸೊಲಾ ಮಲ್ಪುನಾತ್ ಪರ್ಬ ಉಂಡು. ಆಟಿ ಕರಿಂಡ ಯಾವು, ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪರ್ಬೊಲು ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ಸೋಣ-ಸಂಕ್ರಮಣ, ಅಷ್ಟಮಿ, ಚೌತಿ ಪರ್ಬ, ತುಳಸಿಪರ್ಬ, ಮಾನೇಮಿ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಪಂಚಮಿ ವೃತ, ಪುದ್ದಾರ್, ನಾಗಮಂಡಲ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಬಿಸುಕಣಿ ದೀಪಿನಿ, ಉಂದು ಪೂರಾ ತುಳುವೆರೆ ಆಚರಣೆಲು. ಈ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲೊಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಂಡಲಾ ನೆಂಪು ದೀಮೊಂದು ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಯಾವು. ಆಂಡ ಅವು ಉಂತುದು ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಲೊಡು ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳುಭಾಸೆದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ತುಳು ಭಾಸೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಸೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್‌ದುಲಾಯಿದ ಒವ್ವೇ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುನ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಾಸೆ. ಇನಿ ಈ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ ದೂರಾದ್ ಅವುಲು ಕಲಬೆರಕೆ ಬಾಸೆ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ತುಳುನು ನಾಡ್‌ಂದಾತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ ಕಾರಣನೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆಲು. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಪೆತ್ತದ ಕತೆ ನಮಕ್ಕ್ ಪೂರೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನವೇ ಅವು ಕನ್ನಡದ ಕತೆ ಅಂಡಲಾ, ಅವ್ವೇ ರೀತಿದ ಮೌಲ್ಯ, ಆದರ್ಶೊಲ ನಮ್ಮ ತುಳು ಪರಪೋಕುದವುಲಾ ಆದುಂಡು. ಸೌಮ್ಯ ವಾಯಿನ, ಮೆತ್ತೆನೆ ಆದುಪ್ಪುನ ತುಳು. ಪರಪೋಕು ಪನ್ಪಿನ ಪೆತ್ತದ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪನ್ಪಿನ, ದುಷ್ಟ ವ್ಯಾಘ್ರೆ ಲಾಗಿದ್ ಬೂರುದಾತ್‌ಂಡ್. ಕತೆಟ್ಟ್ ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರನ ದುಷ್ಟತನೊನು ಮಾಪು ಮಲ್ಲುನ ಕೆಲಸೊನು ಪೆತ್ತ ಮನ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ತುಳುತ ಪರಪೋಕುದ ಮಿತ್ತಾಯಿನ ವ್ಯಾಘ್ರನ ಪೆಟ್ಟ್‌ನ್ ತಪ್ಪಾಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡೇ?

ತುಳು ಪರಪೋಕುದ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ, ಆವುಲು ಅಮ್ಮೆರ್, ಅಪ್ಪೆ, ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆ, ತಿದ್ದಮ್ಮೆ, ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಾಯಿನ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವುಲೊಂಜಿ ಮೊಗಸಾಲೆ, ಚಾವಡಿ, ಪಡಸಾಲೆ, ಅಡಿಪ್ಪಿಲ್, ಕುಚ್ಚಿಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು, ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಬಾರ್‌ದ ರಾಸಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಲ್ಲ್‌ದ ಬರಿಟೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಿದೆ, ಕಿದೆ ನಿಲಿಕೆ ಕಂಜಿ–ಕೈಕಂಜಿಲು, ದಪ್ಪೆರೆ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ನ ಬೋರ್ಲು–ಎರ್ಲು ಅವುಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಎದುರುಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಾಲ್. ಜಾಲ್ ಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆ, ಅಂಚನೆ ಬಯ್ತ ರಾಸಿ, ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಬೆಯಿಪುನ ಬಾರ್, ಬೈಯಿ ತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಬರ್ಪಿನ ಬಾರ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ, ಬೆಯ್ತಿ ಬಾರ್‌ನ್ ನುಂಗಾವುನ, ಅರಿ ಮಲ್ಪುನ –ಇಂಚ ಪೂರ ಕೆಲಸೊಲೆಡ್ ಪುರುಸೊತ್ತು ದಾಂತೆ ಮೈಮರೆಯಿನ ತುಳು ಜನಕುಲಿತ್ತೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಇನಿ ತುಳು ಬಾಸೆ ಅಳಿಯೆರೆ ಕಾರಣದಾದ ಪಂಡ ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿಲಾಯಿನ ಕುಡ್ಲದ ಜನಕುಲೇ, ತನ್ಕುಲೆನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಜೆರೆಂಡ, ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಏರೆಗ್ ಬೋಡು ಪನ್ಲೆಗೆ? ಭಾಷಣೊಡು ಮಾತ್ರ ತುಳು ಅಭಿಮಾನ, ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಬನ್ನಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ಯಾವು. ಆಂಡ ಕರಿನ ಸಲ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ದಿನ 283 ಜೋಕುಲು ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆಯಾದ್ ತುಳುನು ದೆತೊಂದೆರ್. ಅಕುಲು ತುಳು ಪರೀಕ್ಷೆನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆತೆರ್. ಈ ವರ್ಸ 445 ಜೋಕುಲು ತುಳು ಪರೀಕ್ಷೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಪೋಕುಲೆ ತುಳು ಪಠ್ಯದ ಮೂಲಕ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ತೆರಿಪವುನೆಂಚಿನ, ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊನು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ನನ ದುಂಬುಗು ನನಾತ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊನು ಶಾಲೆದ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ಎನ್ನ ಆಸೆ. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕೋಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ '69' ಪಂಡ್‌ದ್, ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಸಂಖ್ಯೆನ್ ಕೊರ್ತುಂಡು ಇಂಚ ಮಲ್ತಿಜ್ಜಿಂಡ ತುಳುಬಾಸೆ ಒರಿಯಂದ್. ತುಳುವೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸುರುಟು ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಕಲ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ತಾಳೆಗರಿನ್ ಓದೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಅಪಗ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಒರಿತಿನ ಪುಣ್ಯ ನಮಕ್ ಕಡೆಸುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಳ್‌ಗ್ ಎಡ್ಯೆನಾ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂತಿನಕಲ್ನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಓದೊಡು. ಬರೆಪಿನಾಯಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರೊಡು.

ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲು, ತುಳು ನಾಟಕೊಲು, ತುಳು ಒರಿಪವುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಂಡುಂದು ಕರೀನ 44 ವರ್ಸೊಂದಿಂಚಿ ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲು ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. 1970ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಪರದೆಡ್ ಮೆನ್ಕಿನ ತುಳುತ ಸುರುತ ಸಿನಿಮಾ 'ಎನ್ನ ತಂಗಡಿಡ್ದ್' 2011ನೇ ಇಸವಿದ ಮುಟ್ಟ 40 ವರ್ಸೊಡು 41 ತುಳು ಸಿನೆಮಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಿನೆಮಲಾ ಮಲ್ಪೆರೆ ಗೊತ್ತುಂಡುಂದು ತುಳುವೆರ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಆಂಡ ಇನಿ ಆಧುನಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಸಂದರ್ಭೊಡು ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಮಸ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಸವಾಲುಲು ಎದುರಾತೊ – ಯುನೆಸ್ಕೊ ಸಂಸ್ಥೆದ ವರದಿದ ಪ್ರಕಾರೊ ನಾಶ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳುಲಾ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪಿನವು ನಂಬೆರೆ ಆವಂದಿನ ಸತ್ಯ. ನನ ನಮ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುನೆಕ್ಕ್ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಶ್ರೀಮಂತವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮರತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರ್ನ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಅವೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ದು, ಅಕ್‌ಲೆನ ಮೂಲಕೊ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದುಂಬರಿತೊಂದು ಪೋಪುನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಲೇಖಕೆರೆನ ಉಡಲ್‌ದ ದುನಿಪುನು ಓದುದು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರಬಂಧ ಉಂದು. ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು

ತುಳು ಪಠ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (21-10-2017)

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಲೆಡ್ ಮೂಜನೇ ಭಾಷೆ ಆದ್ ತುಳು ಪಠ್ಯೊನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಲ್ಪು ಬಗೆಟ್ ತುಳು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಪದಾಧಿಕಾರೆಲೆ ಜತೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಅಡ್ಯಾರ್ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪಿ.ಎ. ಪುಜಾರಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ತುಳು ಸಂಘಟನೆದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್ನಕುಲು, ಸದಸ್ಯೆರೆನಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡಮಿದ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆರ್ಡ್ ನಡತಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ರೈ ಲೇಸ್‌ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಪಠ್ಯೊಲೆನ್ 35 ಶಾಲೆಲು ಅಳವಡಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಸುಮಾರ್ 1,647 ಜೋಕುಲು ಕಲ್ತೊದುಂದುಲ್ಲೆರ್. ದುಂಬಗ್ 200 ಶಾಲೆಡಾಂಡಲಾ ತುಳು ಪಠ್ಯ ನಡಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇರ್ದಿ ಸರ್ವ ಸಭೆಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುಕ್ಕಾದ್ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲುಲಾ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ, ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೆರವಣಿಗೆಡ್ ಸ್ತಬ್ದಚಿತ್ರೊ (1-11-2017)

ಕುಡ್ಲದ ನೆಹರು ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ನಡತಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೆರವಣಿಗೆಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪರವಾದ್ ಕಂಬಳ, ಕೃಷಿ, ಅರಾಧನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಬ್ದಚಿತ್ರೊನು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ತಾಲೂಕುಡೊಂಜಿ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ (10-12-2017)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾಡೊಂಡಿ ಪೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯಿ ತಾಲೂಕುಡೊಂಜಿ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಸುರುಟ್ಟು ಬಂಟ್ವಾಳದ ಸ್ಪರ್ಶ ಕಲಾ ಮಂದಿರೊಡು ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳವೆರೆ ದಿಬ್ಬಣೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಎ.ಸಿ.ಭಂಡಾರಿ. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ. ತೂಪರಿಕೆದ ಪ್ರದರ್ಶನೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಣೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್, ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಶಾಂತಿಗೋಡು, ಬಿ.ಎಚ್. ಖಾದರ್, ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ಕರ್ಕೇರ, ಪಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅಳ್ವ, ಸದಾಶಿವ ಬಂಗೇರ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಸಾಕಾರೊಡು ತುಳುನಾಡ ಐಸಿರ ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಚಿಣ್ಣರ ಲೋಕ ಮೋಕೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಸೇವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಚಾವಡಿ ಪಟ್ಟಾಂಗ ತುಳು ಪರಪುದ ಒರಿಪುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ತುಕರಾಂ ಪೂಜಾರಿ ವಹಿಸೊಂದು, ಅಬ್ದುಲ್ ರಝಾಕ್ ಅನಂತಾಡಿ, ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು, ಚೇತನ್ ಮುಂಡಾಜೆ, ನಾದ ಮಣಿನಾಲ್ಕೂರು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕಬಿಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ ವಹಿಸೊಂದು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾತೂರು, ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಶಾಂತಪ್ಪಬಾಬು ಸಜಿಪ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಕುಲಾಲ್, ರಾಜೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ಜಯಶ್ರೀ ಇಡ್ಕಿದು, ಸತೀಶ ಕಕ್ಯಪದವು, ಯತೀಶ ಕಾಮಾಜೆ, ರಶ್ಮಿ ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಪಾಲ್

ಕಬಿತೆ ಪಠಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಚಾವಡಿ ಪಟ್ಟಾಂಗ-ಸಾಗೊಳಿದ ಎರ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್ರು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂದು ಎಂ.ಕೆ. ಕುಕ್ಕಾಜೆ, ಸೀತಪ್ಪ ಕೂಡೂರು, ಜಯಶ್ರೀ ಚೌಟ, ಅದಿರಾಜ್ ಜೈನ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ರಂಗ್ ರಂಗಿತೊ ಲೇಸ್‌ನ್ ದಿ. ಬೊಂಡಾಲ ಜಗನ್ನಾಥ ಸ್ಮಾರಕ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ಶಂಭೂರುದ ಜೋಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ತಮ್ಮನದ ಲೇಸ್‌ಡ್-ಗಿರಿರಾಜ ವಗ್ಗ (ರಂಗಕರ್ಮಿ), ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಅಗರಿ (ಪುಲಮರ್ದ್), ಬಿ.ಆರ್ ಕುಲಾಲ್ (ರಂಗಭೂಮಿ), ವಾಸು ಪಂಡಿತ (ಪುಲಮರ್ದ್), ಅಣ್ಣು ಪೂಜಾರಿ (ಕಂಬುಲ), ಗೌರಿ ಪಾಲ್ತಾಜೆ (ಪದೆತಿ), ಎಸ್ ರಹಿಮಾನ್ ಸಾಹೇಬ್ (ಉರಗ ಸಂರಕ್ಷಣೆ), ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಅಚಾರ್ಯ (ಪುಲಮರ್ದ್), ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ (ಯಕ್ಷಗಾನ), ನಾರಾಯಣ ದಾಸ್ (ಧರ್ಮ ಕಜ್ಜ), ಅಂತೋನಿ ಪಿಂಟೊ (ಬೆನ್ನಿ), ಶಶಿ ಬಂಡಿಮಾರ್ (ತುಳು ಪತ್ರಿಕೆ), ಶೇಖರ ಪಂಬದ (ದೈವಾರಾಧನೆ) ಮೊಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಶಾಲ್ ಪೊದೆತ್‌ದ್ ತಮ್ಮಣ ಬಲ್ಮನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್.

ಬಯ್ಯಗ್ ದುನಿಪು ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಪದೊ ರಂಗಿತೊನು ನಯನಾಡ್‌ದ ನಾದ ಸಂಗೀತ ಕಲಾ ತಂಡದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ನಳಿನ್ ಕುಮಾರ್ ಕಟೀಲ್, ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಶಕುಂತಲಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸುದರ್ಶನ್ ಜೈನ್, ಬಿ.ಎಂ. ಅಬ್ಬಾಸ್ ಆಲಿ, ಮಹಮ್ಮದ್ ನಂದರಬೆಟ್ಟು, ಬಾಸ್ಕರ ಟೈಲರ್ ಮೊಕುಲು ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಸಿರಿ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಶಿವರಾಮ ಜೋಗಿ ಬೊಕ್ಕ ದೇಜಪ್ಪ ಬಾಚಕೆರೆ ಮೊಕುಲು ಪಡೆಯೆರ್. ಶ್ರುತಿ ನಾಟ್ಯಲಹರಿ ತಂಡದಕಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆಲು ನಡತ್ಂಡ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾಯೊಜನೆಡ್ ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಯಕ್ಷ ಹಾಸ್ಯ ವೈಭವ ನಡತ್ಂಡ್. ಗಾದೆ, ಎದುರು ಕಥೆ, ಅಜ್ಜಿಕತೆ, ತುಳು ಲಿಪಿ ಬರವು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ಪರ್ದೆಲು ಅತ್ತಂದೆ ಜಿಬಿಲಿ, ಉಪ್ಪುಮುಡಿ, ಕಾರ್‌ಕಂಬುಲ, ಲಗೋರಿ, ಪಾಲೆ ಬಂಡಿ, ಡೊಂಕಾಟ, ಗೋಲಿಗೊಬ್ಬು, ಕಲ್ಲಾಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ ಸ್ಪರ್ದೆಲು ನಡತ್ಂಡ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕುಲಕಸುಬು, ಪಿರಾಕ್‌ದ್ ಸೊತ್ತುಲೆ ತಯಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ತೂಪರಿಕೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ತುಳುವಚನ ಅನುವಾದ ಸಂಪುಟದ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ (26-12-2017)

ಬಸವ ಸಮಿತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ವಚನ ಅನುವಾದ ಸಂಪುಟದ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಲೇಸ್‌ನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಡ್ದ್ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡಪಾಂಡ್. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮಾದಿಕಾರಿ ಡಾ. ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಗ್ರಂಥೊನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಸವ ಸಮಿತಿ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸ್ವಾಗತ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿಲು. ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಸವ ಸಮಿತಿದ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿ ಎಸ್.ಐ. ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ವಚನೊಲೆನ್ ತುಳುಕ್ಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕುಲು ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

ವಿಚಾರ ಕೂಟ ಪಾತೆರಕತೆ (30-12-2017)

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ಶನಿವಾರ ಮದ್ಯಾಹ್ನ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ವಿಚಾರ ಕೂಟ ಪಾತೆರಕತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ಂಡ್. ಆನಿದ ವಿಷಯ ತುಳು ತರೆ ದೆರ್ಪುನ ಬಗೆ ನೆತ್ತ ವಿಷಯೊಡು ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ

ತುಳು ಪರಪುದ ಆಚರಣೆದ ಸ್ವರೂಪೊ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಅರಿವು ಪಚ್ಚೆ ಬಳಗ ಬಂಟ್ವಾಳ ಮೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಪದರಂಗಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾದ್ ವಾಸುದೇವ ಬೆಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಬರವುದ ಜವನೆರ್‌ನ ಬುಲೆ ಪರ್ಬ (3-1-2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ದಯಾನಂದ ಪೈ, ಪಿ. ಸತೀಶ್ ಪೈ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ರಥಬೀದಿ ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಕುಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬರವುದ ಜವನೆರ್‌ನ ಬುಲೆ ಪರ್ಬ ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊಣಾಜೆಡುಪ್ಪು ದೇವಂದ ಗುಡ್ಡೆ ಕೈತಲ್‌ದ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊಡು ನಡತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಲೇಸ್‌ದ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಸ್ಥಾನೊನು ಅಲಂಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್, ರಾಜಶೇಖರ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶೌಕತ್ ಆಲಿ ಇತ್ತೆರ್. ಸುರುಟ್ಟು ಪ್ರಾಸಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ನವೀನ್ ಕೋಣಾಜೆ. ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ತುಳು ಕೃಷಿ ಏರ್ತೆ-ಜಪ್ಪೆಲ್‌ದ ಸಂಗತಿಡ್ ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ ವಿಚಾರ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ಯಕ್ಷಗಾರ ಪರಂಪರೆ ವಿಷಯೊಡು ನಾಗವೇಣಿ ಮಂಚಿ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ದೊಂದಿ ಬೊಲ್ಪುಡು ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕೋಲಾಟ, ಗುಮಟೆ ನಲಿಪು, ನಲಿಕೆ ಭಜನೆ, ಬೊಕ್ಕ ಬರವುದ ಜವನೆರೆಡ್ದ್ ಪರಪ್ಪುನ ಪನಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾದ್ ತಾರನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ ಶತಮಾನದ ನೆಂಪು (12-1-2018)

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿ ಪೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶತಮಾನದ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಯಕ್ಷಗಾನದ ದಿಗ್ಗಜೆ ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ. ಶಶಿರೇಖಾ ಬಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಸ್ಥಾನೊಡು ಇತ್ತೆರ್. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕುಲೆನ ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುನು ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕುಲೆನ ಮಗೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರೈ ಮುಳಿಂಜಗುತ್ತು ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಮಹಿಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪನ್ಪಿ ಭಾಷಣೊನು ವಿದ್ಯಾ ಕೋಳ್ಯೂರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ದಿನಕರ್ ಎಸ್. ಪಚ್ಚನಾಡಿ ನಿರ್ದೇಶನದ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆನ್ ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿ ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಪೊರ್ಲುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುದ ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕುಲೆನ ಸುಮಾರ್ 18 ಜನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಐಸಿರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾದ್ ನಿರಂಜನ್ ರೈ ಮಠಂತಬೆಟ್ಟು, ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೋಪಾಲ್ ಅಂಚನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ ಮದಿಪು 2018 ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವ (17-1-2018)

ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜು, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಹಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘ, ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕೂಟ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ ಮದಿಪು 2018 ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವ ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ

ಅದ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನೊನು ಕೆ. ಅಭಯಚಂದ್ರ ಜೈನ್ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಲೇಸ್‌ದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಹೆಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ್ ರೈ. ಕೆ. ಶ್ರೀಪತಿ ಭಟ್, ಸುರೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಹಾಯಕೆರಾಯಿ ಕೊಟ್ರಯ್ಯ ಐ.ಎಂ.ರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಲು ನಡತ್ಂಡ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ವಿಷಯೊಡು ಮಧೂರು ಮೋಹನ ಕಲ್ಲೂರಾಯ, ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ– ಪಿ.ಎನ್ ಮೂಡಿತ್ತಾಯ, ತುಳು ಜಾನಪದ ಅಚರಣೆ ಬಗೆಟ್ ಕಮಲಾಕ್ಷೆರ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರಿಯೆರ್, ಬಯ್ಯಗ್ ನಡತಿ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಹೆಚ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ ಕೆ.ಪಿ. ಸುಚರಿತ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸುರೇಶ್ ಪ್ರಭು, ರಾಜೇಶ್ ಬಂಗೇರ, ಆಲಿಯಬ್ಬ, ಪ್ರೇಮನಾಥ ಮಾರ್ಲ, ಪ್ರವೀಣ್ ಪಿರೇರಾ ತಾಕೊಡೆ ಮೊಕುಲು ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಂಚಾಲಕ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ನಾಟಕದ ಸಾದಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರಣ (21–1–2018)

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಡುಪಿದ ತುಳುಕೂಟದ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ಉಡುಪಿದ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಭಾಭವನೊಡು ತುಳು ನಾಟಕದ ಸಾದಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿ. ಜಯಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನೊನು ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಷಯ ಮಂಡನೆದ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಪ್ರಕಾಶ್ ಸುವರ್ಣ, ಅಶ್ವಥ್ ಬಾರದ್ವಜ್, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಯಾದವ್ ವಿ. ಕರ್ಕೇರ ಮೊಕುಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ಂಡ್.

ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (27–1–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ವಾಮನ ನಂದಾವರ್ ಬರೆತಿನ ತುಳು ಕಥೆತ್ತ ಗೊಂಚಿಲ್ ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆದ ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕಲು, ಐತವೇ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಆಯಿನ ನಗೆಬಗೆಯ ಕಿರು ಕಥೆಗಳು ಬೊಕ್ಕ ಐತವೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಅನುವಾದ ಇಂಚ ನಾಲ್ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬಿ. ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿ.ಎಂ. ರೋಹಿಣಿ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಪಂಡೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅದ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಸಾದ್ಯತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಸವಾಲುಲು ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣ (6–2–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಶಾಲೆದ ಮುಖ್ಯ ಗುರುಕ್ಕುಲೆನ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಷಾ ಕಲ್ಪಾವುನ ಸಾದ್ಯತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಸವಾಲುಲು ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ವೈ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಪ್ರವೀಣ್ ಮಾರ್ಟಿಸ್, ಪಿ. ನರಹರಿ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಗಣನಾಥ್ ಎಕ್ಕಾರ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಕಲ್ಪಾವುನ ಅಗತ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಭಾಕರ್ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ ಪಠ್ಯ ಕಲ್ಪಾವುನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಪುನೆಪಾಟ ಅಳವಡಿಕೆ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆದ ತೀರ್ಮಾನೊಲು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಒಣಸ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಮಂಜುಳಾ ಬಿ.ಎಲ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಸುಮಾರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಾಲೆದ 136 ಗುರುಕ್ಕುಲುನಕುಲು

ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ದ್ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಅಳವಡಿಕೆ ಎಂಚ, ತುಳು ಪಠ್ಯ ದಾಯೆ, ನೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ ಚರ್ಚೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಅಳವಡಿಕೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ತುಳುವೆರೆಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಚಾಲಕ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ದುರ್ಗಾ ಮೆನನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ನವಸುಮ ರಂಗೋತ್ಸವ–2008 (7–2–2018)

ನವಸುಮ ರಂಗಮಂಚ, ಕೊಡವೂರು ಮೊಗಲು ನಡಪಾಯಿನ ನವಸುಮ ರಂಗೋತ್ಸವ–2008 ಪನ್ಪಿ 2 ದಿನತ್ತ ನಾಟಕ ಉತ್ಸವೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುದ ರಡ್ಡನೇ ಲೇಸ್ (9–2–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಳ್ವಾಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬೆದ್ರದ ವಿದ್ಯಾಗಿರಿಟುಪ್ಪು ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಕುವೆಂಪು ಸಭಾಂಗಣೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾವುನ ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುದ ರಡ್ಡನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕವಿ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ ಸಾಹಿತ್ಯಾವಲೋಕನ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೇಸ್‌ನ್ ಎಂ. ಮೋಹನ ಆಳ್ವೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರು ಅದ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದೆರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಎಂ. ಜಯರಾಮ ಅಡಿಗ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಅಡಿಗೆರೆ ಕಾವ್ಯ: ಸ್ಮೃತಿ–ವಿಸ್ಮೃತಿ– ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ತೋಳ್ಪಾಡಿ, ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಯುವಜನಾಂಗ– ವರದರಾಜ ಚಂದ್ರಗಿರಿ, ಅಡಿಗರ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ–ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕುಲು ಈ ಮೂಜಿ ಗೋಷ್ಠಿಲೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮದ್ಯಾನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಡಾ. ಕುರಿಯನ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತ್‌ದ್ ಬಿ. ಜನಾರ್ಧನ ಭಟ್ ಮೇರ್ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಚಾಲಕ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಪ್ರಭಾಕರ್ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಹಕಾರ (9–2–2018)

ವನಸುಮ, ಮೂಡಿಗೆರೆ ಮೊಗುಲು ತುಳುನಾಟಕದ ಬಗೆಟ್ ನಡಪಾಯಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಹಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೆರೆ ನೆಂಪು (11–2–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸುರತ್ಕಲ್‌ದ ಬಂಟರ ಸಂಘದ ಸಹಕಾರೊಡು ಸುರತ್ಕಲ್‌ಡುಪ್ಪು ಬಂಟರ ಭವನೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಚಸ್ಪತಿ ಶೇಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಸಂಸ್ಮರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶಿವರಾಮ ಜೋಗಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರು ಅದ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಭಾಸ್ಕರ್ ಕೆ. ಪಡುಬಿದ್ರಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಉಲ್ಲಾಸ್ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಬತ್ತಿತೆರ್. ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತೆ ರಾಯಿ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ಕುಳಾಯಿ ಮೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಡಿ. ಮಾದವ ಬಂಗೇರ ಕೊಳ್ತಮಜಲು ಮೆರೆನ ಸಂಯೋಜನೆಡ್ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಕೂಡುವಿಕೆಡ್ ಯಕ್ಷಹಾಸ್ಯ ನಾಟ್ಯ ವೈಭವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಚಾಲಕ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ನರೇಶ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಅಮ್ಮನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುದ ಮೂಜನೇ ಲೇಸ್ (18–2–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಗಂಗೋತ್ರಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಉಚ್ಚಿಲದ ಕಲಾಗಂಗೋತ್ರಿ ವಠಾರೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಶತಮಾನದ ನೆಂಪುದ ಮೂಜನೇ ಲೇಸ್ ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಬೋಳಾರ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಬಯ್ಯಗ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉದಿಪನೊನು ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಅದ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನೊನು ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರ್ ಸಂಸ್ಮರಣಾ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಎಂ.ನಾ. ಚಂಬಲ್ತಿಮಾರ್ ಮೇರ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ವಿಚಾರೊಡು ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಲಾಗಂಗೋತ್ರಿದ ಸತೀಶ್ ಕಾರಂತ, ಸದಾಶಿವ ಮಾಸ್ಟ್ರ, ತಾರನಾಥ ಗಟ್ಟಿ ಪಿಲಿಕೂರ್, ಬಾಬು ಗಟ್ಟಿ ಕೋಟೆಕಾರ್ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ರಾತ್ರೆ 10 ಘಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಪ್ರಸಿದ್ದ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಕೂಡುವಿಕೆಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿ ತಾರನಾಥ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ ಎಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಐಸಿರಿ 2018 (23–2–2018)

ಅಕಾಡಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಘ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರ್ಬ ತುಳು ಐಸಿರಿ 2018 ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಚ್. ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಲಯನ್ ಇಂದ್ರಾಳಿ ಜಯಕರ ಶೆಟ್ಗಟಿ, ಡಾ. ಸಂಧ್ಯಾ ಆರ್. ನಂಬಿಯಾರ್ ಮೇಲ್ತ್‌ಟ್ಟ್‌ಡಿತ್ತೆರ್. ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜುದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರ್ಬ ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಪ್ಪುದ ಪಲ್ಲಟೊಲು ಇಚಾರ ಕೂಟೊ (23–2–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಪದುವಾ ಕಾಲೇಜ್ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಪ್ಪುದ ಪಲ್ಲಟೊಲು ಪನ್ಪಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟೊದ ಇಚಾರ ಕೂಟೋ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್ ಮದಿಪುದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತ್ತ ಅದ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ರೆವೆ. ಫಾ. ಅಂಟನಿ ಸೆರಾವೋ, ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಹಳ್ನಾಡು, ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಬದ್‌ಕ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಡು ಡಾ. ನಿಕೇತನ, ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್ ಮೊಕುಲು ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆನೆಟ್ ಅಮ್ಮನ್ನೆರ್ ಸವಾಲ್‌ದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. 2ನೇ ಗೋಷ್ಟಿಡ್ ಪ್ರೊ. ಸೋಮಣ್ಣ ಅದ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವಿಚಾರ್‌ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ. ಸವಾಲ್‌ದ ಪಾತೆರೊನು ಅವಿನಾಶ್ ಎ. ಮಲ್ತೆರ್. 3ನೇ ಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಚಿಂದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವಿಚಾರ ಮಂಡನಾರ್ ಡಾ. ನಿತಿನ್ ಬಾಳೆಪುಣಿ. ಸವಾಲ್‌ದ ಪಾತೆರ ದಿಲೀಪ್ ರೈ. ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು, ಪ್ರೊ. ಕ್ಲೆರೆನ್ಸ ಮಿರಾಂಡಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಬೆನೆಟ್ ಅಮ್ಮನ್ನೆರ್ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿ ಪ್ರಭಾಕರ್ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಬಹುಮುಖಿ ಕರಾವಳಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವೊ (24–2–2018)

ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ–ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘ ಅಯೋಜನೆ ಮಲ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ ಬಹುಮುಖಿ ಕರಾವಳಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವೊಗು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಹಯೋಗ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನೆಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರೆಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಸಹಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲಾ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

"ಕಬಿತೆ–2017" ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಬೊಕ್ಕ "ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತ" ಕಾವ್ಯ ರೂಪಕ

9–3–2018 ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ "ಕಬಿತೆ–2017" ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವರೆ "ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತ" ಕಾವ್ಯ ರೂಪಕ ಪನ್ಪಿ ಲೇಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸುಂದರ ಆಳ್ವೆರ್ ಮೇಲ್ತಟ್ಟ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅದ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ನುಡಿ ನಲಿಕೆ ಸುಗಿಪುದ ಪ್ರಸ್ತುತಿನ್ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ್ ಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಗಿ ವಿಜಯಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಯಿತ್ಯ–ಕೃಷಿ–ಹೋರಾಟ–ಕಯ್ಯಾರ ನೆಂಪು (10–03–2018)

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಟರ ಸಂಘ ಉಡುಪಿ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಶತಮಾನ ಕಳೆಯಿ ಸಾಧಕೆರೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪೆರಿಯ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ ಸಾಯಿತ್ಯ–ಕೃಷಿ–ಹೋರಾಟ–ಕಯ್ಯಾರ ನೆಂಪು ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉಡುಪಿದ ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಭಾಂಗಣೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀಮತಿ ವೈದೇಹಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಜಯಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂದ್ರಾಳಿ, ಭುವನ ಪ್ರಸಾದ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಕೇರಳ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಗರ್ತೆದ ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದೆರಾಯಿ ಪಿ.ಎಸ್. ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ ಮೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಸುರುತ್ತ ಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾದ್ಯಾಯ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಯ್ಯಾರೆನ್ನೆ ಬರವುದ ಬೆನ್ನಿ ಬಗೆಟ್ ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ರಡ್ಡನೇ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಸದಾನಂದ ಪೆರ್ಲ ಗಡಿನಾಡ ಪೊಂರ್ಬಾಟ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪರಪುದ ಪನಿ –ಕವಿ ಕಾವ್ಯ–ಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕೆದ್ಲಾಯ, ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಪ್ರಸನ್ನ ರೈ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಯ್ಯಾರೆನ ಕಬಿತೆಲೆನ ಭಾಷಾಂತರದ ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ರಾಮಚಂದ್ರ ಪೈ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಿಥಾಲಿಕ ರೈ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಅಂಬಾತನಯ ಮುದ್ರಾಡಿ, ಎಸ್. ಡಿ. ಪೆಜತ್ತಾಯ, ಕೆ. ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಉದಿಪನ ಬೊಕ್ಕ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಅಕಾಡಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಅದ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಯ್ಯಗ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಳು ಬೊಲ್ಯೇಂದ್ರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿ ಡಾ. ವೈ.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಸಂಪೊಲಿದಿತ್ತೆರ್.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದ್ಯೊಗು ನಡಪಾವೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಆವೊಂದುಪ್ಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು

1. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಾಗಾರ ಉದಿಪನ, ಮದಿಪು–75– ವಜ್ರ ಸಂಚಿ ಬುಡುಗಡೆ, ತುಳು ಭಾಷೆದ ತಿರ್ಲ್(ವ್ಯಾಕರಣ) ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ 16–4–2018
2. 2017 ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುಲೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆ

ಬಿ.ಜೆ.ಎ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಥ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ

2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್
2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮೈಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ

1998–1999

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

1999–2000

ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

2000–2001

ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್

2001–2002

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ

ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ– ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ –ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ

ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/– ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ– –ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂಬುರ್ಲದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	–ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ

107 ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108 ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109 ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110 ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111. ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112. ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113. ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115. ತುಳು ಅನಂತ ವ್ರತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119. ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120. ಪೊಸಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121. ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)	
122. ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123. ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124. ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ	(ಸಂ.) ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125 ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126 ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
127 ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128 ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129 ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130 ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131 ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132 ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್	ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133 ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134 ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135 ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136 ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137 ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138 ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139 ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140 ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013) — ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141 ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ — ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142 ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ — ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
143 ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯರ್ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144 ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ — ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145 ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146 ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ — ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147. ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ — (ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
1. ಗಗ್ಗರ — ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ — ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
3. ದೋಲು ಕೋಲ — ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ — ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
5. ಗಗ್ಗರ — ಕೆ.ವಿ.ಶೆಟ್ಟಿ

148. ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್ — (ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
1. ಕುಂಕುಮ — ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ — ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ — ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್
4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ — ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ — ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು

149. ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ — ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150. ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ — ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
151. ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ — ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
152. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ — ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ) — ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
154. ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ — ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
155. ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ(ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ) — ಅನುವಾದಕೆರ್ : ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ; ಮೂಲ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
156. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ — ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ
157. ಮಾರಿಗಿಡಪುಲೆ — ಮನು ಇಡ್ಯಾ
158. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ — (ಇಂಗ್ಲಿಷ್)–ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ (ಮೂಲ:ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ)

159. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ — ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
160. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ — ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
161. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ — ಪ್ರೊ.ಡಿ.ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ
162. ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು–ಕನ್ನಡ) — ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
163. Barakuru A Metropolitan city, Its History & Culture — Dr.B. Vasantha Shetty
164. Spirit possession and Other Stories — Translation- S.N.D. Poojary; Original- Muddu Mudubelle
165. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ — ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
166. ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ — ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
167. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ — ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
168. ಪೂಕರ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ — ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
169. ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ — ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
170. ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ – ಸಾಧ್ಯತೆ — ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
171. ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ — ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ
172. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು – 73

2017–2018 ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

173. ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆದ ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕುಲು (ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆವೃತ್ತಿ) — ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
174. ಕಬಿತೆ 2017 — ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

2014–2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಲು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಡಿ.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೊಂಚಾಡಿ
ಶ್ರೀ ರಾಮಾಶ್ರಮ ಶಾಲೆ ಬಳಿ, ಕೊಂಚಾಡಿ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು 575 008
ಎಂ. ಹೊನ್ನಪ್ಪ ಈಶ್ವರಮಂಗಲ
ಗುಂಡ್ಯ ಮನೆ, ಈಶ್ವರಮಂಗಲ, ನೆಟ್ಟಣಿಗೆ, ಮುಡ್ನೂರು, ಪುತ್ತೂರು ಮೊ: 7899489461
ನಯನಾಕ್ಷಿ
W/o ನಾರಾಯಣ, ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಹೌಸ್, ಸೌಹಾರ್ದನಗರ, ಬಜ್ಪೆ ಪೋಸ್ಟ್ –574 141
ಮೊಬೈಲ್ : 9481764639
ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ
ಉಪಕುಲಸಚಿವರು, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಯಶೋದ ಮೋಹನ್
'ಸುಧೇನು', ಅಭಿಮಾನ್ ಗ್ರೀನ್ ಲಾನ್ಸ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು
ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್
ಗಣೇಶನಗರ, ಪಡ್ರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನಗರ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು –25 ಮೊಬೈಲ್ : 9945936098
ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
ಅಂಚೆ : ಹಳೆಯಂಗಡಿ – 574 146, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು
ಮೂಲ್ಕಿ ಮಾಧವ ಅಂಚನ್
'ಶಿವಗಿರಿ', ಲಾರ್ಡ್ ಕೃಷ್ಣ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಕೆ.ಸಿ. ರೋಡ್, ಸುರತ್ಕಲ್ ಮೊಬೈಲ್ : 9480243649
ಸುಖಲತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸುಖ ನಿವಾಸ್, ಶಿವಾಜಿನಗರ, ಬೋಂದೆಲ್, ಮಂಗಳೂರು–8 ಮೊಬೈಲ್ : 9945802612
ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಎಂ.ಎ.
ಗುರಿಕಾರ್ರ್, ತುಳು ಒರಿಪುಗ ಅಂತರ್ಜಾಲ
ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
'ಶಿವಗಿರಿ', 1ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಸುಭಾಷ್‌ನಗರ, ಮಂಗಳಾದೇವಿ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು–1
ಡಾ. ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ ಮಂಜುನಾಥ ಕ್ಲಿನಿಕ್, 131, ವೆಂಕಟಲಿಂಗಯ್ಯ ಕಟ್ಟಡ, ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ನಗರ, ಟಿ. ನರಸೀಪುರ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು – 570 011
ಆನಂದ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ಮೈರ ಮನೆ, ಅಂಚೆ ವೀರಕಂಭ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು–574222 ಮೊಬೈಲ್ : 9483411760
ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
3W30, 2486–7, ಕಾಸ್ಮೋಸ್ ಲೇನ್, ಕದ್ರಿಕಂಬ್ಳ, ಮಂಗಳೂರು – 3
ಪ್ರೇಮಕವಿ ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್
'ಕೊಡಕಲ್ಲು ಮನೆ', ಮುಡಿಪು, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ : ಕುರ್ನಾಡು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು – 574 153 ಮೊಬೈಲ್ : 9449741229
ಅಮೃತಾಕ್ಷರಿ
ಎಂಟನೇ ತರಗತಿ, ಬಾಲಕಿಯರ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ
ಕುಶಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
ಅಮೃತ ನಿಲಯ, ಕುಂಜತ್ತೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಜೇಶ್ವರ
ಸ್ವಾತಿ ಎನ್.ಎಸ್.
'ಪದ್ಮಾ ನಿಲಯ', 1–39/5, ಮೂಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ, ದೇರೆಬೈಲ್ – ಕೊಂಚಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 575 008

ಪಿರಾಕ್‌ದ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ತುಳುನಾಟಕ ಪರ್ಬ

ಮಾಜಿ ಮೇಯರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕವಿತಾ ಸನಿಲ್ ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬೊದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್

ತುಳು ಬಾಷೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬಲ ಕೊರ್ತಿನಿ ನಾಟಕೊಲು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟಲಾ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಉಲ್ಲಾಸ ಕೊರ್ತುಂಡು ಬಲ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನೆ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಬದಲಾವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಇನಿತ ರಂಗಭೂಮಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ದಿನೊಟು ಪಿರಾಕ್‌ದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕುಡೊರ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಪೆರಿಯ ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ ಕಜ್ಜೊಗು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದುಂಬಾತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಸುರುತ ಕಲ್ಪನೆ ನೆಕ್ಕ್ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಕಾಯ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಲಿಕೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ೮ ದಿನತ್ತ 'ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬ' ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ನ ಪುಗರ್ತೆದ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪು ಪನ್ಪಿ ಲೇಸ್‌ನ್ ೨೪-೩-೨೦೧೮ಡ್ದ್ ೩೧-೩-೨೦೧೮ ಮುಟ್ಟ ಕುಡ್ಲದ ಪುರಭವನೊಡು ಎಡ್ಡೆಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್ ನೆಕ್ಕ್ ಸಾರ ಸಾರ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲು ಸಾಕ್ಷಿಯಾತೆರ್.

ತುಳು ನಾಟಕೊ ಪರ್ಬ ೨೪-೦೩-೨೦೧೮, ಶನಿವಾರ ಬಯ್ಯ ೪.೦೦ ಗಂಟೆಗ್ ಉದಿಪನ ಆಂಡ್. ನಾಟಕ ಪರ್ಬೊನು ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಮಾಜಿ ಮೇಯರ್ ಕವಿತಾ ಸನಿಲ್ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾದ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಆಯಿನ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರ್ಲು ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಕೆ.ಅಭಯಚಂದ್ರಜೈನ್, ಬಿ. ಎಚ್.ಖಾದರ್, ಎಂ.ಶಶಿಧರ ಹೆಗ್ಡೆ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ, ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್, ಸಂಜೀವ ದಂಡಕೇರಿ, ಕಿಶೋರ್ ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ದಿ. ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ರ್ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾಯೆರ್. ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ

ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನೆಂಪು

ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಕುಳಾಯಿ, ದಯಾನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶುಕುಮಾರ್‍ರೆನ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತ್‌ದ್ ವಿಶುಕುಮಾರ್‍ರೆನ ಚಿತ್ರಬಿಂಬೊಗು ಪೂ ಪುರ್ಪ ಪಾಡಿಯೆರ್. ನುಡಿ ನಮನೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ' ನಾಟಕ ನರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲುನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಯುವವಾಹಿನಿ(ರಿ) ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಡ್ದ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

೨೫-೩-೨೦೧೮ ಐತಾರ ಬಯ್ಯಗ್ ೬.೦೦ ಘಂಟೆಗ್ ದಿ. ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್‌ರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾಯೆರ್. ಚಂದ್ರಹಾಸ ಉಳ್ಳಾಲ್ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ರೂಪಾ ಡಿ. ಬಂಗೇರ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್‌ನ ಮಗಳ್ ವೀಣಾ ಸುರೇಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಹಿತೈಶಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ಟೈಲರ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಚಂದರ್‌ರೆನ ಚಿತ್ರಬಿಂಬೊಗು ಪುರ್ಪ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್ ಬರೆತಿ 'ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ' ನಾಟಕೊನು ರಂಗಚಲನ ಮಂಗಳೂರು ತಂಡದಕುಲು ದಿನೇಶ್ ಅತ್ತಾವರ ಮೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

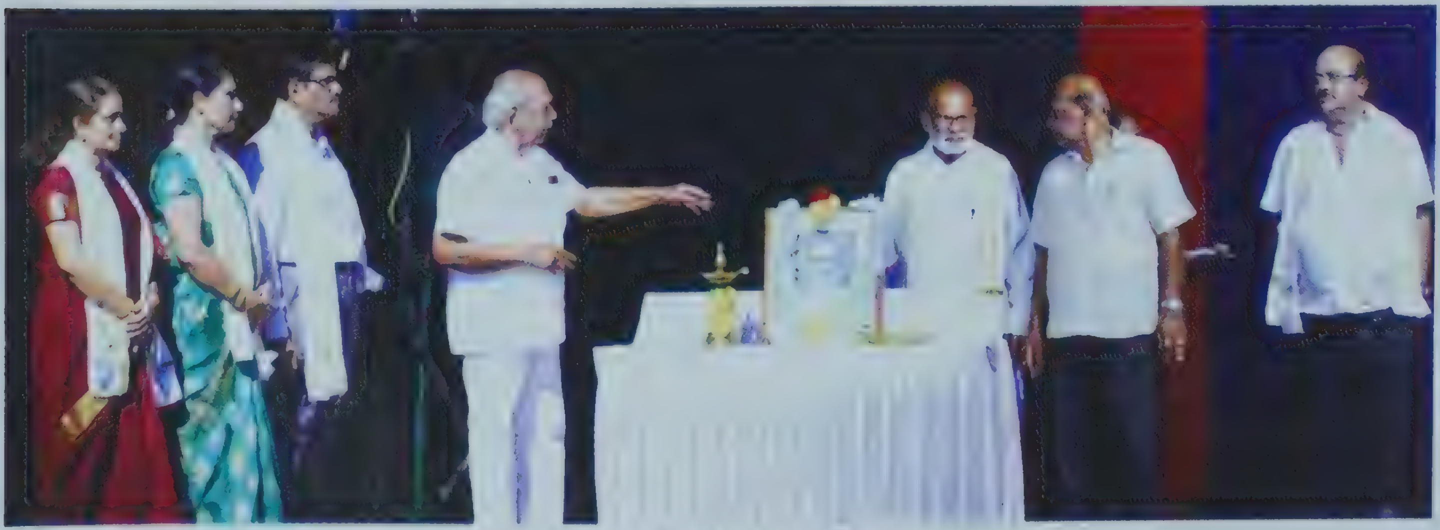

ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್ ನೆಂಪು

ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ ನೆಂಪು

೨೫-೯-೨೦೧೭ ಸೋಮಾರ ಬಯ್ಯಗ್ ದಿ. ಶಾಂತಾರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಿ.ಆರ್. ಕುಲಾಲ್ ತುಡಾರ್ ಅಲ್ರಾಯೆರ್ಡ್ ಬಿ.ಕೆ. ರಾಜ್ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಹರಿನಾಥ್, ಲ್ಯಾನ್ಸ್‌ಲೇಟ್ ಪಿಂಟೋ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಪ್ಪಿ, ಭಾಸ್ಕರ್ ಕೆ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ ಮೆರೆನ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ಪೊಟೋಕ್ಕು ಪೂಪುರ್ಪ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಕಲ್ಲಡ್ಕೆರ್ ಬರೆತಿ ನಾಟಕ 'ಕುಂಕುಮ' ಬಿ.ಕೆ. ರಾಜ್ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು ಕಲಾ ಬಳಗ ಮೊಕಲೆಡ್ದ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

೨೬-೯-೨೦೧೭ ಅಂಗಾರೆ ಬಯ್ಯಗ್ ದಿ. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸುರುಟ್ಟು ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ ತುಡರ್ ಅಲ್ರಾಯೆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್‌ಕುಮಾರ್ ಮಲ್ಲೂರು ನುಡಿನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಸಬಿತಾ ಮಿಸ್ಕಿತ್, ಜೆಸಿಂತಾ ವಿಜಯ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ.ಮಚ್ಚೇಂದ್ರೆರ್‌ನ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ಫೋಟೋಕ್ಕು ಪುಷ್ಪ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಬರೆತಿ 'ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ಂಡ್' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ರಮೇಶ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ವಿಧಾತ್ರಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಮಂಗಳೂರು ತಂಡದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

೨೭-೯-೨೦೧೭ ಬುದಾರ ಬಯ್ಯಗ್ ದಿ. ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್‌ರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೇಸ್ ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೇರ್ ತುಡಾರ್ ಅಲ್ರಾವುನೆಡ್ದ್ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ರ್ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಟೈಲರ್ರೆನ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ಪೋಟೋಕ್ಕು ಪುಷ್ಪ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆನಿ ದಿ.

ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ನೆಂಪು

ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್ ನೆಂಪು

ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್ ಬರೆತಿ ನಾಟಕ 'ತಮ್ಮಲೆ ಅರ್ವತ್ತನ ಕೋಲ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ರಮೇಶ್ ಅಚಾರ್ಯ ಪೆರ್ಡೂರು ಮೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಕೂಡ್ಡಿ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪೆರ್ಡೂರು ತಂಡದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್,

೨೯–೩–೨೦೧೮ ಗುರುವಾರ ದಿ. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ ಮೆರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಿರಂಜನ್ ಸಾಲ್ಯನ್ ತುಡಾರ್ ಅಲ್ರಾವುನೆಡ್ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸುರು ಆಂಡ್. ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಬತ್ತಿತ್ತಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಎಂ. ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಜ್, ದೀಪಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಭಂಡಾರಿ ಮೆರೆನ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಟೋಕ್ಕು ಪೂಪುರ್ಪ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಆನಿ ದಿ. ಕೆ. ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ ಬರೆತಿನ 'ನಾರದೆರೆನ ವಕಾಲತ್' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಜಿ. ಕಣ್ವತೀರ್ಥ ಮೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ತುಳುಕೂಟ ಅಮೃತ ಕಾಲೇಜು, ಪಡೀಲ್ ತಂಡದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್

೩೦–೩–೨೦೧೮ ಸುಕ್ರಾರ ದಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಮೆರೆನ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಮೇರ್ ತುಡಾರ್ ಅಲ್ರಾಯೆರ್.

ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ ನೆಂಪು

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ನೆಂಪು

ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಬತ್ತಿತ್ತಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗವೇಣಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಕಿರೋಡಿನ್‌ರೆನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕುಲು ಫೋಟೋಕ್ಕು ಪುಷ್ಪ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ದಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಬರೆತಿ 'ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್' ನಾಟಕೊನು ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ವಿಜಯಾ ಕಲಾವಿದರು ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ತಂಡದಕಲು ನಡಪಾಯೆರ್.

೩೧-೩-೨೦೧೮ ಸನಿಯಾರ ೫.೦೦ ಘಂಟೆಗ್ ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ನ ಪುಗರ್ತೆದ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ ಕುಡ್ಲದ ಟೌನ್ ಹಾಲ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪುಗಾರ್ತೆದ ನಾಟಕಾರೆರಾಯಿನ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಮುಗಿತಲದ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರ್‌ಯೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ, ನೆಕ್ಕಿದ ಪುಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿ ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ್ರ್ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ನಡತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ದಿ.ಉಳ್ಳಾಲ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ನೆಂಪು

ಉಳ್ಳಾಲ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ನೆಂಪು

ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ರೋಹಿಣಿ ಜಗರಾಂ ತುಡರ್ ಅಲರ್ಾಯೆರ್. ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ನುಡಿ ನಮನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ರಜನೀಶ್, ಸುಧೀರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥೆರ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಫೋಟೋಕ್ಕು ಪೂ ಪುರ್ಪ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ದಿ. ಉಳ್ಳಾಲ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥೆರ್ ೪೦೦ಂಡ್ದ ಮಿತ್ತ್ ಗೊಬ್ಬಾಯಿನ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ನೆಕ್ಕಿದಪುಣಿ ಮೇರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಲಚ್ಚು' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ಜಗನ್ ಪವಾರ್ ಬೇಕಲ್ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಸಂಕೇತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಮಂಗಳೂರು ತಂಡದಕುಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ವಾರೊಡು ನಡತಿ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್, ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ದಿನತ್ತ ನೆಂಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಭಾಷಣ ಮಲ್ತಿನ ಮಹನೀಯೆರೆಡ್ದ್ ನಾಟಕರಂಗ ಬುಳೆಯಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಇತ್ತೆದ ಬೊಕ್ಕ ದುಂಬುದ ನಾಟಕೊಲು, ಕರಿದ್ ಪೋಯಿ ನಾಟಕ ಕರ್ತೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನವು, ಅಳಿದ್ ಪೋಪಿ ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಉಪ್ಪು ನಾಟಕೊದ ಪ್ರತಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ದಾಖಲೀಕರಣ ಬಗೆಟ್ಟ್, ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಬರ್ಪಿ ಕುಸಲ್ದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಕುಸಾಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಆಪಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಸಮಾಜ ಸುದಾರಣೆ, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಚಿಂತನೆಲು ಬರೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಹಿತ ನುಡಿಲು ಮಂಡನೆ ಆದ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ನನಲಾ ಅಚ್ಚಿ ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಮೂಡ್ದು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲು ಮಂಡನೆ ಆದ್ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಬೊಲ್ಪುನು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಆರಂಭ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

೮ ದಿನ ನಡತಿ ತುಳು ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಡ್ ವೇದಿಕೆ ಸುದಾರಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ನಡತಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ರಡ್ರಡ್ಡ್ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ನಕುಲು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸೊಂದು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪಾಯೆರ್. ಎಣ್ಮ ದಿನಲಾ ಪುರಭವನದ ಪಿದಾಯಿಡ್ ಅಕಾಡಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲಾಯಿ ಬೂಕುಲೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ

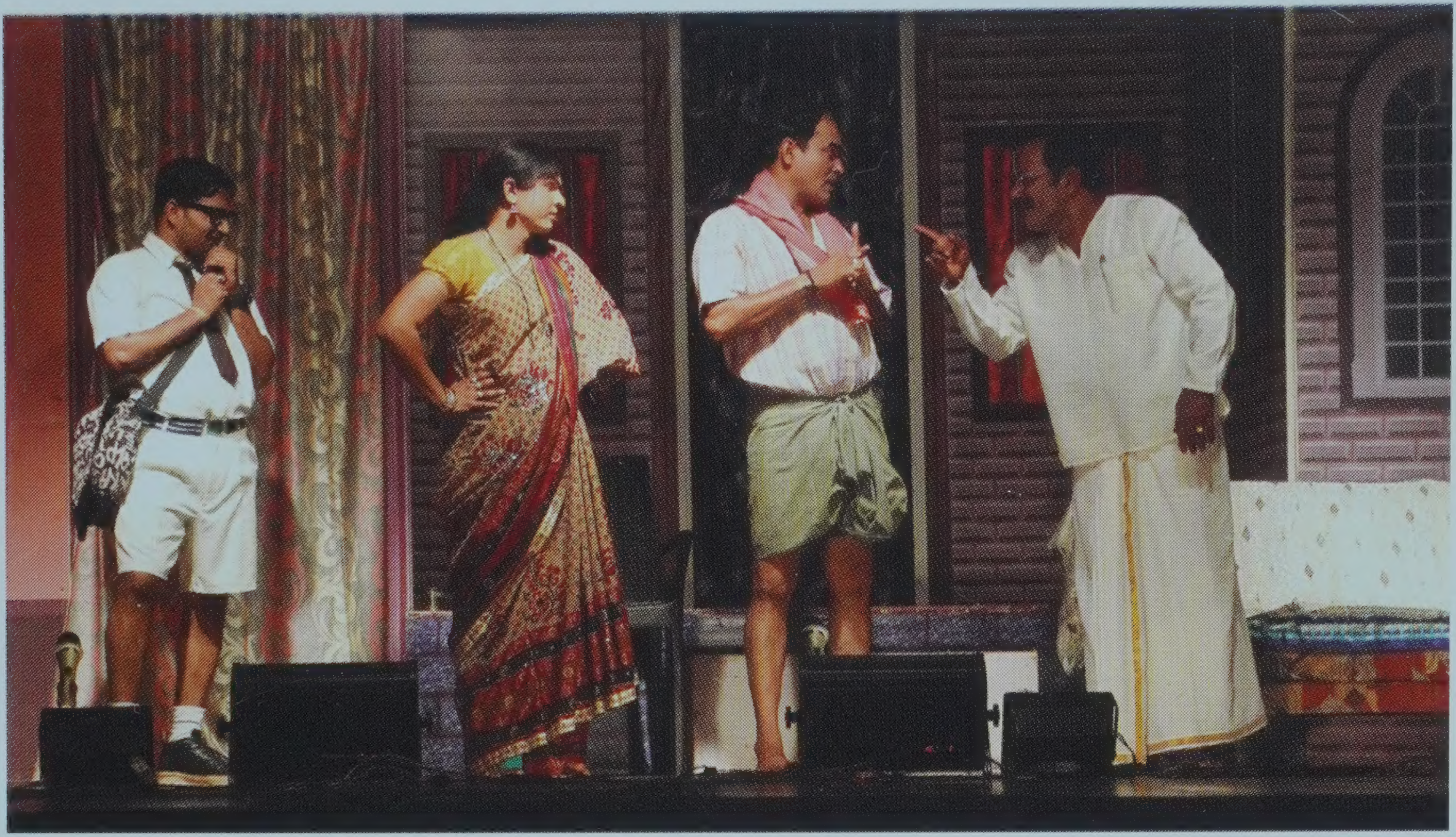

ಪಾಡೊಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ಈ ಪರ್ಬೊನು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ನಡಪಾವೆರೆ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತಿ ಮಾತಾ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲೆಗ್, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುದು ತೋಜಾರೆ ಕಾರಣಕರ್ತೆರಾಯಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರ್, ನಾಟಕ ತಂಡದಕುಲು, ನಾಟಕಕರ್ತೆರಾಯಿ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್ ದೃಶ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದಕಲೆಗ್, ಪುರಭವನದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಛೇರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆಗ್, ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಮಾತಾ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತಿ ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿದಕಲೆಗ್ ಅತ್ತಂದೆ ಎಂಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ. ಖಾದರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಮೊಯ್ದಿನ್ ಬಾವಾ ಮೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿ ಸರ್ವೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಭಾರಿಯಾದುಂಡು.

ವರದಿ : **ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ**

ನಾಟಕದ ದೇಕಿ ಚಿತ್ರೊಲು : **ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ**

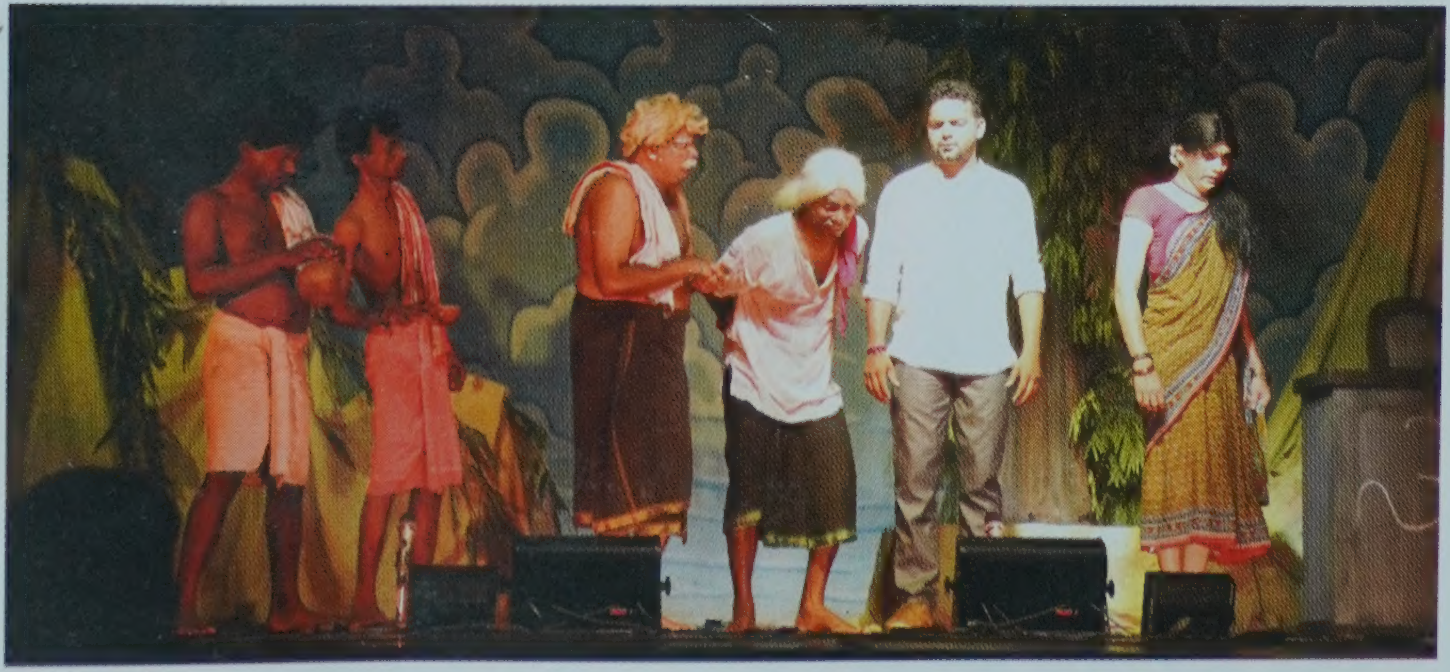

ತುಳುವಚನ ಅನುವಾದ ಸಂಪುಟದ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ

ತುಳು ಕಥೆತ್ತ ಗೊಂಚಿಲ್ ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆದ ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕಲು ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

"ಕಬಿತೆ-2017" ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ

ಬಹುಮುಖಿ ಕರಾವಳಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವೊ

ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ ಮದಿಪು 2018 ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಪ್ಪುದ ಪಲ್ಲಟೊಲು ಇಚಾರ ಕೂಟೊ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563